

Praktische gids voor leeftijdsbeoordeling

Praktische gids voor leeftijdsbeoordeling

November 2025

Op 19 januari 2022 is het Europees Ondersteuningsbureau voor asielzaken (EASO) omgedoopt tot het Asielagentschap van de Europese Unie (EUAA). Alle verwijzingen naar het EASO, EASO-producten en EASO-instanties gelden als verwijzingen naar het EUAA.

Manuscript voltooid in november 2025

Derde editie

Het Asielagentschap van de Europese Unie (EUAA) of personen die namens het EUAA optreden, zijn niet aansprakelijk voor het gebruik dat eventueel van de volgende informatie wordt gemaakt.

Luxemburg: Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2025

Print ISBN 978-92-9418-416-0 doi:10.2847/4397226 BZ-01-25-063-NL-C

PDF ISBN 978-92-9418-415-3 doi:10.2847/7374493 BZ-01-25-063-NL-N

© Asielagentschap van de Europese Unie (EUAA), 2025

Overname met bronvermelding toegestaan.

Voor het gebruik of de reproductie van onderdelen die niet het eigendom zijn van het EUAA, kan het nodig zijn rechtstreeks om toestemming van de respectieve houders van het recht te verzoeken. Het EUAA bezit geen auteursrecht ten aanzien van de volgende onderdelen:

Foto voorblad: [Seventyfour](#), ID 571507909], © Adobe Stock, 2025.

Over de gids

Waarom deze gids? Het Asielagentschap van de Europese Unie (EUAA) heeft de opdracht de activiteiten van de EU-lidstaten en de geassocieerde Schengenlanden (EU+-landen⁽¹⁾) bij de toepassing van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel (CEAS) te vergemakkelijken en te ondersteunen. In mei 2024 werd het migratie- en asielpact⁽²⁾ aangenomen. In artikel 25 van de asielprocedureverordening⁽³⁾ wordt verwezen naar de leeftijdsbeoordelingsprocedure. Deze update bouwt voort op de tweede versie van de gids die in september 2018 door het agentschap werd gepubliceerd, en geeft de wetwijzigingen weer die in het migratie- en asielpact zijn ingevoerd.

Hoe is deze gids tot stand gekomen? Om de richtsnoeren af te stemmen op het nieuwe rechtskader heeft het EUAA samengewerkt met een externe deskundige en ontving het waardevolle inbreng van de Europese Commissie, de UNHCR en Unicef. Voordat de laatste hand aan de gids werd gelegd, zijn via het netwerk van kwetsbaarheidsdeskundigen van het EUAA en het netwerk voor asielprocedures alle EU+-landen geraadpleegd. In november 2025 werd de gids door de raad van bestuur van het EUAA goedgekeurd.

Voor wie is deze gids bedoeld? Deze gids is in de eerste plaats bedoeld voor personeel dat belast is met het aanvragen en uitvoeren van de leeftijdsbeoordelingsprocedure wanneer er gegronde twijfels bestaan over de leeftijd van een verzoeker om internationale bescherming. De autoriteiten die verantwoordelijk zijn voor het leeftijdsbeoordelingsproces kunnen per land verschillen. Omdat leeftijdsbeoordeling een gezamenlijke aanpak vereist, is het belangrijk om een multidisciplinaire groep van beroepsbeoefenaars te betrekken. Deze gids moet daarom worden verspreid onder en toegankelijk worden gemaakt voor alle partijen die mogelijk betrokken zijn bij het leeftijdsbeoordelingsproces. Het gaat onder meer om degenen die rechtstreeks betrokken zijn als beoordelaars, voogden, juridisch counselors, advocaten, kindbeschermingsambtenaren en besluitvormers, alsmede degenen die indirect betrokken zijn als partners en die de te beoordelen verzoeker verwijzen.

Hoe deze gids te gebruiken?

Beroepsbeoefenaars kunnen deze gids gebruiken om:

- een besluit te nemen over de vraag of een leeftijdsbeoordeling noodzakelijk is en mogelijk effectief kan zijn om de twijfels over de leeftijd van een persoon weg te nemen;
- ervoor te zorgen dat de nodige waarborgen aanwezig zijn en dat de rechten van het kind gedurende het hele proces worden geëerbiedigd, met inbegrip van het recht om

⁽¹⁾ De 27 EU-lidstaten alsook IJsland, Liechtenstein, Noorwegen en Zwitserland.

⁽²⁾ Europese Commissie: Directoraat-generaal Migratie en Binnenlandse Zaken, "Migratie- en asielpact", website van de Europese Commissie, 21 mei 2024, https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/pact-migration-and-asylum_en.

⁽³⁾ [Verordening \(EU\) 2024/1348](#) van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 tot vaststelling van een gemeenschappelijke procedure voor internationale bescherming in de Unie en tot intrekking van Richtlijn 2013/32/EU (PB L, 2024/1348 van 22.5.2024).

te worden gehoord en de bijstand van een voogd of ouder(s) en van een advocaat of juridisch counselor;

- ervoor te zorgen dat het leeftijdsbeoordelingsproces plaatsvindt in overeenstemming met de EU- en nationale wetgeving en dus onderling kan worden erkend door de EU+-landen.

Deze richtsnoeren zijn bedoeld om bevoegde autoriteiten en andere actoren die betrokken zijn bij leeftijdsbeoordelingsprocedures te ondersteunen door het verstrekken van:

- algemene informatie over de leeftijdsbeoordeling en de wettelijke vereisten in het kader van het pact (zie [Hoofdstuk 2. Rechten en procedurele waarborgen](#));
- algemene overwegingen in verband met de praktische uitrol van het leeftijdsbeoordelingsproces (zie [Hoofdstuk 3 Praktische uitrol van het leeftijdsbeoordelingsproces](#));
- een overzicht van de cascade- en multidisciplinaire aanpak om de leeftijd te beoordelen, met specifieke uitleg over het opzetten en de werking van multidisciplinaire teams en, indien van toepassing, de rol van degenen die ondersteuning bieden bij medische onderzoeken (zie [punt 3.3.2 Medische beoordeling: voorrang geven aan het minst ingrijpende onderzoek](#));
- uitleg over hoe de feitelijke leeftijdsbeoordeling moet worden uitgerold aan de hand van een toelichting van de verschillende methoden (zie [Bijlage 1 – Het leeftijdsbeoordelingsgesprek](#) en [Bijlage 2 – Psychosociale beoordeling](#));
- algemene praktische overwegingen waarmee rekening moet worden gehouden (zie [Bijlage 3 – Checklists – Toepasselijke normen, informatieverstrekking, zorg en veiligheid](#)).

Hoe verhoudt deze gids zich tot nationale wetgeving en de praktijk? Dit

is een instrument voor geleidelijke onderlinge afstemming van praktijken. De tekst is niet juridisch bindend. De gids is bedoeld om de onderlinge afstemming van praktijken voor leeftijdsbeoordeling in de EU+-landen te verbeteren, door beroepsbeoefenaars te helpen bij het hanteren van consistente, op rechten gebaseerde procedures met inachtneming van specifieke EU- en nationale regelgeving. In alle instrumenten van het pact wordt verwezen naar het VN-Verdrag inzake de rechten van het kind ⁽⁴⁾ (VRK), het Handvest van de grondrechten van de EU ⁽⁵⁾ (Handvest), het Europees Verdrag voor de rechten van de mens ⁽⁶⁾ (EVRM) en het grondrechtenkader, die gedurende het gehele asieltraject, te beginnen bij de screening, in acht moeten worden genomen. Binnen dit kader biedt de asielprocedureverordening belangrijke waarborgen die als leidraad dienen voor het ontwerp en de uitvoering van leeftijdsbeoordelingsprocedures.

⁽⁴⁾ Algemene Vergadering van de Verenigde Naties, [VN-Verdrag inzake de rechten van het kind](#), Verzameling van verdragen, vol. 1577, blz. 3, 20 november 1989, <https://www.refworld.org/legal/agreements/unga/1989/en/18815>.

⁽⁵⁾ Europese Unie, [Handvest van de grondrechten van de Europese Unie](#), 26 oktober 2012, 2012/C 326/02.

⁽⁶⁾ Raad van Europa, [Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, zoals gewijzigd bij Protocollen nrs. 11 en 14](#), 4 november 1950, ETS 5.

Hoe verhoudt deze gids zich tot andere instrumenten, richtsnoeren en aanbevelingen inzake leeftijdsbeoordeling?

De *Praktische gids van het EUAA over leeftijdsbeoordeling – Derde editie, 2025* maakt deel uit van een breder pakket van instrumenten voor leeftijdsbeoordeling, te weten:

- de animatie van het EUAA voor kinderen “[All you need to know about age assessment](#)” (Alles wat u moet weten over leeftijdsbeoordeling);
- de brochure: EUAA, [All You Need to Know about Age Assessment](#) (Alles wat u moet weten over leeftijdsbeoordeling), januari 2022;
- de EUAA-animatie voor beroepsbeoefenaars “[Age assessment – Why? When? How?](#)” (Leeftijdsbeoordeling – Waarom? Wanneer? Hoe?) en het materiaal voor informatieverstrekking voor kinderen dat beschikbaar is op het [Let’s speak asylum-portaal](#).

Deze gids moet samen worden gebruikt met:

- EUAA/FRA, [De asielprocedure – Praktisch instrument voor voogden](#), 2023, en
- EUAA, *Practical Guide on the Best Interests of the Child – Second edition* (Praktische gids over het belang van het kind – tweede editie), (verschijnt in 2026).

Sommige praktische gidsen en instrumenten van het EUAA waarnaar in deze praktische gids wordt verwezen, zullen tussen 2025 en 2027 worden gepubliceerd en/of geleidelijk worden bijgewerkt. De publicaties zullen aan de hand van de bijwerkingen in overeenstemming worden gebracht met de wetgevingsinstrumenten van het migratie- en asielpact. Zodra ze zijn gepubliceerd, zullen zij samen met alle andere producten van het EUAA online beschikbaar zijn op de [website van het EUAA](#).

Disclaimer

Deze gids doet geen afbreuk aan het beginsel dat alleen het Hof van Justitie van de Europese Unie een gezaghebbende interpretatie van het EU-recht kan geven.

Inhoud

Lijst van afkortingen.....	8
Verklarende woordenlijst	10
1. Het belang van de leeftijd.....	13
2. Rechten en procedurele waarborgen	16
2.1. Het belang van het kind.....	18
2.2. Het vermoeden van minderjarigheid.....	21
2.2.1. Beoordeling van de bewijsstukken.....	25
2.2.2. Rechtvaardiging van de leeftijdsbeoordeling.....	27
2.3. Voogdij of vertegenwoordiging	28
2.4. De rol van de juridisch counselor.....	30
2.5. Recht op informatie, deelname en toestemming	32
2.6. Gekwalificeerde leeftijdsbeoordelaars	34
2.7. Onpartijdigheid en non-discriminatie tijdens het leeftijdsbeoordelingsproces.....	38
2.8. Het voordeel van de twijfel	41
3. Praktische uitrol van het leeftijdsbeoordelingsproces.....	42
3.1. Vaststelling van bijzondere behoeften	44
3.2. Beslissing om al dan niet een leeftijdsbeoordeling op te starten	45
3.2.1. Waarborgen bieden en tegelijkertijd misbruik van het systeem voorkomen.....	48
Naleving van procedurele waarborgen	52
3.3. De cascade- en multidisciplinaire aanpak van de leeftijdsbeoordeling	54
3.3.1. Niet-medische methoden om de leeftijd te beoordelen.....	56
3.3.2. Medische beoordeling: voorrang geven aan het minst ingrijpende onderzoek	60
3.4. De beslissing.....	63
3.5. Aanvechten van de beslissing over de leeftijd.....	65
3.5.1. Herziening van een leeftijdsbeoordelingsbeslissing in het licht van nieuw bewijsmateriaal	66
4. Opkomende en nieuwe technologieën.....	67
5. Andere bronnen	68
Bijlagen	69
Bijlage 1 – Het leeftijdsbeoordelingsgesprek	69

Bijlage 2 – Psychosociale beoordeling.....	80
Bijlage 3 – Checklists – Toepasselijke normen, informatieverstrekking, zorg en veiligheid	89
Bijlage 4 – Voorbeeldtoestemmingsformulier om deel te nemen aan een leeftijdsbeoordeling	92
Bijlage 5 – Overzicht van de leeftijdbeoordelingsmethoden uit de editie van 2018 van de gids	94
Richtsnoeren met betrekking tot de trapsgewijze toepassing van methoden	95

Lijst van afkortingen

Afking	Definitie
AI	Artificiële intelligentie
Asielprocedureverordening	Verordening (EU) 2024/1348 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 tot vaststelling van een gemeenschappelijke procedure voor internationale bescherming in de Unie en tot intrekking van Richtlijn 2013/32/EU
BIC	Belang van het kind
CEAS	Gemeenschappelijk Europees asielstelsel
COI	Informatie over het land van herkomst
EUAA	Asielagentschap van de Europese Unie
Eurodac	Europees systeem voor de vergelijking van dactyloscopische signalen van asielzoekers
FRA	Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten
Handvest	Handvest van de grondrechten van de Europese Unie
Lidstaten	EU-lidstaten
Richtlijn opvangvoorzieningen (2024)	Richtlijn (EU) 2024/1346 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 tot vaststelling van normen voor de opvang van verzoekers om internationale bescherming.
THB	Mensenhandel
UNHCR	Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor de Vluchtelingen
Unicef	Internationaal Kinderfonds van de Verenigde Naties
Verordening asielnormen	Verordening (EU) 2024/1347 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 inzake normen voor de erkenning van onderdanen van derde landen of staatlozen als personen die internationale bescherming genieten, voor een uniforme status voor vluchtelingen of voor personen die voor subsidiaire bescherming in aanmerking komen, en voor de inhoud van de verleende bescherming, tot wijziging van Richtlijn 2003/109/EG van de Raad en tot intrekking van Richtlijn 2011/95/EU van het Europees Parlement en de Raad.
Verordening betreffende asiel- en migratiebeheer	Verordening (EU) 2024/1351 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 betreffende asiel- en migratiebeheer, tot wijziging van de Verordeningen (EU) 2021/1147 en (EU) 2021/1060 en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 604/2013

Afkorting	Definitie
Verordening inzake screening aan de grenzen	Verordening (EU) 2024/1356 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 tot invoering van de screening van onderdanen van derde landen aan de buitengrenzen en tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 767/2008, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240 en (EU) 2019/817.
VRK	Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van het kind

Verklarende woordenlijst

Beoordelaars of leeftijdsbeoordelaars: beroepsbeoefenaars die zijn belast met het evalueren van de leeftijd van personen van wie de beweerde leeftijd in twijfel wordt getrokken, met name in het kader van migratie en asiel.

Beslissingsautoriteit: de nationale autoriteit die verantwoordelijk is voor de behandeling van verzoeken om internationale bescherming ⁽⁷⁾ en die de verantwoordelijkheid heeft om te beslissen of een leeftijdsbeoordeling al dan niet moet worden uitgevoerd. Ze is ook de bevoegde instantie om de definitieve beslissing te nemen over de leeftijd van de verzoeker zodra de beoordeling is afgerond ⁽⁸⁾.

Biologische leeftijd: de werkelijke toestand van het verouderingsproces van een lichaam en het potentieel voor een lange levensduur, in plaats van alleen hoeveel jaar iemand al leeft (de chronologische leeftijd) ⁽⁹⁾. Hij wordt beïnvloed door factoren zoals voeding, lichaamsbeweging, genetica en blootstelling aan omgevingsfactoren ⁽¹⁰⁾.

Chronologische leeftijd ⁽¹¹⁾: de leeftijd die wordt gemeten in jaren, maanden en dagen vanaf het moment waarop de persoon werd geboren.

Gegronde twijfel: er zijn gegronde twijfels wanneer de beweerde leeftijd van een persoon niet kan worden vastgesteld of wordt tegengesproken na leeftijdsverificatie – met inbegrip van het horen van de toelichtingen van de verzoekers, het herzien van beschikbare bewijsstukken en het in aanmerking nemen van ander relevant bewijsmateriaal en andere relevante aanwijzingen. In dergelijke gevallen is de beweerde leeftijd op grond van de verzamelde informatie onvoldoende geloofwaardig en kan een leeftijdsbeoordeling vereist zijn.

Invasief/ingrijpend ⁽¹²⁾ **of indringend:** de term “invasief” wordt algemeen gebruikt bij medische procedures om aan te geven dat instrumenten of andere voorwerpen in het lichaam of lichaamsholten worden ingebracht en impliceert zelfs het snijden in weefsels. Wanneer een beoordelingsmethode indringend is, zal deze waarschijnlijk een negatieve of ongewenste invloed hebben op het psychosociale welzijn van de persoon. Hiertoe behoren niet alleen medische ingrepen, maar ook praktijken zoals het onderzoeken van het naakte lichaam of het fotograferen van lichaamsdelen (om op te nemen in het dossier van de verzoeker). Hoewel deze praktijken niet fysiek invasief zijn in medische zin, worden ze als indringend beschouwd en kunnen ze een vergelijkbaar gevolg hebben voor de waardigheid en het welzijn van de verzoeker.

⁽⁷⁾ Artikel 3, punt 16, en artikel 4, lid 1, van de asielprocedureverordening.

⁽⁸⁾ Artikel 25, lid 1, van de asielprocedureverordening.

⁽⁹⁾ Terry Smith & Laura Brownlees, *Age Assessment: A Technical Note*, Unicef, januari 2013, <https://www.refworld.org/reference/themreport/unicef/2013/en/90892>.

⁽¹⁰⁾ Cleveland Clinic. 2025. “Biological Age: What It Is and How You Can Measure It.” *Health Essentials*, 10 januari 2025, https://health.clevelandclinic.org/biological-age?utm_source=chatgpt.com.

⁽¹¹⁾ Unicef, *Technical note on age assessment*, 2013, *op. cit.*, voetnoot 7.

⁽¹²⁾ definitie online Oxford Dictionaries (vrije vertaling): <https://en.oxforddictionaries.com/definition/us/invasive>.

Juridisch counselor: een juridisch adviseur die krachtens de nationale wetgeving bevoegd of gemachtigd is om juridisch advies te verstrekken, of een persoon die belast is met het bieden van juridische counseling ⁽¹³⁾.

Kind of minderjarige: een onderdaan van een derde land of een staatloze die jonger is dan 18 jaar. De termen worden beschouwd als synoniemen voor personen jonger dan 18 jaar; beide worden in deze publicatie gebruikt. Het EUAA verkiest de term “kind”. De term “minderjarige” wordt echter ook gebruikt wanneer hier expliciet naar wordt verwezen in een wettelijke bepaling. In deze gids wordt een persoon die om internationale bescherming verzoekt en wiens leeftijd niet is vastgesteld of in twijfel wordt getrokken, ook **verzoeker of persoon** genoemd. Deze richtsnoeren gelden voor zowel niet-begeleide als begeleide kinderen, en de desbetreffende verwijzingen zijn dienovereenkomstig opgenomen.

Leeftijdbeoordelingspanel: een multidisciplinair team dat samenwerkt om de leeftijd te schatten door verschillende factoren zoals fysieke, psychologische, ontwikkelings-, omgevings- en culturele factoren te beoordelen. Het panel bestaat uit beroepsbeoefenaars die betrokken zijn bij deze specifieke leeftijdsbeoordeling en kan bestaan uit maatschappelijk werkers, (etno-)antropologen, kinderpsychologen, artsen (kinderartsen of andere medisch specialisten) en een cultureel bemiddelaar.

Leeftijdsbeoordelingsproces: de procedure die door de bevoegde autoriteiten wordt uitgevoerd om de leeftijd (chronologische leeftijd of leeftijdsgroep) van een verzoeker te beoordelen om te bepalen of de verzoeker minder- of meerderjarig is.

Leeftijdsverificatie: de eerste stap van het feitenonderzoek die de bevoegde ambtenaar tijdens de identiteitsverificatie neemt. Deze stap vindt doorgaans plaats tijdens het identificatieproces en bestaat uit een aantal gerichte vragen om basisinformatie over de persoon en alle beschikbare documentatie te verzamelen. Het is geen volwaardig gesprek, maar eerder een deel van de identiteits- of kwetsbaarheidscontroles, bedoeld om te beoordelen of de beweerde leeftijd geloofwaardig lijkt wanneer beginnende twijfels beginnen te rijzen. Het mondelinge onderzoek in deze fase moet kort en proportioneel blijven en gericht zijn op eenvoudige biografische informatie (zoals naam, geboortedatum en -plaats, gezinssamenstelling, documenten die de verzoeker mogelijk in zijn bezit heeft en kan overleggen, en documenten die kunnen worden verstrekt en die vervalst lijken te zijn of op bedrieglijke wijze zijn verkregen/gebruikt). Dit wordt gedaan om na te gaan of er ernstige twijfel kan bestaan over de beweerde leeftijd en gebeurt meestal tijdens de aanvangscontroles (bv. bij de screening aan de grens). Indien ernstige twijfels blijven bestaan, moet de zaak worden doorverwezen naar de beslissingsautoriteit om te beoordelen of ze inderdaad gegrond zijn en een formele leeftijdsbeoordeling gerechtvaardigd kan zijn.

Niet-begeleid kind: gebruikt als een synoniem voor **niet-begeleide minderjarige** en betekent een kind/minderjarige die zonder begeleiding van een voor hem of haar volgens het recht of de praktijk van de betrokken lidstaat verantwoordelijke volwassene op het grondgebied van de EU+ aankomt, zolang die minderjarige niet daadwerkelijk onder de hoede van een dergelijke volwassene is gesteld. Onder dit begrip valt ook een kind/minderjarige die, nadat hij of zij op het grondgebied van de EU+ is aangekomen, zonder begeleiding is komen te verkeren ⁽¹⁴⁾. De term omvat ook **van hun gezin/familie gescheiden kinderen**, dat wil zeggen

⁽¹³⁾ Overweging 14 van de asielprocedureverordening.

⁽¹⁴⁾ Artikel 3, punt 7, van de asielprocedureverordening en artikel 3, punt 11, van de verordening asielnormen.

kinderen die worden begeleid door familieleden of andere volwassen gezinsleden die niet hun ouders of wettelijke voogden zijn.

Tijdelijke voogd: de persoon die het kind ondersteunt totdat een permanente voogd is aangesteld. In het pact is voorzien dat een dergelijk persoon al tijdens de screening kan worden aangesteld ⁽¹⁵⁾. Deze persoon wordt zo snel mogelijk aangewezen om voorlopig op te treden als vertegenwoordiger van het niet-begeleide kind (of de persoon van wie de leeftijd wordt betwist) totdat een voogd of vertegenwoordiger is aangewezen. De tijdelijke voogd moet zijn opgeleid om het kind bij te staan en zijn belang en algemeen welzijn te beschermen, zodat het de rechten kan genieten die in het wettelijk kader zijn vastgelegd en situaties waarin migrantenkinderen vermist raken, kunnen worden voorkomen.

Voogd ⁽¹⁶⁾ of vertegenwoordiger ⁽¹⁷⁾: een onafhankelijke persoon die door een bevoegde autoriteit is aangewezen om het belang en het algemeen welzijn van het niet-begeleide kind te beschermen. Daartoe vertegenwoordigt de voogd het kind en handelt hij in zijn naam, waarbij hij indien nodig zijn handelingsbekwaamheid aanvult. Beide termen worden als synoniemen beschouwd en in het pact gebruikt. In deze gids verkiest het EUAA om praktische redenen de term “voogd”.

Wettelijke vertegenwoordiger: juridisch adviseur, advocaat die krachtens het nationale recht de toelating of bevoegdheid heeft gekregen om op te treden en die juridische bijstand en vertegenwoordiging biedt bij het beroep of de voorziening in rechte tegen de asielbeslissing. Rechtsbijstand en vertegenwoordiging ⁽¹⁸⁾ betekent individuele, diepgaande en gepersonaliseerde bijstand bij het opstellen van de documenten voor het beroep, het bijwonen van de hoorzitting enz. Om ervoor te zorgen dat het recht op een doeltreffende voorziening in rechte daadwerkelijk kan worden uitgeoefend, moet onmiddellijk na de kennisgeving van de afwijzingsbeslissing een wettelijke vertegenwoordiger ter beschikking worden gesteld.

⁽¹⁵⁾ Overweging 25 van de verordening inzake screening aan de grenzen: [Verordening \(EU\) 2024/1356](#) van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 tot invoering van de screening van onderdanen van derde landen aan de buitengrenzen en tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 767/2008, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240 en (EU) 2019/817 (PB L, 2024/1365 van 22.5.2024).

⁽¹⁶⁾ In overeenstemming met artikel 3, punt 18, van [Verordening \(EU\) 2024/1347](#) (verordening asielnormen): “voogd: een natuurlijke persoon of een organisatie, met inbegrip van een overheidsorgaan, die door de bevoegde autoriteiten is aangewezen om een niet-begeleide minderjarige bij te staan, te vertegenwoordigen en namens hem of haar te handelen, voor zover van toepassing, om ervoor te zorgen dat de niet-begeleide minderjarige kan genieten van de rechten en kan voldoen aan de verplichtingen uit hoofde van deze verordening, waarbij zijn of haar belangen en algemeen welzijn worden gewaarborgd”. In de praktijk wordt de voogd vaak gelijkgesteld met de figuur van de vertegenwoordiger of de maatschappelijk werker.

⁽¹⁷⁾ De term “vertegenwoordiger” wordt gebruikt in: de nieuwe richtlijn opvangvoorzieningen (2024) ([Richtlijn \(EU\) 2024/1346](#)); de asielprocedureverordening, de verordening asiel- en migratiebeheer ([Verordening \(EU\) 2024/1351](#)), de verordening inzake screening aan de grenzen ([Verordening \(EU\) 2024/1356](#)) en de Eurodac III-verordening ([Verordening \(EU\) 2024/1358](#)). De term “voogd” wordt gebruikt in het kader van de verordening asielnormen. Volgens de respectieve definities hebben zij dezelfde rol, maar verrichten zij andere taken. Om de continuïteit van de vertegenwoordiging van de niet-begeleide minderjarige te waarborgen, kan de voogd uit hoofde van de verordening asielnormen echter dezelfde persoon zijn als de vertegenwoordiger die is aangewezen uit hoofde van de richtlijn opvangvoorzieningen (2024) en de asielprocedureverordening.

⁽¹⁸⁾ Artikel 17 van de asielprocedureverordening.

1. Het belang van de leeftijd

Leeftijd vormt een essentieel onderdeel van de **persoonlijke identiteit** en bepaalt de verhouding tussen de persoon en de staat. Kinderen vormen een aparte groep met specifieke rechten, behoeften en aanspraken totdat zij de leeftijd van 18 jaar bereiken, in overeenstemming met artikel 1 van het VRK ⁽¹⁹⁾.

Artikel 1 van VRK

[...] onder een kind [wordt] ieder mens jonger dan achttien jaar [verstaan], tenzij volgens het op het kind van toepassing zijnde recht de meerderjarigheid eerder wordt bereikt.

In alle lidstaten van de Europese Unie wordt men meerderjarig op de leeftijd van 18 jaar. Nationale wetgeving kan op jongere leeftijd bepaalde rechten en plichten toekennen, zoals het recht om te trouwen, strafrechtelijke aansprakelijkheid of handelingsbekwaamheid voor bepaalde administratieve handelingen. In een samenleving wordt het bestaan en de identiteit van een kind formeel erkend door middel van geboorteregistratie, zoals bepaald in de artikelen 7 en 8 van het VRK.

Opmerking over geboorteaktes ⁽²⁰⁾: een geboorteakte, die wordt verkregen nadat een geboorte is geregistreerd, vormt voor een persoon het bewijs van zijn of haar wettelijke identiteit. De akte wordt beschouwd als een “brondocument” dat nodig is voor het aanvragen van andere documenten, waaronder een paspoort. Het is van essentieel belang om kinderen onmiddellijk na hun geboorte en niet pas later in hun leven een geboorteakte te verstrekken, om ervoor te zorgen dat zij hun rechten kunnen doen gelden en toegang hebben tot voorzieningen zoals gezondheidszorg, sociale zekerheid enz.

Volgens Unicef is in bepaalde landen, waaronder Somalië, Eritrea, Ethiopië en Afghanistan, een op de vier kinderen jonger dan vijf jaar nog steeds niet ingeschreven ⁽²¹⁾. In dergelijke landen is het door **lage geboorteregistratiepercentages** moeilijk voor de meeste kinderen om hun identiteit en leeftijd aan de hand van documenten aan te tonen, met als gevolg dat ze mogelijk staatloos zijn, geen bescherming genieten en verstoken blijven van hun rechten.

Unicef ⁽²²⁾ heeft niet alleen gewezen op registratie, maar ook op een aanzienlijke kloof tussen het aantal kinderen waarvan de geboorte is geregistreerd en het aantal kinderen dat een **geboorteakte** heeft. Wereldwijd zijn ongeveer 508 miljoen kinderen jonger dan vijf jaar geregistreerd, maar ongeveer 70 miljoen van hen beschikt niet over een bewijs van

⁽¹⁹⁾ Algemene Vergadering van de VN, [Verdrag inzake de rechten van het kind, Verenigde Naties](#), op. cit., voetnoot 4.

⁽²⁰⁾ Unicef, *Birth Registration for Every Child by 2030: Are We on Track?*, Unicefgegevens, <https://data.unicef.org/resources/birth-registration-for-every-child-by-2030/>.

⁽²¹⁾ Unicef, *Birth Registration*, Unicefgegevens, <https://data.unicef.org/topic/child-protection/birth-registration/>

⁽²²⁾ Unicef, *Birth Registration for Every Child by 2030: Are We on Track?*, op. cit., voetnoot 20.

inschrijving in de vorm van een geboorteakte. In conflictgebieden, wanneer opstandelingen of niet-statelijke actoren de taken op het gebied van burgerlijke registratie overnemen en geboorteaktes afgeven, worden dergelijke certificaten of registraties vaak niet erkend door overheden of op internationaal niveau, of kunnen ze worden gebruikt om personen te viseren die vermeend banden hebben met de andere conflictpartij (zoals bijvoorbeeld gemeld in Syrië of Oekraïne ⁽²³⁾).

In het VRK is vastgelegd dat elk kind recht heeft op een identiteit en nationaliteit.

Artikel 7, lid 1, van het VRK

Het kind wordt onmiddellijk na de geboorte ingeschreven en heeft vanaf de geboorte het recht op een naam, [...] een nationaliteit [...] en, voor zover mogelijk, [het recht] zijn of haar ouders te kennen en door hen te worden verzorgd.

Indien een persoon zijn identiteit onrechtmatig verliest, rust op de staat de verplichting deze te herstellen en ervoor te zorgen dat zijn rechten worden erkend. Op grond van artikel 8, lid 2 van het VRK geldt de verplichting om **de identiteit van een persoon te beschermen en te herstellen** voor alle staten die partij zijn bij het verdrag, en niet alleen voor de staat waaruit de persoon afkomstig is.

Leeftijd kan een **materieel feit** vormen in verzoeken om internationale bescherming waarbij ervaringen zoals kindhuwelijken, gedwongen rekrutering, kinderhandel of andere vormen van misbruik en discriminatie als kindspecifieke vormen van vervolging worden onderzocht. Overeenkomstig de verordening asielnormen ⁽²⁴⁾ kunnen daden van vervolging inderdaad de vorm aannemen van daden van genderspecifieke of kindspecifieke aard ⁽²⁵⁾. In dit verband moeten de lidstaten bij de beoordeling van verzoeken van kinderen rekening houden met kindspecifieke vormen van vervolging, zoals rekrutering van kindsoldaten, genitale verminking, gedwongen huwelijken, kinderhandel, kinderarbeid en mensenhandel met het oog op seksuele uitbuiting ⁽²⁶⁾.

Door **conflict en oorlog** worden de bestaande obstakels voor geboorteregistratie nog groter, bv. door de vernietiging van dossiers, gevaarlijke toegang tot lokale autoriteiten of het wegvallen van administratieve systemen. In conflictgebieden is geboorteregistratie en burgerschapsdocumentatie echter des te meer nodig. Deze documenten zijn van cruciaal belang voor gezinshereniging, de toegang tot humanitaire hulp en het veiligstellen van basisvoorzieningen zoals onderwijs en gezondheidszorg.

⁽²³⁾ Hampton, K. (2019) "[Born in the twilight zone: Birth registration in insurgent areas](#)", *International Review of the Red Cross*, 101(911), blz. 507–536.

⁽²⁴⁾ [Verordening \(EU\) 2024/1347](#) van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 inzake normen voor de erkenning van onderdanen van derde landen of staatlozen als personen die internationale bescherming genieten, voor een uniforme status voor vluchtelingen of voor personen die voor subsidiaire bescherming in aanmerking komen, en voor de inhoud van de verleende bescherming, tot wijziging van Richtlijn 2003/109/EG van de Raad en tot intrekking van Richtlijn 2011/95/EU van het Europees Parlement en de Raad (PB L, 2024/1347, 22.5.2024).

⁽²⁵⁾ Artikel 9, lid 2, punt f), van de verordening asielnormen.

⁽²⁶⁾ Overweging 37 van de verordening asielnormen.

Ook **culturele factoren** kunnen een rol spelen bij het bepalen van de leeftijd. In sommige culturen wordt de volwassenheid bepaald door fysieke veranderingen of sociale mijlpalen zoals het huwelijk, het krijgen van kinderen, enzovoort, in plaats van door de [chronologische leeftijd](#). In bepaalde situaties zijn informele praktijken zoals inwijdingsrituelen, tradities of culturele mijlpalen die de overgang naar volwassenheid aangeven, van invloed op de manier waarop een kind binnen de gemeenschap wordt gezien. Zo kunnen sommige overgangsrituelen ertoe leiden dat een kind als volwassen wordt beschouwd en ook zo wordt behandeld. Daardoor is het mogelijk dat kinderen uit deze gebieden niet precies weten hoe oud ze zijn en evenmin de betekenis daarvan begrijpen in westerse samenlevingen, en ze vage verklaringen afleggen over hun geboortedatum of leeftijd.

Andere **factoren**, zoals de herkomst uit een plattelandsgebied waar kinderen vaak thuis worden geboren en er geen toegang is tot een burgerlijke stand, een lage-inkomensstatus, of deel uitmaken van een minderheid of een specifieke sociale groep (bv. een stam of kaste), kunnen de mogelijkheid beperken om een kind te in te schrijven.

Bovendien kan een gebrek aan bewustzijn over het belang van geboorteregistratie of een gebrek aan kennis over de modaliteiten en administratieve vereisten (kosten, termijnen enz.) van invloed zijn op de geboorteregistratiepercentages.

Tabel 1. Geboorteregistratiepercentages van de vijf meest voorkomende nationaliteiten van niet-begeleide kinderen die in 2023 in de EU+-landen asiel hebben aangevraagd

Landen	Geboorteregistratie (%)
Somalië	3 %
Pakistan	42 %
Afghanistan	42 %
Gambia	59 %
Guinee	62 %

Bron: [EUAA data analysis of unaccompanied minors in 2023, Fact Sheet No 29](#) (Gegevensanalyse van het EUAA van niet-begeleide minderjarigen in 2023, Factsheet nr. 29) en [Birth registration - Unicefgegevens](#) (Geboorteregistratie - Unicefgegevens).

Bovendien beperkt **gendergerelateerde discriminatie** die in de wetgeving rond geboorteregistratie in verschillende landen zit ingebakken, de mogelijkheid voor vrouwen om de geboorte van hun kinderen te registreren. In bepaalde situaties mogen alleen vaders of andere mannelijke familieleden een geboorte registreren, terwijl moeders worden uitgesloten of alleen in uitzonderlijke gevallen worden toegelaten, bv. wanneer de vader is overleden of in de onmogelijkheid verkeert dit te doen. In sommige landen worden de moeders bovendien voorwaarden opgelegd: ze moeten aantonen dat ze gehuwd zijn om de geboorte te kunnen registreren. Dit heeft vooral gevolgen voor kinderen die buiten het huwelijk zijn geboren, wat het risico doet toenemen dat ze staatloos worden (bv. wanneer de moeder haar nationaliteit niet aan haar kinderen kan doorgeven) en de toegang tot rechten en diensten wordt beperkt.

2. Rechten en procedurele waarborgen

Kinderen hebben recht op en moeten kunnen profiteren van aanvullende procedurele waarborgen en bijzondere opvangvoorzieningen die zijn toegesneden op hun behoeften, zodat hun rechten en welzijn worden gewaarborgd.

Wanneer de autoriteiten gegronde twijfels hebben over de leeftijd van een persoon en een leeftijdsbeoordeling noodzakelijk wordt geacht, moet een multidisciplinaire en kindvriendelijke aanpak worden gevolgd.

- Er moet voor een **cascade-aanpak** ⁽²⁷⁾ worden gekozen, te beginnen met een multidisciplinaire beoordeling waarbij verschillende niet-medische methoden worden gebruikt, zoals het beoordelen van bewijsstukken, gesprekken, psychosociale evaluatie en visuele beoordeling op basis van het fysieke uiterlijk of andere indicatoren. Alleen als deze stappen geen uitsluitel geven, moeten medische onderzoeken worden overwogen, volgens dezelfde logica **waarbij van de minst naar de meest indringende procedure wordt gegaan**. Door **deze stapsgewijze methodologie** wordt verzekerd dat de leeftijdsbeoordeling de waardigheid en het welzijn van de persoon eerbiedigt en volledig in overeenstemming is met het belang van het kind (het BIC-beginsel), wat het rechtenconforme karakter van de procedure versterkt ⁽²⁸⁾.
- De **multidisciplinaire leeftijdsbeoordeling** bestaat uit een combinatie van niet-medische leeftijdsbeoordelingsmethoden die door verschillende beroepsbeoefenaars worden uitgevoerd. Tot deze methoden behoren doorgaans:
 - leeftijdsbeoordelingsgesprekken op basis van de herinnering aan bekende gebeurtenissen en beoordeling van bestaand bewijsmateriaal (meer informatie is beschikbaar in [Bijlage 1 – Het leeftijdsbeoordelingsgesprek](#));
 - een psychosociale beoordeling (niet altijd; meer informatie is beschikbaar in [Bijlage 2 – Psychosociale beoordeling](#));
 - andere niet-medische methoden.

Die beoordeling moet worden uitgevoerd door beroepsbeoefenaars met expertise op het gebied van leeftijdsbepaling en de ontwikkeling van kinderen, zoals maatschappelijk werkers, psychologen of kinderartsen, om verschillende factoren, zoals fysieke, psychologische, ontwikkelings-, omgevings- en culturele factoren ⁽²⁹⁾ te beoordelen en bewijsmateriaal verder te analyseren. De beoordeling moet worden

⁽²⁷⁾ De term “cascade” wordt gebruikt omdat de benadering verder gaat dan een eenvoudige tweestapsbenadering: ze berust op het principe dat altijd wordt begonnen met de minst indringende methoden en pas wordt overgegaan op meer indringende methoden wanneer dat strikt noodzakelijk is. Deze logica geldt voor het hele proces van leeftijdsbeoordeling: er wordt begonnen met bewijsstukken en vervolgens overgegaan op gesprekken en psychosociale beoordelingen. Medische onderzoeken mogen alleen als laatste redmiddel worden overwogen, waarbij niet-radiologische methoden voorrang krijgen op methoden waarbij straling wordt gebruikt. De “cascade-aanpak” is daarom niet retorisch, maar weerspiegelt een wettelijk vereiste prioritering op basis van invasiviteit en proportionaliteit (zie overweging 37 van de asielpcedureverordening).

⁽²⁸⁾ Het concept “cascade-aanpak” is goed ingeburgerd in de praktijk. Het werd geïntroduceerd in de tweede editie van de leeftijdsbeoordelingsgids en op grote schaal verspreid via EUAA-materialen; zie de [EUAA-video over leeftijdsbeoordeling voor asielfunctionarissen](#).

⁽²⁹⁾ Overweging 37 van de asielpcedureverordening.

uitgevoerd in een geschikte omgeving, volgens een kindvriendelijke benadering, met de hulp van een tolk/cultureel bemiddelaar en in aanwezigheid van de voogd.

- Wanneer er na de multidisciplinaire beoordeling nog steeds gegronde twijfels bestaan over de leeftijd van een verzoeker, kunnen **medische onderzoeken** als laatste redmiddel worden gebruikt ⁽³⁰⁾; dergelijke onderzoeken “zijn zo min mogelijk ingrijpend” ⁽³¹⁾. In de praktijk betekent dit dat medische onderzoeken strikt beperkt moeten blijven tot wat noodzakelijk en proportioneel is, en dat van de op dat moment beschikbare minst indringende methode gebruik moet worden gemaakt, met volledige eerbied voor de waardigheid van de persoon.
- De resultaten moeten gezamenlijk in een holistische beoordeling worden betrokken, teneinde tot een zo betrouwbaar mogelijk resultaat te komen ⁽³²⁾.
- Er moet voor worden gezorgd dat het **kind wordt geïnformeerd** en (tijdig en op een kindvriendelijke manier ⁽³³⁾) passende ondersteuning **krijgt**, ook met betrekking tot de gevolgen van de weigering om de leeftijdsbeoordeling te ondergaan ⁽³⁴⁾. Zowel het kind als zijn voogd moeten **toestemming geven**.
- Belangrijk is dat zodra er op enig moment voldoende bewijs is verzameld om de beginnende twijfels over de leeftijd weg te nemen, **de procedure moet worden gestopt** en het resultaat moet worden meegedeeld, zonder dat alle mogelijke stappen hoeven te worden doorlopen. Dit **zorgt voor duurzaam en efficiënt casemanagement**.
- De verzoeker moet de mogelijkheid hebben om de resultaten van de leeftijdsbeoordeling te betwisten, hetzij in het kader van het beroep tegen de beslissing in eerste aanleg, hetzij afzonderlijk, afhankelijk van het toepasselijke nationale kader.

Verwante publicatie van het EUAA

EUAA, [Praktische gids voor bewijs- en risicobeoordeling](#), januari 2024.

In de asielprocedureverordening is bepaald dat de beslissingsautoriteit verantwoordelijk is voor het opstarten van de leeftijdsbeoordeling, hoewel er afhankelijk van de nationale context ruimte is voor flexibiliteit. Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen kinderen die geen asiel hebben aangevraagd en kinderen die dat wel hebben gedaan. De beslissingsautoriteit is alleen verantwoordelijk voor de leeftijdsbeoordeling van kinderen die asiel hebben aangevraagd. De leeftijdsbeoordeling kan worden uitgevoerd door gekwalificeerde beroepsbeoefenaars die onafhankelijk zijn van de beslissingsautoriteit; op basis van de resultaten van de leeftijdsbeoordeling en de bevindingen van de betrokken deskundigen neemt de beslissingsautoriteit dan een beslissing over de leeftijd. De

⁽³⁰⁾ artikel 25, lid 2, van de asielprocedureverordening.

⁽³¹⁾ artikel 25, lid 2, van de asielprocedureverordening.

⁽³²⁾ Er wordt alleen toestemming gevraagd voor het medische onderzoek, niet voor de volledige leeftijdsbeoordelingsprocedure – in artikel 25, lid 4, van de asielprocedureverordening wordt als aanvullende waarborg aanbevolen om ook geïnformeerde toestemming te vragen, indien van toepassing en in overeenstemming met de nationale praktijk, voor andere stappen van de leeftijdsbeoordeling (bv. psychosociale gesprekken).

⁽³³⁾ Het kan hierbij gaan om het gebruik van meertalige schriftelijke materialen die zijn aangepast aan lage niveaus van geletterdheid, of ondersteuning door culturele bemiddelaars of tolken. Dergelijke maatregelen zijn belangrijk om ervoor te zorgen dat de verzoeker echt begrijpt waarom de leeftijdsbeoordeling gebeurt, welke stappen het proces omvat en welke mogelijke gevolgen verbonden kunnen zijn aan een weigering tot deelname.

⁽³⁴⁾ Artikel 25, leden 4 en 5, van de asielprocedureverordening.

asielprocedureverordening belet de beslissingsautoriteit niet de uitvoering van de beoordeling uit te besteden aan andere gekwalificeerde instanties ⁽³⁵⁾, noch belet zij de beslissingsautoriteit zelf – **die de eindverantwoordelijkheid draagt voor de leeftijdsbeslissing** – de beoordeling rechtstreeks uit te voeren.

De asielprocedureverordening is pas van toepassing wanneer een persoon te kennen geeft asiel te willen aanvragen; daarvóór is dus niet in betrokkenheid van de beslissingsautoriteit voorzien. In dergelijke gevallen vallen alle leeftijdsgerelateerde controles of vaststellingen onder de verantwoordelijkheid van de bevoegde nationale autoriteiten, en vinden zij plaats los van de asielprocedure.

In het kader van het screeningsproces betekent dit dat **de screeningsautoriteit** bij een asielzoeker **geen leeftijdsbeoordeling kan uitvoeren**. Wanneer er wordt getwijfeld aan de door een verzoeker beweerde leeftijd, moet de screeningsautoriteit **de zaak doorverwijzen naar de beslissingsautoriteit**, die nagaat of de twijfels gegrond zijn en:

- een leeftijdsbeoordelingsprocedure uitvoert; of
- besluit de leeftijdsbeoordeling te delegeren aan een andere autoriteit; of
- tot de conclusie komt dat een leeftijdsbeoordeling niet nodig is ⁽³⁶⁾.

Een persoon die een leeftijdsbeoordeling ondergaat, moet als minderjarig worden beschouwd, tenzij is vastgesteld dat hij of zij meerderjarig is. De beslissingsautoriteit kan immers niet beslissen dat iemand meerderjarig is zonder bewijs dat deze bevinding ondersteunt. Erg belangrijk is dat een dergelijke beslissing niet uitsluitend op basis van het fysieke uiterlijk mag worden genomen.

2.1. Het belang van het kind

Het belang van het kind in de asielprocedureverordening

Overweging 37 – *In alle gevallen moeten leeftijdsbeoordelingen zodanig worden uitgevoerd dat tijdens de gehele procedure het belang van het kind de eerste overweging vormt.*

Artikel 22, lid 1 – *Bij de toepassing van deze verordening vormt het belang van het kind voor de bevoegde autoriteiten de eerste overweging.*

Om de belangen van het kind te beschermen, moet de aangewezen voogd of de persoon die tijdelijk als voogd optreedt ⁽³⁷⁾ het vermoedelijke kind tijdens het hele leeftijdsbeoordelingsproces ondersteunen en bijstaan wanneer er geen voor hem verantwoordelijke volwassene of ouder(s) aanwezig is (zijn).

⁽³⁵⁾ Bijvoorbeeld andere bevoegde autoriteiten zoals de jeugdrechtbank, sociale diensten of andere dienstverleners.

⁽³⁶⁾ Artikel 25, lid 1, en overweging 36 van de asielprocedureverordening.

⁽³⁷⁾ Artikel 23, lid 2, punt a), van de asielprocedureverordening.

Bij de planning, de methoden, en de voorwaarden voor de beoordeling **moet** voorrang worden gegeven aan de rechten, de waardigheid en het welzijn van het vermoedelijke kind. Dit houdt onder meer in dat rekening wordt gehouden met zijn bijzondere behoeften en standpunten, dat indien nodig ondersteuning wordt geboden door een tolk/cultureel bemiddelaar, en gebruik wordt gemaakt van de minst ingrijpende beschikbare methoden. Wanneer het resultaat van de leeftijdsbeoordeling geen uitsluiting geeft, of verzoeker hierdoor wordt ingedeeld in een leeftijdsgroep onder 18 jaar, moeten de lidstaten er bovendien van uitgaan dat de verzoeker minderjarig is ⁽³⁸⁾.

Punt om te onthouden

Het belang van het kind dient niet eenmalig, maar **continu in overweging te worden genomen** telkens wanneer beslissingen met gevolgen voor het kind worden genomen in afwezigheid van zijn ouders of de voor hem verantwoordelijke volwassene. Zie voor meer informatie de praktische gids van het EUAA over het belang van het kind ⁽³⁹⁾.

In de onderstaande scenario's worden praktische voorbeelden gegeven van hoe met het belang van het kind rekening kan worden gehouden bij het schatten van de leeftijd.

<p>Scenario 1</p>	<p>Een verzoeker komt samen met meerdere andere verzoekers aan op een screeningslocatie. Door de hoge instroom, geraken de autoriteiten overbelast. De verzoeker beweert meerderjarig te zijn, maar twee screeningsambtenaren zijn het er na observatie over eens dat de verzoeker een kind lijkt te zijn. Bij de verzoeker zijn er ook aanwijzingen voorhanden dat hij het slachtoffer is van mensenhandel, wat mogelijk de reden is voor zijn bewering dat hij meerderjarig is. De screeningsambtenaren melden hun observaties (aanwijzingen van mensenhandel) en hun twijfels over de leeftijd (beweerde meerderjarigheid) in het screeningsformulier dat moet worden doorgestuurd aan de verantwoordelijke ambtenaren van de beslissingsautoriteit.</p>
<p>Overwegingen betreffende het belang van het kind</p>	<p>De bescherming van het vermoedelijke kind staat voorop. De eenheid/autoriteit ter bestrijding van mensenhandel moet worden betrokken ⁽⁴⁰⁾. Er moet een risicobeoordeling worden uitgevoerd om te bevestigen of de verzoeker inderdaad slachtoffer van mensenhandel is. De autoriteiten wijzen een tijdelijke voogd aan om de verzoeker te informeren over de asielpprocedure en de leeftijdsbeoordelingsprocedure.</p>

⁽³⁸⁾ Artikel 25, lid 2, van de asielpprocedureverordening.

⁽³⁹⁾ EASO, [Praktische gids over het belang van het kind](#), februari 2019. De nieuwe editie van deze gids in het kader van het pact is momenteel in voorbereiding en zal in 2026 beschikbaar zijn.

⁽⁴⁰⁾ Artikel 11, lid 1 [Richtlijn 2011/36/EU](#) van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2011 inzake de voorkoming en bestrijding van mensenhandel en de bescherming van slachtoffers daarvan, en ter vervanging van Kaderbesluit 2002/629/JBZ van de Raad (PB L 101 van 15.4.2011).

Mogelijke uitkomst	De beslissingsautoriteit verzoekt om een leeftijdsbeoordeling die na de screening zal worden uitgevoerd zodra de verzoeker naar een geschikte locatie is gebracht (opvangcentrum en/of een beschermde opvanglocatie, afhankelijk van de risicobeoordeling in verband met mensenhandel).
Scenario 2	Een verzoekster legt een geboorteakte over waaruit blijkt dat zij 16 jaar oud is. Ze verstrekt ook schooldossiers, maar geen identiteitsbewijzen om haar identiteit aan te tonen. Om deze reden hebben de autoriteiten aanvankelijk twijfels over de beweerde leeftijd.
Overwegingen betreffende het belang van het kind	De autoriteiten zorgen ervoor dat de nodige tijd wordt uitgetrokken om naar de verzoekster te luisteren en de relevante vragen te stellen om de informatie te verifiëren die door het meisje wordt gegeven en door de beschikbare documenten, die authentiek lijken, wordt ondersteund.
Mogelijke uitkomst	De beslissingsautoriteit aanvaardt de door de verzoekster beweerde leeftijd zoals vermeld in haar documenten en besluit dat een leeftijdsbeoordelingsprocedure niet nodig is.
Scenario 3	Een niet-begeleide verzoeker beweert 17 jaar en 6 maanden oud te zijn. De verzoeker heeft geen documenten bij zich en lijdt zichtbaar aan psychische stress. Bij de medische controle en de beoordeling van de kwetsbaarheid zijn aanwijzingen van seksueel misbruik en seksuele uitbuiting naar voren gekomen.
Overwegingen betreffende het belang van het kind	De verzoeker krijgt een tijdelijke voogd toegewezen en wordt (met zijn toestemming) doorverwezen voor een grondiger medisch onderzoek; zo nodig wordt psychologische zorg geboden. Gelet op zware psychische belasting besluit de beslissingsautoriteit niet over te gaan tot een leeftijdsbeoordelingsprocedure, aangezien de verzoeker mogelijk niet in staat is hier op doeltreffende en zinvolle wijze aan deel te nemen. De beslissingsautoriteit aanvaardt de beweerde leeftijd.
Mogelijke uitkomst	De verzoeker wordt gehuisvest in een geschikte accommodatie die is afgestemd op zijn behoeften, waar hij medisch/psychologisch kan worden opgevolgd (indien van toepassing). De tijdelijke voogd wordt vervangen door een permanente voogd. Aangezien de verzoeker bijna meerderjarig is, is het belangrijk om hem, zodra hij emotioneel stabiel is, tijdig te informeren over de veranderingen in zijn rechten en plichten met betrekking tot procedurele waarborgen en opvangvoorzieningen.

Scenario 4	<p>Een verzoeker komt aan zonder documenten die zijn leeftijd bewijzen. De verzoeker verklaart dat hij 17 jaar en 7 maanden oud is, maar de screeningsambtenaar meent dat hij ouder is. Een maatschappelijk werker die de verzoeker bij de beoordeling van de kwetsbaarheid heeft ontmoet, is van mening dat de vermelde leeftijd geheel aannemelijk is, omdat de ontwikkeling van jongens binnen deze etnische groep zich doorgaans vroeger inzet. Van de verzoeker wordt verwacht dat hij zich bij zijn gezin in een ander land aansluit (op grond van de verordening betreffende asiel- en migratiebeheer), en deze actie wordt ondersteund door een beoordeling van het belang van het kind (BIA) die in dit verband wordt uitgevoerd.</p>
Overwegingen betreffende het belang van het kind	<p>Het is onwaarschijnlijk dat de twijfels worden weggenomen door de beschikbare methoden voor leeftijdsbeoordeling omdat alle methoden een foutmarge hebben (± 1 jaar). De leeftijdsbeoordelingsprocedure zou het proces van gezinshereniging, dat door de BIA wordt ondersteund, vertragen.</p>
Mogelijke uitkomst	<p>De beslissingsautoriteit volgt de aanbevelingen van de gekwalificeerde beroepsbeoefenaars (het resultaat van de beoordeling van de kwetsbaarheid en die van het belang van het kind) en gaat ervan uit dat de persoon minderjarig is. Zij besluiten dat een leeftijdsbeoordelingsprocedure geen zin heeft, aangezien de gezinshereniging hierdoor vertraging zou oplopen en zou worden voorbijgegaan aan de informatie die is verzameld in het kader van beoordeling van het belang van het kind, waaruit geen bezwaren met betrekking tot de leeftijd naar voren zijn gekomen. Uit dit besluit blijkt hoe belangrijk het is ervoor te zorgen dat de procedures proportioneel blijven en dat het belang van de verzoeker – met inbegrip van tijdige gezinshereniging – voorrang krijgt.</p>

Verwante publicatie van het EUAA

EUAA, [Praktische gids over het belang van het kind](#), februari 2019.

De nieuwe editie van deze gids in het kader van het pact is momenteel in voorbereiding en zal in 2026 beschikbaar zijn.

2.2. Het vermoeden van minderjarigheid

In geval van onzekerheid waarborgt het vermoeden van minderjarigheid dat de autoriteiten **een verzoeker als een kind** behandelen wanneer zijn of haar status als zodanig nog niet is bevestigd, maar evenmin kan worden uitgesloten. Zolang er twijfels blijven bestaan, moet **de verzoeker als een kind worden behandeld en ook als zodanig worden beschouwd**; er moet worden gezorgd voor kindspecifieke waarborgen om de bescherming en het welzijn van het kind, en de bescherming van zijn rechten te verzekeren.

Wanneer er tegenstrijdigheden voorkomen in het relaas van de persoon over zijn of haar leeftijd of persoonlijke levensloop, mogen deze inconsistenties **niet automatisch tot de veronderstelling leiden dat hij of zij liegt** over zijn of haar leeftijd. Men moet daarentegen rekening houden met factoren zoals trauma, stress, taalbarrières of culturele diversiteit die van invloed kunnen zijn op de consistentie van zijn of haar verklaringen, en om verduidelijking vragen. Bovendien wordt dit toegepast in overeenstemming met het **“do no harm”-beginsel**, waarbij de autoriteiten de risico's zoveel mogelijk moeten beperken en maatregelen moeten vermijden die het welzijn van de verzoeker kunnen schaden. Door een mogelijk kind als een meerderjarige te behandelen, kan de persoon aan ongepaste omstandigheden worden blootgesteld (bv. in huisvesting voor volwassenen ondergebracht worden), kan de noodzakelijke bescherming wegvallen (bv. geen bijstand van een voogd) en kan de kwetsbaarheid toenemen (doordat niet wordt tegemoetgekomen aan zijn of haar bijzondere behoeften). Met het “do no harm”-beginsel wordt ernaar gestreefd te voorkomen deze situaties zich voordoen. De leeftijdsbeoordelingsprocedure is bedoeld om twijfels weg te nemen en de leeftijd van de verzoeker vast te stellen. Totdat dit is gebeurd, moet het vermoeden van minderjarigheid consequent worden toegepast: dit betekent dat de persoon als een minderjarige moet worden behandeld, dat alle waarborgen worden gegarandeerd en dat opvangvoorzieningen moeten worden geboden die geschikt zijn voor kinderen. In de praktijk kan de administratie niet zonder meer voorbijgaan aan de verklaring van een verzoeker over zijn of haar leeftijd op het moment van identificatie. De vermelde geboortedatum moet naar behoren worden geregistreerd zoals de verzoeker die heeft opgegeven. Als de autoriteiten gegronde twijfels hebben, moeten zij een procedure voor leeftijdsbeoordeling opstarten en uitvoeren om op wettige wijze vast te stellen of de geregistreerde informatie moet worden aangepast; anders moeten zij de verklaring van de betrokkene aanvaarden. Elke wijziging van de officiële registratie- of identificatiegegevens moet daarom zijn gebaseerd op de uitkomst van de leeftijdsbeoordeling, waarmee zowel procedurele billijkheid als rechtszekerheid worden gewaarborgd.

In artikel 23 van de asielprocedureverordening is bepaald dat de autoriteiten ook **een voogd moeten aanwijzen** voor niet-begeleide personen die beweren minderjarig te zijn of wanneer er redenen zijn om aan te nemen dat dit het geval is. De voogd dient gedurende het hele leeftijdsbeoordelingsproces ⁽⁴¹⁾ beschikbaar te zijn voor het vermoedelijke kind en het voogdijschap moet daarna worden voortgezet indien wordt bevestigd dat de betrokkene minderjarig is. Dezelfde maatregel moet ook worden overwogen in gevallen waarin een persoon redelijkerwijs als minderjarig kan worden beschouwd, maar beweert meerderjarig te zijn. Het VN-Comité voor de rechten van het kind en de Raad van Europa bevelen ook aan het **vermoeden van minderjarigheid** ruim toe te passen.

*Staten moeten ervoor zorgen dat een persoon die een leeftijdsbeoordeling ondergaat, wordt beschouwd als **een kind, tenzij en totdat anders wordt bepaald** door middel van een leeftijdsbeoordelingsproces ⁽⁴²⁾.*

Het is belangrijk om in gedachten te houden dat de **bewijslast** bij de autoriteiten ligt.

⁽⁴¹⁾ Overweging 35 van de asielprocedureverordening.

⁽⁴²⁾ Guideline 2 in Council of Europe, *Recommendation CM/Rec(2022)22 of the Committee of Ministers to member States on human rights principles and guidelines on age assessment in the context of migration*, 2022, <https://rm.coe.int/0900001680a96350> (Richtsnoer 2 in Raad van Europa, Aanbeveling CM/Rec(2022)22 van het Comité van Ministers aan de lidstaten over mensenrechtenbeginselen en richtsnoeren inzake leeftijdsbepaling in de context van migratie).

Gedurende het **leeftijdsbeoordelingsproces** moet de persoon dezelfde opvang, voorwaarden en procedurele bescherming krijgen als andere (niet-begeleide) kinderen ⁽⁴³⁾.

Hoewel het **op het gebied van veiligheid uitdagingen met zich meebrengt** om (mogelijke) jongvolwassenen die beweren kinderen te zijn onder één dak op te vangen met andere kinderen, kunnen deze risico's over het algemeen worden beheerst door middel van **passend toezicht en monitoring**. Dit kan onder meer inhouden:

- een juiste verhouding tussen het aantal personeelsleden en het aantal bewoners,
- de aanwezigheid van personeel dat is opgeleid op het gebied van kindbescherming,
- geregelde observatie van de groepsdynamiek,
- een duidelijke gedragscode voor verzoekers, en
- snelle procedures voor het melden en aanpakken van incidenten.

Aanvullende maatregelen kunnen bestaan uit **gescheiden slaapvoorzieningen** per leeftijdsgroep en geslacht, gestructureerde dagelijkse routines en regelmatige individuele follow-ups met maatschappelijk werkers of voogden om spanningen of kwetsbaarheden vroegtijdig te identificeren.

Aangezien verzoekers die een leeftijdsbeoordeling ondergaan uiteindelijk toch kinderen kunnen blijken te zijn, is het **belangrijk dat ze in deze periode niet worden benadeeld**. Om deze reden mogen de specifieke kamers **niet worden gezien als een vorm van afzondering**: verzoekers die een leeftijdsbeoordeling ondergaan, moeten toegang blijven hebben tot gemeenschappelijke ruimten en activiteiten, onder toezicht van het opvangpersoneel, zodat inclusie wordt bevorderd en een veilige omgeving voor iedereen gehandhaafd blijft. Wanneer uit de leeftijdsbeoordeling blijkt dat de persoon meerderjarig is, moet hij of zij zo snel mogelijk op de hoogte worden gebracht over de verandering van huisvesting en worden overgebracht naar een geschikte voorziening.

Daarentegen leidt het onderbrengen van (mogelijke) kinderen in opvangvoorzieningen voor volwassenen tot veel grotere bekommernissen over hun bescherming, omdat zij hierdoor meer risico lopen op geweld, misbruik, uitbuiting, verwaarlozing en hertraumatisering. Dit zou indruisen tegen de internationale normen voor de bescherming van kinderen en het beginsel van het belang van het kind en moet daarom strikt worden vermeden. Autoriteiten dienen te beseffen dat er een groter en ernstiger risico is verbonden aan het behandelen van kinderen als meerderjarigen, dan aan het tijdelijk huisvesten van jongvolwassenen in kindvriendelijke voorzieningen met passende begeleiding.

Verwante publicatie van het EUAA

Zie voor meer informatie over opvangvoorzieningen voor niet-begeleide kinderen, EASO, [Guidance on Reception Conditions for Unaccompanied Children: Operational standards and indicators](#), (Richtlijnen voor de opvangvoorzieningen voor niet-begeleide kinderen: operationele normen en indicatoren) december 2018.

⁽⁴³⁾ Zoals bepaald in artikel 27, lid 9, punten c) en d), van de richtlijn opvangvoorzieningen (2024).

Normen en jurisprudentie die de leeftijdsbeoordelingsprocedures vormgeven

Het vermoeden van minderjarigheid is weliswaar niet uitdrukkelijk als beginsel opgenomen in de asielprocedureverordening, maar het wordt in internationale normen en jurisprudentie vaak in herinnering gebracht om te wijzen op de toe te passen procedurele waarborgen.

VRK: met betrekking tot de behandeling van niet-begeleide kinderen en van hun gezin/familie gescheiden kinderen buiten hun land van herkomst benadrukt het Comité voor de rechten van het kind dat kinderen onmiddellijk na aankomst dienen te worden geïdentificeerd en dat leeftijdsbeoordelingen moeten worden uitgevoerd “op een wetenschappelijke, veilige, kind- en genderspecifieke manier, waarbij elk risico van schending van de fysieke integriteit van het kind wordt vermeden, de menselijke waardigheid wordt geëerbiedigd, en, in het geval van blijvende onzekerheid, het individu het voordeel van de twijfel dient te worden gegeven, zodat, als er een mogelijkheid bestaat dat het individu een kind is, hij of zij als zodanig dient te worden behandeld”. ⁽⁴⁴⁾.

Arrest *Darboe en Camara vs. Italië* ⁽⁴⁵⁾: het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) heeft vastgesteld dat het vermoeden van minderjarigheid inherent deel uitmaakt van de bescherming die moet worden gegeven aan niet-begeleide personen die verklaren minderjarig te zijn. **Door het vermoeden treden procedurele waarborgen in werking** die een onderdeel moeten vormen van leeftijdsbeoordelingsprocedures, zodat onjuiste identificatie als meerderjarige niet resulteert in schendingen van rechten.

Arrest *Hämäläinen vs. Finland* ⁽⁴⁶⁾: het EHRM benadrukte het belang van het verzekeren van waarborgen voor niet-begeleide kinderen en erkende dat het vermoeden van minderjarigheid essentieel is om die te waarborgen.

⁽⁴⁴⁾ Comité voor de rechten van het kind, [Algemeen Commentaar nr. 6 \(2005\) Treatment of unaccompanied and separated children outside their country of origin](#), 2005. Andere zaken die aan het VRK-Comité zijn voorgelegd, zijn: J.A.B. vs. Spanje: ingediend bij het CRC-Comité door vijf adolescente migranten en asielzoekers: A.L., uit Algerije (16/2017), M.T., uit Ivoorkust (17/2017), J.A.B., uit Kameroen (22/2017), en M.A.B. en R.K., beide uit Guinee (24 en 27/2017). Alle besluiten die het Comité tussen juli 2019 en februari 2020 heeft vastgesteld, zijn gebaseerd op hetzelfde uitgangspunt: een leeftijdsvaststellingsprocedure. In elk geval onderzoekt het Comité of deze procedure in strijd is met enige bepaling van het Verdrag en bijgevolg of de procedure – en de uitkomst ervan – leidt tot schending van andere kinderrechten.

⁽⁴⁵⁾ EHRM, arrest van 21 oktober 2022, [Darboe en Camara vs. Italië](#), 5797/17, ECLI:CE:ECHR:2022:0721JUD000579717. Een samenvatting (in het Engels) is beschikbaar in de [jurisprudentiedatabase van het EUAA](#).

⁽⁴⁶⁾ EHRM, arrest van 16 juli 2014, [Hämäläinen vs. Finland](#), 37359/09, ECLI:CE:ECHR:2022:0721JUD000579717.

Arrest *F.B. vs. België* ⁽⁴⁷⁾: de zaak betrof een besluit tot beëindiging van het recht op steun van een verzoekster als niet-begeleide minderjarige na een leeftijdsbeoordeling. Zonder uitspraak te doen over de betrouwbaarheid van de botonderzoeken of over de minderjarigheid van de verzoekster, oordeelde het Hof dat het besluitvormingsproces dat had geleid tot het besluit om het recht van de verzoekster op steun als niet-begeleide minderjarige te beëindigen, niet gepaard ging met voldoende waarborgen in de zin van artikel 8 EVRM, waardoor unaniem werd geoordeeld dat dit artikel was geschonden. In het bijzonder wees het Hof erop dat uit het dossier niet bleek dat de verzoekster op de hoogte was gebracht van het feit dat haar toestemming nodig was om het medische onderzoek uit te voeren. Het Hof benadrukte bovendien dat medische onderzoeken, gezien hun indringende aard, alleen als laatste redmiddel mogen worden uitgevoerd, wanneer alternatieve middelen om twijfels over de leeftijd van de betrokken persoon weg te nemen geen uitsluitel hebben gegeven. In dit verband werd opgemerkt dat de verzoekster pas na de botonderzoeken was gehoord door een medewerker van het voogdijbureau die specifiek was opgeleid voor de opvang van minderjarigen. Een voorafgaand gesprek had echter mogelijk kunnen uitwijzen of de twijfel over haar minderjarigheid met minder indringende middelen kon worden weggenomen, en had haar in staat gesteld alle nodige informatie te krijgen om haar rechten doeltreffend te verdedigen.

O.Y.K.A./Denemarken ⁽⁴⁸⁾: het VN-Comité voor de rechten van de mens benadrukte dat wanneer personen zich eerst als volwassenen registreren, maar later beweren minderjarig te zijn, hun leeftijd nog steeds zorgvuldig moet worden herbeoordeeld en dat de bewering niet automatisch mag worden afgewezen zonder passende waarborgen en overwegingen.

2.2.1. Beoordeling van de bewijsstukken

Wanneer twijfels rijzen over de door een verzoeker zelf opgegeven minderjarige leeftijd, moeten de autoriteiten eerst alle **bewijsmateriaal** in overweging nemen die de persoon kan overleggen om zijn of haar beweerde leeftijd te staven. Dit omvat bijvoorbeeld: paspoort, identiteitsbewijs, verblijfskaart, de reisdocumenten zoals die van de UNHCR, religieuze of burgerlijke akten waaruit de burgerlijke staat blijkt (huwelijksakte, geboorteakten, trouwboekje), schoolattesten, vaccinatiegegevens van de verzoeker of van een gezinslid waaruit de leeftijd van de verzoeker blijkt.

De overgelegde documenten mogen niet als ongeldig worden beschouwd, tenzij kan worden bewezen dat ze op bedrieglijke wijze werden verkregen, of werden gemanipuleerd of vervalst.

⁽⁴⁷⁾ EHRM, arrest van 6 maart 2025, [F.B. vs. België](#), 47836/21, ECLI:CE:ECHR:2025:0306JUD004783621 (in het Frans). Een samenvatting (in het Engels) is beschikbaar in de [jurisprudentiedatabase van het EUAA](#).

⁽⁴⁸⁾ VN-Comité voor de rechten van de mens, [Views adopted by the Committee under article 5 \(4\) of the Optional Protocol, concerning communication No. 2770/2016](#), CCPR/C/121/D/2770/2016, 7 november 2017.

Artikel 25, lid 1, van de asielprocedureverordening

Ten behoeve van de leeftijdsbeoordeling worden de beschikbare documenten als echt beschouwd, tenzij het tegendeel is bewezen, en worden verklaringen van minderjarigen in aanmerking genomen.

Als de nationale autoriteiten vermoeden dat een document vervalst is, kunnen zij om verificatie vragen. Verzoeken om documenten uit het land van herkomst te authenticeren is echter niet alleen omslachtig, maar brengt voor de verzoeker zelfs een mogelijk beschermingsrisico met zich mee. Zie in dit verband artikel 7, lid 2, punt b), van de asielprocedureverordening, waarin is bepaald dat “[...] de autoriteiten bij de vermeende actoren van de vervolging of ernstige schade geen informatie in[winnen] op een wijze die ertoe leidt dat deze actoren te weten komen dat de betrokkene een verzoek heeft gedaan”. Er mag het land van herkomst niet worden gevraagd om documenten te verifiëren indien de verzoeker te kennen heeft gegeven om internationale bescherming te willen verzoeken, indien er een mogelijke behoefte aan internationale bescherming ontstaat of indien er een risico op vervolging bestaat.

Aangezien verzoekers uit conflict- en oorlogsgebieden kunnen komen, is het gebruikelijk dat zij alleen op hun mobiele telefoon of in een e-mailaccount foto's van hun documenten hebben opgeslagen.

Wanneer dit het geval is, moet bij de beoordeling van de foto's/scans de nodige aandacht worden besteed aan hun bewijskracht. Hoewel moet worden erkend dat verzoekers in de praktijk vaak gebruikmaken van digitale kopieën, dienen de autoriteiten waakzaam te blijven voor het risico van vervalsing of manipulatie. Dergelijke kopieën of scans moeten daarom samen met de verklaringen van de verzoeker worden beoordeeld.

Praktisch voorbeeld

Een verzoeker legt de volgende documenten over:

- **foto van een paspoort**, opgeslagen op een mobiele telefoon, terwijl het origineel tijdens de reis verloren is gegaan;
- **gescande geboorteakte**, per e-mail verstuurd door een familielid uit het buitenland;
- fotokopie van een **registratiekaart van het UNHCR**;
- **trouwboekje**, pagina per pagina gefotografeerd;
- **schooldiploma of vaccinatiekaart** in digitaal formaat.

De betrouwbaarheid van dergelijke documenten kan worden beoordeeld aan de hand van elementen zoals de consistentie van de persoonsgegevens in de verschillende documenten, zichtbare officiële stempels of handtekeningen, metagegevens (bv. de datum waarop de foto is genomen) of de vraag of het document overeenkomt met de reeds bekende informatie over de verzoeker. Tegelijkertijd moeten autoriteiten waakzaam blijven voor mogelijke vervalsing of manipulatie, zoals geknoei met zegels, afwijkende lettertypes, of zichtbare tekenen van digitale bewerking. Wanneer er redelijke twijfels blijven bestaan, kan de waarde van dergelijke kopieën worden afgewogen tegen ander bewijsmateriaal (bv. gesprekken, getuigenverklaringen of informatie van erkende organisaties). De verificatiemaatregelen mogen alleen worden genomen als ze de verzoeker niet in gevaar brengen; het vertrouwelijkheidsbeginsel moet worden geëerbiedigd ⁽⁴⁹⁾.

Daarom **mag authenticatie niet vereist zijn** ⁽⁵⁰⁾ wanneer andere indirecte bewijzen beschikbaar zijn die de minderjarige leeftijd bevestigen.

2.2.2. Rechtvaardiging van de leeftijdsbeoordeling

Leeftijdsbeoordeling mag geen routinematige praktijk zijn; ze mag alleen worden opgestart wanneer **er gegronde twijfels bestaan over** de door de betrokkene beweerde leeftijd. Dergelijke twijfels kunnen rijzen wanneer de vermelde leeftijd niet kan worden bevestigd of wordt tegengesproken door beschikbaar bewijs na een hoorzitting met de verzoeker, de verzameling van relevante documenten en informatie, en het in aanmerking nemen van andere indicatoren.

Zoals is bepaald in de asielprocedureverordening “**kan** de beslissingsautoriteit een multidisciplinaire beoordeling verrichten, waaronder een psychosociale beoordeling” ⁽⁵¹⁾ om de leeftijd van de verzoeker te schatten wanneer de informatie die is verkregen na het horen van de verzoeker en het verzamelen van beschikbaar bewijsmateriaal of andere aanwijzingen de twijfels van de autoriteiten (als gevolg van inconsistenties of tegenstrijdigheden) niet wegnemen.

Doordat in deze zinsnede in artikel 25, lid 1, van de asielprocedureverordening het woord “**kan**” wordt gebruikt, wordt aangegeven dat de beslissing om een leeftijdsbeoordelingsprocedure op te starten **discretionair is en geen verplichting is**. De autoriteiten kunnen besluiten het voordeel van de twijfel toe te passen en de verzoeker kan **als minderjarige worden aangemerkt zonder dat een leeftijdsbeoordeling** wordt uitgevoerd (zie het deel over [scenario's](#) hierboven).

Als de autoriteiten echter gegronde twijfels hebben over de leeftijd van een verzoeker die, indien hij meerderjarig zou zijn, onderworpen zou zijn aan de verplichte grensprocedure, moet de persoon (voorlopig) de **asielgrensprocedure** volgen en opvangvoorzieningen worden geboden die zijn aangepast aan niet-begeleide kinderen; in dit geval is de leeftijdsbeoordeling verplicht ⁽⁵²⁾. Raadpleeg voor meer informatie de binnenkort te verschijnen richtsnoeren van de Europese Commissie over grensprocedures voor asiel en terugkeer.

⁽⁴⁹⁾ Artikel 7, lid 1, van de asielprocedureverordening.

⁽⁵⁰⁾ Artikel 25, lid 1, van de asielprocedureverordening.

⁽⁵¹⁾ Artikel 25, lid 1, van de asielprocedureverordening.

⁽⁵²⁾ Artikel 53, lid 1, tweede zin, van de asielprocedureverordening.

In een notendop

- Ontbrekende documenten, kleine inconsistenties of subjectieve leeftijdsindrukken kunnen beginnende twijfels doen rijzen. Ze kunnen al dan niet worden weggenomen door een voorlopige leeftijdsverificatie. Worden ze weggenomen, dan is er geen leeftijdsbeoordeling nodig.
- Gegronde twijfel kan voortvloeien uit feitelijke tegenstrijdigheden, tegenstrijdigheden in de verklaringen van de verzoeker, onsamenhangende officiële documenten, of het niet kunnen ophelderen van tegenstellingen tijdens de voorafgaande leeftijdsverificatie. Dit kan ertoe leiden dat een leeftijdsbeoordelingsprocedure wordt aangevraagd.

2.3. Voogdij of vertegenwoordiging

Voor niet-begeleide kinderen moet zo snel mogelijk een voogd ⁽⁵³⁾ of, wanneer een permanente voogd niet snel kan worden aangewezen, een [tijdelijke voogd](#) ⁽⁵⁴⁾ worden aangesteld. Dit is een noodzakelijke waarborg om het belang van het kind gedurende de gehele asielprocedure en het leeftijdsbeoordelingsproces te waarborgen (zie [deel 2.1 Het belang van het kind](#)). Organisaties of natuurlijke personen waarvan de belangen strijdig zijn of strijdig kunnen worden met het belang van de niet-begeleide minderjarige, mogen niet als vertegenwoordiger worden aangesteld. In het pact wordt ook het belang onderstreept van nauwe samenwerking met nationale kinderbeschermingsinstanties vanaf de screening, waarbij zo snel mogelijk een persoon met de relevante expertise moet worden aangesteld om het kind bij te staan ⁽⁵⁵⁾.

Binnen 15 dagen nadat een verzoek is gedaan, moet een voogd worden aangesteld ⁽⁵⁶⁾. In uitzonderlijke situaties, zoals een buitensporig aantal verzoeken, kan deze termijn met **tien werkdagen** worden verlengd ⁽⁵⁷⁾.

⁽⁵³⁾ Artikel 2, lid 12, van de verordening betreffende asiel- en migratiebeheer, artikel 3, lid 18 en artikel 33 van de verordening asielnormen, artikel 11, lid 3 van de verordening inzake screening aan de grenzen, artikel 23, lid 2, asielprocedureverordening, artikel 14, lid 1 van [Verordening \(EU\) Nr. 603/2013](#) van het Europees Parlement en van de Raad van 26 juni 2013 betreffende de instelling van „Eurodac” voor de vergelijking van vingerafdrukken ten behoeve van een doeltreffende toepassing van Verordening (EU) nr. 604/2013 tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming dat door een onderdaan van een derde land of een staatloze bij een van de lidstaten wordt ingediend en betreffende verzoeken van rechtshandavingsinstanties van de lidstaten en Europol om vergelijkingen van Eurodac-gegevens ten behoeve van rechtshandhaving, en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 1077/2011 tot oprichting van een Europees Agentschap voor het operationeel beheer van grootschalige IT-systemen op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht (herschikking) (PB L 180 van 29.6.2013).

⁽⁵⁴⁾ Artikel 23, lid 2, punt a), van de asielprocedureverordening.

⁽⁵⁵⁾ Artikel 23, lid 2, van de asielprocedureverordening.

⁽⁵⁶⁾ Artikel 23, lid 2, van de asielprocedureverordening.

⁽⁵⁷⁾ Artikel 23, lid 3, van de asielprocedureverordening en artikel 23 van de verordening asiel- en migratiebeheer.

Tâches du tuteur en lien avec l'évaluation de l'âge

Voordat het leeftijdsbeoordelingsproces begint, moet de (tijdelijke) voogd voldoende tijd hebben om zich voor te bereiden, de verzoeker te informeren en, indien nodig, een juridisch counselor te raadplegen. Er wordt aanbevolen dat de voogd en de verzoeker, met de steun van een juridisch counselor, de gelegenheid krijgen om met de autoriteiten de specifieke twijfels te bespreken die voortvloeien uit documenten, verklaringen of andere relevante aanwijzingen. Dit zorgt voor transparantie en maakt het mogelijk om eventuele opheldering te verschaffen of aanvullend bewijsmateriaal over te leggen, waardoor onzekerheden de wereld uit worden geholpen zonder dat verdere stappen nodig zijn.

De voogd moet, samen met de juridisch counselor, indien van toepassing, de verzoeker uitleggen wat de leeftijdsbeoordeling inhoudt, namelijk:

- de methoden die kunnen worden gebruikt;
- wat hij of zij kan verwachten en hoe de stappen zullen verlopen;
- de plicht tot medewerking van de verzoeker en de gevolgen van niet-medewerking (bijvoorbeeld dat de weigering om de leeftijdsbeoordelingsprocedure te ondergaan – hetzij de multidisciplinaire beoordeling, hetzij de medische tests – op zich geen grond is om het verzoek af te wijzen, maar dat dit ertoe kan leiden dat de autoriteiten aannemen dat de persoon meerderjarig is ⁽⁵⁸⁾)

Dit is een cruciaal moment, aangezien duidelijke en kindvriendelijke informatie vertrouwen kan wekken, angst kan verminderen en medewerking kan aanmoedigen, en de verzoeker er ook toe kan aanzetten aanvullende informatie of documenten ter staving van zijn vermelde leeftijd te verstrekken.

Tijdens de leeftijdsbeoordeling heeft de voogd of verantwoordelijke volwassene het recht om vragen te stellen ter verduidelijking en/of opmerkingen te maken ter ondersteuning van de verzoeker. De voogd speelt tijdens het hele proces ook een essentiële rol bij het toezien op het welzijn van de verzoeker: hij moet ervoor zorgen dat het welzijn van de verzoeker wordt gewaarborgd en kan om pauzes verzoeken als deze overstuur raakt, overweldigd raakt of in verwarring lijkt te worden gebracht; de voogd/verantwoordelijke volwassene kan indien nodig ook tussenbeide komen om ervoor te zorgen dat het proces respectvol blijft verlopen, steun blijft bieden en blijft afgestemd op de behoeften van de verzoeker. Om hun rol bij de ondersteuning van de verzoeker naar behoren te kunnen vervullen, is het belangrijk dat de (tijdelijke) voogd en, indien van toepassing, de juridisch counselor, tijdig de uitkomst van de leeftijdsbeoordeling en de onderliggende motivering van de beslissing kunnen inzien. De voogd heeft het recht om de inhoud van de relevante documenten in het dossier van de verzoeker in te zien (waaronder alle documenten met betrekking tot het medisch onderzoek). Dit zorgt ervoor dat zij de verzoeker naar behoren kunnen informeren en de uitoefening van het recht op een doeltreffende voorziening in rechte mogelijk maken om overeenkomstig het nationale recht beroep in te stellen tegen het resultaat van de leeftijdsbeoordelingsbeslissing, hetzij als afzonderlijk beroep, hetzij in het kader van het beroep tegen de beslissing in eerste aanleg.

⁽⁵⁸⁾ Artikel 25, lid 6 van de asielprocedureverordening: “[...] Een dergelijke weigering kan alleen worden beschouwd als een weerlegbaar vermoeden dat de verzoeker niet minderjarig is”.

Bijbehorende instrumenten van het EUAA

EUAA/Raad van Europa, [Age Assessment for Children – YouTube](#) (Leeftijdsbeoordeling voor kinderen - YouTube) (beschikbaar in 13 talen).

EUAA, [All You Need to Know about Age Assessment](#), (Alles wat u moet weten over leeftijdsbeoordeling)”, januari 2022. Dit is een kindvriendelijk informatieboekje over leeftijdsbeoordeling, als aanvulling op de bovenstaande video-animatie.

EASO, [Age Assessment for Children - YouTube](#) (leeftijdsbeoordeling voor kinderen) (beschikbaar in 23 talen). Dit is een informatieve animatie voor beroepsbeoefenaars waarin wordt uitgelegd welke redenen ten grondslag liggen aan een leeftijdsbeoordeling, waar deze plaatsvindt en hoe deze moet worden uitgevoerd.

EASO, [Praktische gids over het belang van het kind](#), februari 2019. De nieuwe editie van deze gids in het kader van het pact is momenteel in voorbereiding en zal in 2026 beschikbaar zijn.

EUAA/FRA, [Inleiding tot internationale bescherming: Praktisch instrument voor voogden](#), oktober 2023.

EUAA/FRA, [De asielpcedure: Praktisch instrument voor voogden](#), oktober 2023.

EASO, [Age Assessment Practices in EU+ Countries: Updated findings](#), (Leeftijdsbeoordelingspraktijken in EU+-landen: geactualiseerde bevindingen), september 2021.

2.4. De rol van de juridisch counselor

In de asielpcedureverordening is bepaald dat verzoekers het recht moeten hebben om in alle fasen van de administratieve procedure een juridisch counselor te raadplegen over zaken die verband houden met hun verzoek ⁽⁵⁹⁾. Zodra de intentie om te verzoeken om internationale bescherming is geregistreerd, kan om kosteloze **juridische counseling** worden verzocht, ook door kinderen ⁽⁶⁰⁾.

Indien de nationale wetgeving dit toestaat, kunnen juridische counseling en rechtsbijstand door dezelfde persoon worden verleend. Juridische counseling dient te worden onderscheiden van rechtsbijstand en omvat begeleiding en bijstand bij de hele procedure en de toelichting erover: rechten, plichten, de bepalingen voor de verschillende procedures, en informatie over hoe een negatieve beslissing kan worden aangevochten. De counseling is kosteloos en de verzoeker moet uiterlijk bij de registratie op de hoogte worden gebracht van de mogelijkheid om erom te verzoeken.

⁽⁵⁹⁾ Artikel 15, lid 1, asielpcedureverordening.

⁽⁶⁰⁾ Artikel 33, lid 1, tweede alinea, van de asielpcedureverordening: “De eerste alinea van dit lid is van toepassing onverminderd het recht van niet-begeleide minderjarigen op juridische counseling en op rechtsbijstand en wettelijke vertegenwoordiging overeenkomstig de artikelen 15 en 16”.

Kosteloze **juridische counseling** kan door een persoon aan één verzoeker of aan meerdere verzoekers tegelijkertijd worden geboden. De rol van de juridisch counselor bestaat erin gedurende de hele administratieve procedure voor internationale bescherming ⁽⁶¹⁾ in algemene begeleiding en bijstand te voorzien, ook wanneer een leeftijdsbeoordeling plaatsvindt. Hoewel voorlichtingssessies in groep nuttig kunnen zijn als eerste bewustmaking van rechten, kunnen zij geen individuele counseling vervangen, welke van essentieel belang is om de belangen te waarborgen van een vermoedelijk kind dat een leeftijdsbeoordelingsprocedure ondergaat. Juridisch counselors zullen de voogd of de ouders/verzorgers (van een begeleid kind) ondersteuning bieden bij de informatieverstrekking en bijstand van het vermoedelijke kind, ook met betrekking tot de mogelijke gevolgen die de uitkomst van de leeftijdsbeoordeling kan hebben voor hun verzoek en andere daarmee verband houdende procedures.

Om deze rol te kunnen vervullen, moeten individuele juridisch counselors of maatschappelijke organisaties die deze dienst aanbieden hiertoe toegang en toelating krijgen op grond van de nationale procedure, en de verzoeker kunnen spreken. Bovendien mag de juridisch counselor bij het verlenen van advies aan de verzoeker nooit in een situatie van belangenconflict verkeren.

Hoewel in de asielprocedureverordening niet is voorzien in het recht om onafhankelijk van het besluit over de internationale bescherming beroep in te stellen tegen een leeftijdsbeoordelingsbeslissing, belet de verordening de lidstaten niet dit te doen op grond van het nationale recht.

Wanneer op grond van nationale wetgeving een op zichzelf staand beroep tegen de leeftijdsbeoordeling is toegestaan, blijft het in de asielprocedureverordening en het Handvest vastgestelde **recht op een doeltreffende voorziening in rechte** van kracht. In alle gevallen dienen verzoekers, (tijdelijke) voogden en juridisch counselors/adviseurs **duidelijke informatie krijgen over de beschikbare mogelijkheden om tegen de beslissing in beroep te gaan**, over de procedures en de geldende termijnen, en over de relevante informatie die ten grondslag lag aan de beslissing over de leeftijd.

Kosteloze juridische counseling en juridische vertegenwoordiging dienen toegankelijk te zijn wanneer een verzoeker tegen een beslissing over de leeftijd in beroep wil gaan of die wil aanvechten, hetzij in het kader van het beroep tegen de beslissing over het verzoek om internationale bescherming, hetzij als een afzonderlijke handeling binnen een nationale procedure. Wanneer in de nationale wetgeving in een afzonderlijk rechtsmiddel is voorzien tegen de leeftijdsbeoordelingsbeslissing, is de toegang tot kosteloze counseling onderworpen aan de op nationaal niveau vastgestelde regels en procedures, met inbegrip van die welke de toepasselijkheid van *pro bono* vertegenwoordiging regelen. Dit vereist ook dat de voogd of de ouders en de verzoeker de nodige informatie krijgen over hoe ze in beroep kunnen gaan en welke termijnen daarbij gelden.

⁽⁶¹⁾ Artikel 16, lid 2, van de asielprocedureverordening.

Bijbehorende instrumenten van het EUAA

- EUAA, [Practical Guide on Free Legal Counselling: Organisation of the provision of free legal counselling](#), (Praktische gids voor kosteloze juridische counseling: Organisatie van het bieden van kosteloze juridische counseling), oktober 2025.
- [Legal counselling and assistance | Let's Speak Asylum](#) (Juridische counseling en bijstand – Let's speak Asylum).

2.5. Recht op informatie, deelname en toestemming

Het verzoek om een leeftijdsbeoordeling te ondergaan kan verwarrend en beangstigend zijn voor verzoekers ⁽⁶²⁾, aangezien zij mogelijk niet begrijpen waarom een dergelijke procedure nodig is. Zij kunnen tevens de indruk hebben dat er geen vertrouwen in hen wordt gesteld, en sommige verzoekers kunnen het eerder als een beschuldiging van oneerlijkheid opvatten dan als een standaard procedurestap. Het is belangrijk dat verzoekers **goed worden geïnformeerd**, bij de procedure worden betrokken, en de kans krijgen om toestemming te geven, teneinde hun rechten en welzijn gedurende het hele proces te waarborgen.

Informatie over het doel en het proces van leeftijdsbeoordeling moet tijdig en vóór aanvang van het proces worden verstrekt op een kindvriendelijke manier die is aangepast aan de leeftijd en de cultuur van het kind ⁽⁶³⁾. Er moet worden gecontroleerd of de verzoeker alles goed heeft begrepen en de verzoeker moet de kans krijgen om vragen te stellen. Culturele bemiddelaars, tolken, de voogd en/of de ouders kunnen bij het proces worden betrokken. De voogd kan de verzoeker in het kader van het leeftijdsbeoordelingsproces ondersteunen bij het aanpakken van inconsistenties door hem uit te leggen waarom de beweerde leeftijd niet wordt aanvaard of waarom het verstrekte bewijsmateriaal ontoereikend is. Hierdoor kan de verzoeker het proces beter begrijpen en wordt samenwerking gestimuleerd, onder meer door aanvullende informatie te verstrekken.

Het is belangrijk dat de verzoekers **de gelegenheid krijgen om hun mening** en hun ideeën **te uiten** over alle aangelegenheden die in het kader van de leeftijdsbeoordelingsprocedure worden besproken. Hun actieve betrokkenheid en deelname ⁽⁶⁴⁾ moeten daarom worden gewaarborgd ⁽⁶⁵⁾. De autoriteiten dienen te voorzien in een mondelinge hoorzitting met de verzoekers en hun ouders zodra zij twijfels hebben over de beweerde leeftijd of wanneer inconsistenties worden vastgesteld. Ouders kunnen vaak belangrijke informatie verstrekken over de achtergrond, opvoeding en gezinsomstandigheden van de verzoeker, wat kan helpen

⁽⁶²⁾ Argyriou, Dr. A., *The psychological impact of the age dispute process on unaccompanied children apply asylum in the UK*, 2024.

⁽⁶³⁾ Artikel 5, lid 2, van de richtlijn opvangvoorzieningen (2024), artikel 23, lid 5, van de asielprocedureverordening en artikel 11, lid 3, van de verordening inzake screening aan de grenzen.

⁽⁶⁴⁾ In overeenstemming met de [AANBEVELING VAN DE COMMISSIE van 23 april 2024 over de ontwikkeling en versterking van geïntegreerde systemen voor kindbescherming in het belang van het kind](#), (C/2024/2680 final).

⁽⁶⁵⁾ Het recht van het kind om te worden gehoord, wordt erkend in verschillende rechtsinstrumenten, zoals: VN-Comité inzake de rechten van het kind, General comment No. 12 (2009): The right of the child to be heard, CRC/C/GC/12, <https://www.refworld.org/legal/general/crc/2009/en/70207> (Algemeen Commentaar nr. 12 (2009): Het recht van het kind om te worden gehoord, CRC/C/GC/12) 20 juli 2009; overweging 23 van de asielprocedureverordening; artikel 23, lid 3, van de verordening asiel- en migratiebeheer.

om onzekerheden weg te nemen en bij te dragen tot de vaststelling van de leeftijd van de verzoeker. Door ouders op deze manier te betrekken, wordt ook de procedurele billijkheid gewaarborgd, wordt het recht van het kind om samen met zijn verzorgers te worden gehoord geëerbiedigd en wordt bijgedragen aan de bescherming van het belang van het kind door het gezinsperspectief mee in rekening te nemen.

De verzoeker, de voogd of de ouders moeten de mogelijkheid krijgen om al dan niet **in te stemmen** met deelname aan de leeftijdsbeoordeling, en in het bijzonder in de fase van medische onderzoeken indien deze plaatsvinden (zie [Bijlage 4 – Voorbeeldtoestemmingsformulier om deel te nemen aan een leeftijdsbeoordeling](#)).

Toestemming moet vrijelijk worden gegeven zonder druk of manipulatie van buitenaf, met name wanneer het gaat om personen die in het verleden het slachtoffer zijn geweest van uitbuiting, dwang, gendergerelateerd geweld of misbruik.

Overeenkomstig de asielprocedureverordening ⁽⁶⁶⁾ moeten zowel de verzoeker als zijn of haar voogd **toestemming geven voor medische beoordelingen**: dit betekent dat hij of zij het **recht heeft om te weigeren**. De verzoeker en zijn ouders of voogd dienen ervan op de hoogte te worden gesteld dat een weigering op zich niet kan resulteren in de afwijzing van het **verzoek om internationale bescherming** en slechts kan worden beschouwd als een weerlegbaar vermoeden dat de verzoeker geen minderjarige is ⁽⁶⁷⁾.

Aangezien de wetgeving **alleen voor de medische component** van de leeftijdsbeoordeling ⁽⁶⁸⁾ uitdrukkelijk toestemming vereist, is er geen formele rechtsgrondslag om de multidisciplinaire beoordeling te weigeren. In de praktijk kan een verzoeker echter daadwerkelijk weigeren deel te nemen – bijvoorbeeld door de psychosociale evaluatie niet bij te wonen of door tijdens het gesprek te blijven zwijgen. Dit onderstreept hoe belangrijk het is ervoor te zorgen dat de verzoeker naar behoren wordt geïnformeerd en het doel en de reikwijdte van het hele leeftijdsbeoordelingsproces begrijpt, met inbegrip van de multidisciplinaire elementen ervan. Duidelijke en toegankelijke communicatie is van essentieel belang om samenwerking te bevorderen en billijkheid en transparantie in de procedure te waarborgen.

Wanneer **een persoon** de toestemming weigert, dan **moeten de redenen daarvoor worden onderzocht**. Inzicht in de redenen voor de weigering en het verstrekken van meer op maat gesneden informatie kunnen helpen om de initiële angsten weg te nemen en medewerking te bevorderen.

Belangrijk is dat wanneer het resultaat van de leeftijdsbeoordeling niet overeenkomt met de verwachtingen van de verzoeker, het essentieel is dat hij of zij begrijpt dat hij of zij het recht heeft om het resultaat aan te vechten via **beschikbare beroeps- of herzieningsmechanismen**. Indien in het nationale rechtstelsel een afzonderlijk beroep tegen een leeftijdsbeoordeling is voorzien, moet de verzoeker er uitdrukkelijk op worden gewezen dat het instellen van een dergelijk beroep geen nadelige gevolgen zal hebben voor de behandeling van zijn verzoek om internationale bescherming.

Deze waarborg geldt evenzeer in het kader van informatieverstrekking, toestemming en deelname aan de procedure, zodat verzoekers hun rechten kunnen uitoefenen zonder angst

⁽⁶⁶⁾ Artikel 25, lid 5, van de asielprocedureverordening.

⁽⁶⁷⁾ Artikel 26, lid 6, van de asielprocedureverordening.

⁽⁶⁸⁾ Er wordt alleen toestemming gevraagd voor het medische onderzoek, niet voor de volledige leeftijdsbeoordelingsprocedure (artikel 25, lid 4, van de asielprocedureverordening).

voor repercussies. Het is over het algemeen de verantwoordelijkheid van de behandelend ambtenaar om de verzoeker te informeren over de juridische gevolgen van een weigering. Aan bekommernissen die betrekking hebben op de onderzoeksprocedure zelf moet echter worden tegemoetgekomen door de medische beroepsbeoefenaar, met ondersteuning van de voogd, om vertrouwen te wekken en geruststelling te bieden.

2.6. Gekwalificeerde leeftijdsbeoordelaars

De autoriteiten moeten ervoor zorgen dat de personen die zijn aangesteld om de leeftijdsbeoordeling uit te voeren, over **de nodige deskundigheid/specialisatie** beschikken. In de asielprocedureverordening wordt duidelijk verwezen naar **gekwalificeerde beroepsbeoefenaars** met deskundigheid op het gebied van leeftijdsbepaling en de ontwikkeling van kinderen, zoals maatschappelijk werkers, psychologen of kinderartsen, om verschillende factoren, zoals fysieke, psychologische, ontwikkelings-, omgevings- en culturele factoren, te beoordelen ⁽⁶⁹⁾.

Het begrip “gekwalificeerde beroepsbeoefenaars” die bij de leeftijdsbeoordeling betrokken zijn, wordt in de asielprocedureverordening niet uitdrukkelijk gedefinieerd. Daarom moet worden verwezen naar de relevante **nationale wetgeving**, waarin de kwalificaties of beroepsprofielen nader kunnen worden bepaald die vereist zijn om als deskundig te kunnen worden aangemerkt op het gebied van **leeftijdsbepaling en ontwikkeling van kinderen**.

Hoewel in de asielprocedureverordening geen uniforme norm wordt vastgesteld, **wordt erin aangegeven dat maatschappelijk werkers, psychologen of kinderartsen** deel moeten uitmaken van het multidisciplinaire team. Lidstaten kunnen bijgevolg overwegen om **de nationale kwalificatievereisten** voor deze beroepen **te controleren**, teneinde te verzekeren dat de personen die bij het beoordelingsproces betrokken zijn, over de juiste expertise en referenties beschikken.

In overeenstemming met het multidisciplinaire karakter van de leeftijdsbeoordeling behouden de lidstaten de discretionaire bevoegdheid om de betrokken beroepsbeoefenaars aan te wijzen op basis van hun specifieke vaardigheden, kwalificaties en opleiding. Geen enkel beroepsprofiel wordt door het kader uitgesloten zoals medisch personeel (bv. verpleegkundigen, kinderartsen, artsen), psychosociale beroepsbeoefenaars of beroepsbeoefenaars uit andere vakgebieden, zoals etno-antropologen of culturele bemiddelaars, op voorwaarde dat hun bijdrage en professionele achtergrond relevant en zinvol zijn voor het proces. Deze flexibiliteit stelt de nationale autoriteiten in staat de samenstelling van het multidisciplinaire team aan te passen aan hun administratieve structuren en beschikbare deskundigheid, en tegelijkertijd de kwaliteit en betrouwbaarheid van de beoordeling te waarborgen.

Het is niettemin van essentieel belang dat de beroepsbeoefenaars die betrokken zijn bij de niet-medische aspecten van het proces, strikt handelen binnen het kader van hun kwalificaties en deskundigheid. Een verpleegkundige kan bijvoorbeeld bijdragen aan de multidisciplinaire beoordeling door de verzoeker commentaar te geven over zijn algemeen welzijn, hygiëne of algemene ontwikkeling, waarbij hij of zij put uit zijn of haar professionele ervaring. Dit mag

⁽⁶⁹⁾ Artikel 25, lid 1, en overweging 37 van de asielprocedureverordening.

echter niet worden doorgetrokken naar het uitvoeren van medische of klinische onderzoeken die tot de medische fase van de leeftijdsbeoordeling behoren en door een gekwalificeerde arts moeten worden uitgevoerd.

Dat leeftijdsbeoordelaars over de nodige deskundigheid beschikken, betekent dat ze naast hun **professionele achtergrond** ook een **specifieke opleiding moeten krijgen over leeftijdsbeoordelingsmethoden en -procedures**. Een dergelijke opleiding dient betrekking te hebben op de juridische, ontwikkelingsgerelateerde, medische en procedurele aspecten van leeftijdsbeoordeling in het kader van asiel, om ervoor te zorgen dat beoordelingen op een kindvriendelijke, cultuurgevoelige en rechtenconforme manier worden uitgevoerd.

De opleiding moet worden georganiseerd of geaccrediteerd door de bevoegde nationale autoriteiten, in voorkomend geval in samenwerking met EU-organen zoals het EUAA. Er kunnen ook andere erkende academische of professionele instellingen bij betrokken zijn.

In de opleiding dienen volgende zaken aan bod te komen:

- wettelijke verplichtingen uit hoofde van de asielprocedureverordening en het daarmee verband houdende EU-recht;
- de ontwikkeling van het kind;
- medische, psychologische en psychosociale aspecten bij leeftijdsbeoordeling;
- op kinderen toegespitste gesprekstechnieken;
- waarborgen ter voorkoming van hertraumatisering; en
- procedurele normen om multidisciplinaire, kindvriendelijke en rechtenconforme evaluaties te waarborgen.

Er moeten ook opfriscursussen en permanente beroepsontwikkeling worden aangeboden om de deskundigheid op peil te houden en bij te werken.

Bij voorkeur dienen leeftijdsbeoordelaars ook over voldoende deskundigheid op het gebied van kinderbescherming te beschikken. Zij moeten met name:

- bekend zijn met internationale en nationale wettelijke normen, waaronder het VRK en procedurele waarborgen bij leeftijdsbepalingen ⁽⁷⁰⁾;
- in staat zijn doeltreffend en empathisch te communiceren met verzoekers uit verschillende culturen, zodat de persoon die betrokken is bij de leeftijdsbeoordeling zijn/haar mening kan uiten;
- een basisbegrip hebben van hoe tekenen en symptomen van psychische problemen kunnen worden herkend;

⁽⁷⁰⁾ UNHCR, *UNHCR observations on the use of age assessments in the identification of separated or unaccompanied children seeking asylum*, juni 2015, <https://www.refworld.org/jurisprudence/amicus/unhcr/2015/en/93634>; Raad van Europa, *Human rights principles and guidelines on age assessment in the context of migration: Recommendation CM/Rec(2022)22 en Explanatory Memorandum* (Mensenrechtenbeginselen en richtsnoeren inzake leeftijdsbepaling in de context van migratie: Aanbeveling CM/Rec(2022)22 en toelichtend memorandum) (Straatsburg: Raad van Europa, april 2023), <https://rm.coe.int/cm-rec-2022-22-and-explanatory-memorandum-on-human-rights-principles-a/1680ab501f>; UNICEF *Technical note on age assessment*, op. cit., voetnoot 7.

- opgeleid zijn in het omgaan met situaties waarin een verzoeker ervaringen van geweld of misbruik onthult, en op de hoogte zijn van de verwijzingstrajecten die in deze gevallen beschikbaar zijn;
- onpartijdig zijn en niet in een belangenconflict verkeren;
- betrouwbaarheid, non-discriminatie en eerbiediging van de waardigheid van de persoon waarborgen gedurende het hele leeftijdsbeoordelingsproces, en
- op de hoogte zijn van relevante dienstverleners en van het verwijzingssysteem, voor het geval tijdens de beoordeling andere onmiddellijke behoeften naar voren komen (bv. gezondheidsproblemen, beschermingsbehoeften of soortgelijke zaken).

Leeftijdsbeoordelaars die een **leeftijdsbeoordelingsgesprek** voeren, dienen over gedegen kennis te beschikken van de voor de zaak relevante informatie over het land van herkomst, alsook van de culturele praktijken, normen en maatschappelijke dynamieken. Deze kennis is van cruciaal belang voor betrouwbare resultaten. Wanneer beoordelaars het [COI-portaal van het EUAA](#) en andere relevante websites of bronnen kennen, kan dit hen verder helpen om nauwkeurige en actuele informatie te vinden.

Leeftijdsbeoordelaars die een **psychosociale beoordeling** uitvoeren moeten over de vaardigheden beschikken om fysieke, psychologische en emotionele ontwikkelingspatronen bij kinderen te beoordelen en deze te evalueren in het licht van de sociale context van het kind. Interculturele competenties zijn eveneens van groot belang om te werken met kinderen met een migratieachtergrond. Het zijn doorgaans psychologen of maatschappelijk werkers die gespecialiseerd zijn in de cognitieve ontwikkeling van kinderen en zijn opgeleid in leeftijdsbeoordeling die worden belast met het uitvoeren van de psychosociale beoordeling.

Medische onderzoeken moeten worden uitgevoerd door artsen met expertise op het gebied van kinderen en leeftijdsbepaling. De ontwikkelingskenmerken en röntgenbeelden van het skelet worden bij kinderen doorgaans beoordeeld door kinderartsen en radiologen. Deze medische deskundigen dienen eveneens te beschikken over contextuele kennis, waaronder bekendheid met COI-specifieke groei-indicatoren (bv. pediatrie referentietabellen die relevant zijn voor specifieke etnische groepen), en zich bewust zijn van culturele factoren die van invloed kunnen zijn op het fysieke uiterlijk, de mate van volwassenheid en de communicatiestijl.

Het bovenstaande geeft dan wel het ideale profiel van de leeftijdbeoordelaars weer, maar er wordt erkend dat het voor lidstaten in de praktijk moeilijk kan zijn om voldoende deskundigen te vinden die aan alle vereisten voldoen. Om een dergelijke uitdaging het hoofd te bieden en kwaliteit en conformiteit met de voorschriften te waarborgen, kunnen de autoriteiten investeren in de onderstaande aspecten.

- **Geleidelijke capaciteitsopbouw:** beroepsbeoefenaars kunnen in eerste instantie voldoen aan de basisvereisten (wettelijke normen, onpartijdigheid, kindvriendelijke communicatie) en aanvullende vaardigheden aanscherpen (bv. omgaan met informatie over geweld, herkennen van psychologische problemen) door zich voortdurend bij te scholen.
- **Gerichte gespecialiseerde opleiding:** nationale autoriteiten kunnen korte, praktijkgerichte opleidingsmodules ontwikkelen (bijvoorbeeld over traumagerichte benaderingen, culturele bemiddeling of waarborgen). Het **opleidingscurriculum van het EUAA** ⁽⁷¹⁾ kan als nuttige referentie dienen voor opleidingsprogramma's.

⁽⁷¹⁾ EUAA, [Training Catalogue](#), augustus 2022.

- **Accreditatie- en certificeringsregelingen:** wanneer een nationaal register wordt aangelegd van opgeleide leeftijdsbeoordelaars die de verplichte opleiding hebben gevolgd, dan helpt dit de beschikbaarheid en kwaliteit te garanderen.
- **Gebruik van deskundigheid van buitenaf:** wanneer er lacunes blijven bestaan, kunnen de lidstaten overeenkomsten sluiten of samenwerken met gespecialiseerde ngo's, kinderschermingsinstanties of onafhankelijke deskundigen om specifieke aspecten van de beoordeling te ondersteunen.
- **Leren van collega's en uitwisseling van ervaringen:** door beoordelaars aan te moedigen ervaringen en dilemma's uit te wisselen aan de hand van geregelde casusbesprekingen of supervisie, wordt de ontwikkeling van deskundigheid gewaarborgd, zelfs in situaties waar de middelen beperkt zijn.

Er kunnen samenwerkingskanalen tussen verschillende autoriteiten en externe organisaties worden opgezet om ervoor te zorgen dat er voldoende gekwalificeerde beroepsbeoefenaars beschikbaar zijn.

Voorbeelden van goede praktijken om de kwaliteit van de leeftijdsbeoordelingsprocedures te verbeteren

- Organiseer regelmatig peer-to-peer-sessies en uitwisselingen tussen leeftijdsbeoordelaars om mogelijke gemeenschappelijke uitdagingen en oplossingen te bespreken.
- Wanneer dit mogelijk is, zorg er dan voor dat de verzoeker het geslacht van de beroepsbeoefenaar kan kiezen die de beoordeling leidt. Dit is vooral belangrijk wanneer er sprake is van meerdere bijzondere behoeften (bv. mogelijk slachtoffer van seksueel en gendergerelateerd geweld, misbruik of mensenhandel). Het bieden van deze mogelijkheid kan helpen een veiligere en comfortabelere omgeving te creëren, wat vertrouwen en openheid tijdens het proces bevordert.
- Richt een monitoringsysteem in om de kwaliteit te bewaken en lessen te trekken uit de praktijk.

Goede praktijken inzake leeftijdsbeoordelingsprocedures in EU+-landen

- Het Italiaanse nationale instituut voor gezondheid, migratie en armoede (INMP) heeft een solide systeem opgezet voor het monitoren en evalueren van de uitvoering van het nationale protocol voor leeftijdsbeoordeling van niet-begeleide kinderen ⁽⁷²⁾.
- De Arbeitsgemeinschaft für Forensische Altersdiagnostik (werkgroep voor forensische leeftijdsdiagnostiek) van de Deutsche Gesellschaft für Rechtsmedizin (Duitse vereniging voor forensische geneeskunde heeft jaarlijkse bekwaamheidstests voor voortdurende kwaliteitsborging ⁽⁷³⁾ georganiseerd.

2.7. Onpartijdigheid en non-discriminatie tijdens het leeftijdsbeoordelingsproces

Elke persoon die een leeftijdsbeoordeling ondergaat, heeft recht op een onpartijdige beoordeling van zijn of haar leeftijd, zonder vooroordelen op basis van nationaliteit, etniciteit of andere factoren. Beoordelaars moeten zich bewust zijn van hun eigen vooroordelen bij het uitvoeren van leeftijdsbeoordelingen.

Vooroordelen kunnen tot uiting komen in de hieronder beschreven vormen (niet-uitputtende lijst).

- Generaliseren op basis van eerdere gevallen: als eerdere verzoekers uit een bepaald land of een bepaalde gemeenschap bleken te hebben gelogen over hun leeftijd, kunnen beoordelaars onbewust tot aannames komen over nieuwe verzoekers met dezelfde herkomst.
- Bevestigingsbias: vooral aandacht besteden aan bewijs dat vooropgezette ideeën ondersteunt (de beoordeling beginnen vanuit de veronderstelling dat de persoon al meerjarig/minderjarig is). Dit kan ertoe leiden dat te veel belang wordt gehecht aan waargenomen eigenschappen of gedragingen die deze overtuiging zouden kunnen bevestigen (zoals een volwassen manier van spreken of het fysieke uiterlijk), terwijl elementen die op het tegendeel wijzen (zoals de antwoorden van de verzoeker of zijn gedocumenteerde levensloop) worden genegeerd.
- Nervositeit, aarzeling, gefragmenteerde informatie of desinteresse tijdens het gesprek kunnen worden geïnterpreteerd als een teken van misleiding of volwassenheid en niet als natuurlijke reacties op de hoge inzet van het proces, het moeten ondergaan van talrijke verhoren, of op een trauma uit het verleden.

⁽⁷²⁾ Nationaal Instituut voor Gezondheid, migratie en armoede (INMP), [Primo rapporto sull'attuazione del protocollo per la determinazione dell'età dei minori stranieri non accompagnati](https://www.inmp.it/index.php/ita/Pubblicazioni/Libri/Primo-rapporto-sull-attuazione-del-protocollo-per-la-determinazione-dell'età-dei-minori-stranieri-non-accompagnati) (Eerste verslag van de tenuitvoerlegging van het protocol om de leeftijd van niet-begeleide buitenlandse minderjarigen te bepalen), september 2022 <https://www.inmp.it/index.php/ita/Pubblicazioni/Libri/Primo-rapporto-sull-attuazione-del-protocollo-per-la-determinazione-dell'età-dei-minori-stranieri-non-accompagnati>.

⁽⁷³⁾ Arbeitsgemeinschaft für Forensische Altersdiagnostik der Deutschen Gesellschaft für Rechtsmedizin, [Criteria for age estimation in living individuals](https://www.medizin.uni-muenster.de/fileadmin/einrichtung/agfad/empfehlungen/empfehlung_strafverfahren_eng.pdf), 2008, https://www.medizin.uni-muenster.de/fileadmin/einrichtung/agfad/empfehlungen/empfehlung_strafverfahren_eng.pdf.

- Beoordelaars kunnen zich te veel richten op fysieke kenmerken zoals lengte, gelaatstrekken of spiermassa, en deze zien als aanwijzingen van volwassenheid, terwijl ze voorbijgaan aan het bewijs dat etniciteit, omgevingsstress of genetische factoren aanzienlijke gevolgen kunnen hebben voor de fysieke ontwikkeling.

Door het bieden van begeleiding aan beoordelaars bij het **herkennen en indammen van vooroordelen**, door het hanteren van een **multidisciplinaire aanpak** en door verschillende gekwalificeerde beroepsbeoefenaars in te zetten, wordt gezorgd voor eerlijkere en nauwkeurigere leeftijdsbeoordelingen en wordt gewaarborgd dat verzoekers waardig en respectvol worden behandeld.

Deze maatregelen zijn in het verleden ter zake aangewend en zijn nuttig gebleken:

- de resultaten van de verschillende uitgevoerde beoordelingen evalueren;
- uitwisselingen laten plaatsvinden tussen de bij een beoordeling betrokken beroepsbeoefenaars;
- een zaak gezamenlijk laten beoordelen door meer dan één beoordelaar.

Deze **collegiale houding** kan ook helpen de druk te verlichten op de beoordelaars die een complexe taak zoals leeftijdsbeoordeling uitvoeren, omdat de verantwoordelijkheid voor een beslissing die aanzienlijke gevolgen heeft voor de verzoeker, wordt gedeeld.

Praktische overwegingen

Om de onpartijdigheid van het leeftijdsbeoordelingsproces te handhaven, is het van essentieel belang dat de beoordelaars of het leeftijdsbeoordelingspanel **onafhankelijk werken** van degenen die verantwoordelijk zijn voor de behandeling van verzoeken om internationale bescherming of het beheer van de opvangvoorzieningen. Een dergelijke institutionele scheiding draagt bij tot de objectiviteit en beperkt potentiële belangenconflicten die het belang van het kind in gevaar kunnen brengen.

In sommige situaties kunnen beroepsbeoefenaars die binnen het opvangstelsel werken, te maken krijgen met indirecte operationele druk – bijvoorbeeld beperkte huisvestingscapaciteit of beperkte middelen – die onbedoeld van invloed kan zijn op de uitkomst van een leeftijdsbeoordeling. Ook financiële overwegingen in verband met de verstrekking van opvangvoorzieningen aan kinderen ten opzichte van volwassenen kunnen institutionele druk veroorzaken. Deze aspecten zijn evenzeer van belang in gevallen waarin de opvang wordt beheerd door private entiteiten die financiële belangen kunnen hebben die samenhangen met het aantal opgevangen kinderen/volwassenen. In situaties waarin de leeftijdsbeoordeling wordt uitgevoerd door beroepsbeoefenaars die werken voor de beslissingsautoriteit of de opvangautoriteit, wordt aanbevolen om **waarborgen in te stellen** om te verzekeren dat hun beoordeling volledig onafhankelijk is. Hierdoor zouden mogelijke belangenconflicten worden voorkomen (de betrokken beoordelaars mogen bijvoorbeeld niet bij de behandeling van het verzoek worden betrokken).

Soortgelijke overwegingen gelden voor de voogden: de rol van de voogd moet los blijven staan van het leeftijdsbeoordelingsproces.

Praktische overwegingen met betrekking tot leeftijdsbeoordeling in zaken waarbij ouders, familieleden of begeleidende volwassenen betrokken zijn

Alleen wanneer een leeftijdsbeoordeling echt noodzakelijk is, dat wil zeggen dat er gegronde twijfel bestaat over de vermelde leeftijd, mag erom worden verzocht en mag ze worden uitgevoerd. Er kunnen zich evenwel situaties voordoen waarin kinderen aankomen onder begeleiding van volwassenen die beweren familieleden of ouders te zijn, en aanwijzingen van mensenhandel, een kindhuwelijk of andere beschermingsproblemen worden vastgesteld, hetzij bij aankomst, hetzij nadat de beoordeling van het belang van het kind is afgerond. In dergelijke gevallen kan, naast de veiligheidsmaatregelen die door deze indicatoren worden geactiveerd, een leeftijdsbeoordeling worden opgestart om de situatie verder te verduidelijken en de autoriteiten in staat te stellen tijdig passende beschermingsmaatregelen te nemen.

- **Bezorgdheden over mensenhandel:** asielzoekers kunnen begeleid worden door volwassenen die ten onrechte beweren hun ouders of andere familieleden te zijn en die er belang bij kunnen hebben de verzoeker als minderjarige of als volwassene te laten erkennen (afhankelijk van hun doelstellingen). Zo kunnen mensenhandelaars zich bijvoorbeeld voordoen als ouders of naaste familieleden om hun controle over een kind te legitimeren; omgekeerd kunnen ze het kind opdragen te verklaren dat het meerderjarig is om veiligheidsmaatregelen of verdere controles te vermijden.
- **Kindhuwelijken:** gevallen waarin een echtgenoot zich voordoeft als de begeleidende volwassene, maar de relatie mogelijk niet wettelijk erkend is en de volwassene er belang bij heeft te verklaren dat het kind meerderjarig is. Dit kan ook het geval zijn wanneer ouders (of familieleden) een (gedwongen) huwelijk in het gastland proberen te regelen of al hebben geregeld en, verklaren dat hun kind meerderjarig is.
- **Bezorgdheden over veiligheid of bescherming:** deze ontstaan wanneer twijfels rijzen of de begeleidende volwassene in het belang van het kind handelt. Zo kunnen beide personen beweren meerderjarig te zijn, terwijl de autoriteiten het vermoeden hebben dat één van hen feitelijk een kind is. In deze gevallen kan een leeftijdsbeoordeling duidelijkheid verschaffen en de lidstaat in staat stellen de personen van elkaar te scheiden en beschermende maatregelen te nemen om mogelijke uitbuiting of mogelijk misbruik te voorkomen. Wanneer er bezorgdheid ontstaat over veiligheid of bescherming, moeten de vermeende begeleidende meerderjarige en het kind afzonderlijk worden ondervraagd, zodat het kind vrijuit kan spreken en mogelijke uitbuiting, misbruik of machtsongelijkheid kan worden opgespoord. In dergelijke gevallen moet een (tijdelijke) voogd worden aangesteld om het belang van het kind te waarborgen en ervoor te zorgen dat de procedure met passende ondersteuning wordt uitgevoerd. Deze waarborg is essentieel om de echtheid van de beweerde relatie vast te stellen en om te beoordelen of de begeleidende meerderjarige handelt in het belang van het kind.

Twijfels over de authenticiteit van familiebanden of bezorgdheden over mensenhandel, uitbuiting of bescherming moeten in de eerste plaats worden weggenomen door middel van passende beschermingskanalen en veiligheidsprocedures. Dit kunnen ook doorverwijzingen zijn naar kinderbeschermingsinstanties of de nationale eenheid ter bestrijding van mensenhandel, rechtshandhavinginstanties of andere bevoegde autoriteiten. **Leeftijdsbeoordeling** mag niet worden beschouwd als het standaardinstrument om dergelijke twijfels weg te nemen, maar als een **element van een bredere benadering van kinderbescherming en casemanagement**, dat **alleen mag worden gebruikt wanneer dat strikt noodzakelijk is** en waarbij de toepasselijke waarborgen volledig in acht worden genomen.

Leeftijdsbeoordeling moet de **uitzondering blijven en hierbij moet rekening worden gehouden met de individuele kenmerken van elk geval**; zij mag nooit een routinematige praktijk worden en het gebruik ervan moet in overeenstemming blijven met de waarborgen en beperkingen waarin de wetgeving voorziet. In de bovenstaande voorbeelden kan een dergelijke beoordeling dienen als een extra hulpmiddel ter bescherming van het kind.

Over het algemeen komt het minder vaak voor dat kinderen die met hun ouders of familieleden aankomen, een leeftijdsbeoordeling ondergaan, aangezien de verklaringen van familieleden vaak kunnen helpen om de vermelde leeftijd van het kind te bevestigen of te verduidelijken.

2.8. Het voordeel van de twijfel

Het voordeel van de twijfel moet worden toegepast wanneer de leeftijdsbeoordeling geen uitsluitel geeft ⁽⁷⁴⁾. Dit betekent in de praktijk dat de door de verzoeker vermelde leeftijd als geldig moet worden beschouwd.

Artikel 25, lid 2, tweede zin, van de asielprocedureverordening

Indien het resultaat van de in dit lid bedoelde leeftijdsbeoordeling geen uitsluitel geeft over de leeftijd van de verzoeker of de verzoeker indeelt in een leeftijdsgroep jonger dan 18 jaar, gaan de lidstaten ervan uit dat de verzoeker minderjarig is.

Deze waarborg geeft uitvoering aan het beginsel van het belang van het kind en zorgt ervoor dat geen enkele verzoeker ten onrechte als een meerderjarige wordt behandeld, waardoor de toegang tot de aan de kinderen toekomende rechten en beschermingen behouden blijft.

⁽⁷⁴⁾ artikel 25, lid 2, van de asielprocedureverordening.

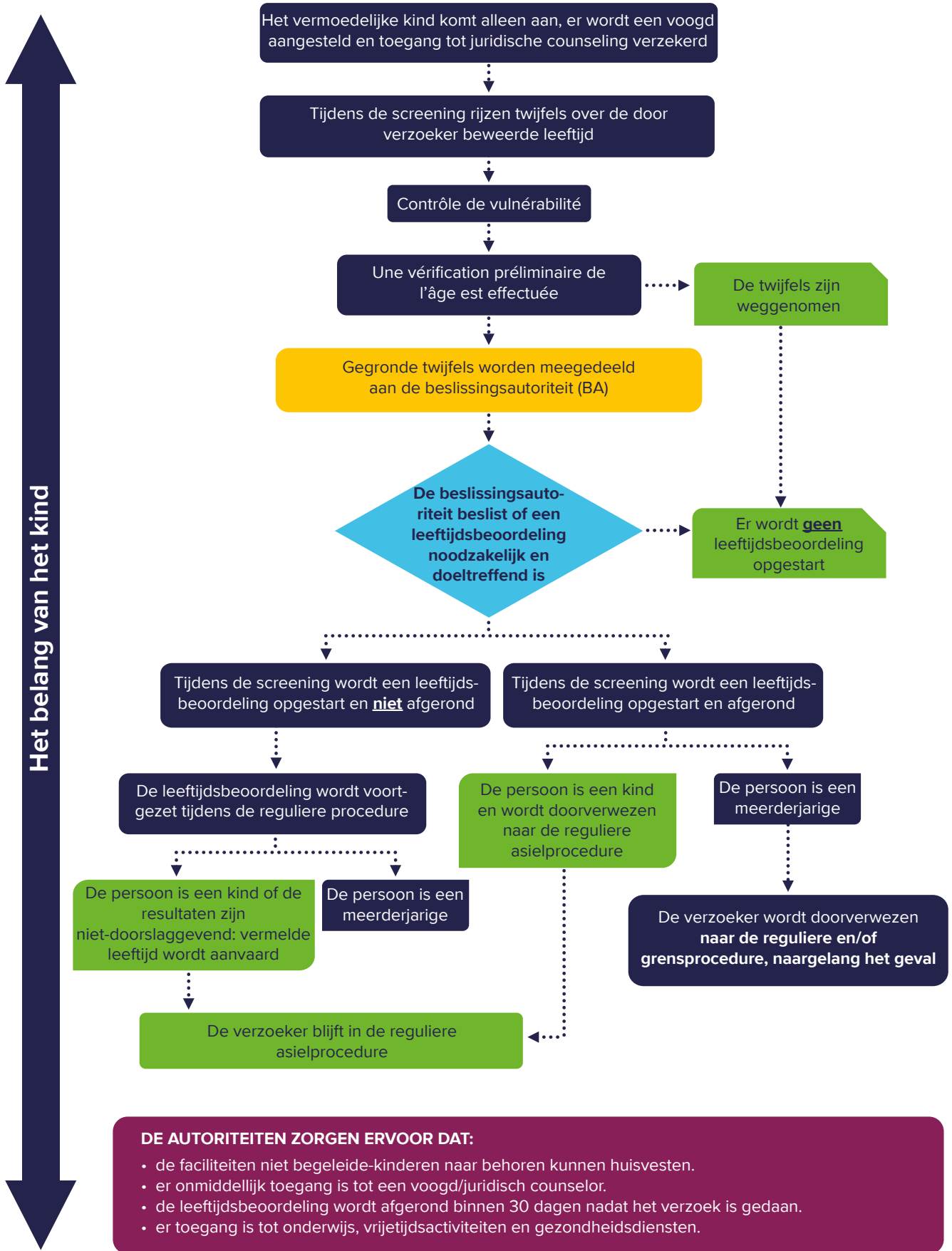

3. Praktische uitrol van het leeftijdsbeoordelingsproces

In dit hoofdstuk worden richtsnoeren gegeven over hoe de wettelijke verplichtingen van de asielprocedureverordening en aanverwante instrumenten in de praktijk kunnen worden gebracht, met bijzondere aandacht voor de vroegtijdige identificatie van bijzondere behoeften, de beslissing om een leeftijdsbeoordeling op te starten, het gebruik van een multidisciplinaire methode en de toepassing van procedurele waarborgen in diverse procedurele situaties, waaronder aan de grens.

Figuur 1. Stroomschema dat het leeftijdsbeoordelingsproces samenvat

3.1. Vaststelling van bijzondere behoeften

Om bijzondere behoeften vast te stellen moet rekening worden gehouden met zichtbare tekenen, kwetsbaarheidsindicatoren, de verklaringen en het gedrag van de verzoeker en alle relevante documenten. Daarnaast kan rekening worden gehouden met informatie die wordt verstrekt door de verzorger(s), familielid(en) of voogd van de verzoeker, in het bijzonder wanneer deze betrekking heeft op het algehele welzijn van het kind en specifieke beschermingsbehoeften. Vroegtijdig vastgestelde bijzondere behoeften en intersectionele kwetsbaarheden en behoeften (bv. beperkingen, beschermingsbehoeften) die tijdens de leeftijdsbeoordeling naar voren komen, moeten worden gedocumenteerd. Waar nodig dient te worden doorverwezen naar de autoriteit die verantwoordelijk is voor de beoordeling van kwetsbaarheden zodat passende bijzondere procedurele waarborgen en opvangvoorzieningen kunnen worden overwogen. Aangezien het feit dat iemand een kind is op zich al als een kwetsbaarheid wordt erkend, moet leeftijdsbeoordeling worden gezien als (een onderdeel van) de kwetsbaarheidsbeoordeling. Dit betekent dat de termijn van 30 dagen na het indienen van een verzoek ⁽⁷⁵⁾ voor het afronden van de beoordeling van de kwetsbaarheid ook van toepassing is op de leeftijdsbeoordeling ⁽⁷⁶⁾. Bovendien moet opgeleid en **gekwalificeerd personeel bijstand verlenen**, in nauwe samenwerking met de nationale kindbeschermingsautoriteiten. De kwetsbaarheidsbeoordeling moet worden herzien indien zich relevante veranderingen in de omstandigheden van de verzoeker voordoen of indien na afronding van de beoordeling blijkt dat er behoefte is aan bijzondere procedurele waarborgen.

⁽⁷⁵⁾ Artikel 25 van de richtlijn opvangvoorzieningen (2024).

⁽⁷⁶⁾ Overweging 36 van de asielprocedureverordening: “[...] Gezien de bijzondere kwetsbaarheid van niet-begeleide minderjarigen, die waarschijnlijk geen identificatie- of andere documenten hebben, is het van cruciaal belang te zorgen voor sterke waarborgen, zodat deze verzoekers niet worden onderworpen aan onjuiste of onredelijke leeftijdsbeoordelingsprocedures.”

Artikel 20 van de asielprocedureverordening

1. *De bevoegde autoriteiten beoordelen per geval of de verzoeker bijzondere procedurele waarborgen behoeft, zo nodig met bijstand van een tolk. **Die beoordeling kan worden geïntegreerd in de bestaande nationale procedures of in de beoordeling bedoeld in artikel 25 van Richtlijn (EU) 2024/1346**, en hoeft niet de vorm van een administratieve procedure aan te nemen. Indien het nationale recht dat voorschrijft, kan de beoordeling ter beschikking worden gesteld van de beslissingsautoriteit en de resultaten ervan aan haar worden toegezonden, mits de verzoeker daarmee instemt.*
2. *Als eerste stap van de in lid 1 bedoelde beoordeling wordt er zo spoedig mogelijk nadat een verzoek is gedaan, nagegaan of er eerste aanwijzingen zijn dat de verzoeker bijzondere procedurele waarborgen behoeft. [...]*
3. *[...]*
De in lid 1 bedoelde beoordeling wordt zo spoedig mogelijk en in ieder geval binnen 30 dagen afgerond. De beoordeling wordt opnieuw uitgevoerd in geval van belangrijke wijzigingen in de omstandigheden van de verzoeker of indien na afronding van de beoordeling blijkt dat er toch behoefte is aan bijzondere procedurele waarborgen.

3.2. Beslissing om al dan niet een leeftijdsbeoordeling op te starten

Wanneer het relaas van een persoon met betrekking tot zijn of haar leeftijd of persoonlijke levensloop tegenstrijdigheden of hiaten bevat, **kunnen er beginnende twijfels rijzen**. Dit mag echter niet automatisch tot de **veronderstelling** leiden dat de persoon liegt over zijn of haar leeftijd. Bij twijfel moeten de tegenstrijdigheden eerst worden voorgelegd aan de betrokken persoon, diens voogd en de juridisch counselor, waarbij de gelegenheid wordt geboden om ze te verduidelijken en om meer informatie en bewijs te verzamelen, indien mogelijk binnen de termijnen.

Alvorens de persoon door te verwijzen voor een leeftijdsbeoordeling, kunnen en moeten de autoriteiten aanvullende informatiebronnen onderzoeken die mogelijk nuttig zijn om de beginnende twijfels weg te nemen.

Aangezien leeftijd een bestanddeel is van de identiteit van een persoon, voeren de bevoegde autoriteiten een **voorafgaande leeftijdsverificatie** uit als onderdeel van de algemene identiteitsverificatie. De voorafgaande leeftijdsverificatie strekt ertoe verduidelijkingen of aanvullende informatie van de verzoeker te verkrijgen en aanvullend bewijsmateriaal en andere relevante aanwijzingen over de leeftijd van de verzoeker te verzamelen (zoals verklaringen van familieleden of informatie uit databanken of andere bronnen). Dergelijke informatie kan volstaan en een leeftijdsbeoordeling overbodig maken.

Artikel 4, lid 5, van de verordening asielnormen heeft betrekking op de beoordeling van verzoeken om internationale bescherming in het algemeen, en niet specifiek op leeftijdsbeoordeling. De leeftijd van een verzoeker kan inderdaad deel uitmaken van de algemene verklaringen die onder deze bepaling vallen. Deze bepaling kan echter ook dienen als referentiepunt om te **bepalen of** in het kader van de **leeftijdsbeoordeling al dan niet aanvullend bewijsmateriaal nodig is**. Wanneer het relaas van de verzoeker over zijn leeftijd voldoet aan geloofwaardigheids- en consistentiecriteria die vergelijkbaar zijn met die welke in het artikel worden beschreven, en er een bevredigende verklaring is gegeven voor het ontbreken van documentatie, **kunnen de autoriteiten redelijkerwijs besluiten dat er geen verder bewijs vereist is** om de beweerde leeftijd vast te stellen.

Artikel 4, punt 5, van de verordening asielnormen

Wanneer een of meer specifieke aspecten van de verklaringen van de verzoeker niet met documenten of ander bewijsmateriaal worden gestaafd, wordt geen aanvullend bewijsmateriaal verlangd met betrekking tot deze specifieke aspecten wanneer aan de volgende voorwaarden voldaan is:

- a) de verzoeker heeft een oprechte inspanning geleverd om zijn of haar verzoek om internationale bescherming te staven;*
- b) alle relevante elementen waarover de verzoeker beschikt, zijn overgelegd, en er is een bevredigende verklaring gegeven omtrent het ontbreken van andere relevante elementen;*
- c) de verklaringen van de verzoeker zijn samenhangend en aannemelijk bevonden en zijn niet in strijd met de beschikbare algemene en specifieke informatie die relevant is voor zijn of haar verzoek;*
- d) vast is komen te staan dat de verzoeker in grote lijnen als geloofwaardig kan worden beschouwd, onder andere rekening houdend met het moment waarop de verzoeker om internationale bescherming heeft verzocht.*

De resultaten van de leeftijdsverificatie kunnen **onbevredigend** zijn. Zo kunnen bijvoorbeeld de verklaringen van de verzoeker, het beschikbare bewijsmateriaal of andere aanwijzingen met betrekking tot de leeftijd onvoldoende zijn om twijfels weg te nemen of bekende feiten over het leven van de verzoeker tegenspreken. In dat geval **kunnen de autoriteiten gegronde twijfels hebben** over de door de verzoeker beweerde leeftijd en kan een multidisciplinaire leeftijdsbeoordeling noodzakelijk zijn.

Overeenkomstig artikel 25, lid 1, van de asielprocedureverordening is **de beslissingsautoriteit** bevoegd om te besluiten een leeftijdsbeoordeling op te starten wanneer de persoon van wie de leeftijd wordt betwist om internationale bescherming heeft verzocht. Als er aanwijzingen zijn die gegronde twijfels doen rijzen over de leeftijd van een verzoeker, kunnen andere instanties, zoals de screenings- of opvangautoriteiten, de zaak doorverwijzen naar de

beslissingsautoriteit, die de verantwoordelijkheid heeft te beslissen om al dan niet een leeftijdsbeoordeling op te starten ⁽⁷⁾.

Wanneer er tijdens de screening **twijfels** rijzen over de leeftijd van een verzoeker, **waardoor een leeftijdsbeoordeling noodzakelijk kan blijken**, moeten onderstaande **voorafgaande stappen** worden ondernomen.

1. **Registreer de bewering van de verzoeker over zijn leeftijd:** de verzoeker beweert minderjarig of meerderjarig te zijn en **er wordt getwijfeld aan deze bewering**.
2. **Stel een voogd aan** of een persoon die tijdelijk als voogd optreedt.
3. **Zorg voor toegang tot kosteloze juridische counseling.**
4. **Verzamel en verifieer de documentatie ter staving van de bewering:** er kunnen twijfels rijzen door het ontbreken van documentatie die de door de verzoeker beweerde leeftijd staft en/of er is bewijs dat de documentatie vervalst is of op bedrieglijke wijze verkregen/gebruikt werd. Er kunnen ook twijfels rijzen wanneer de verklaringen van de verzoeker en/of het beschikbare bewijsmateriaal de gestelde leeftijd niet bevestigen of tegenstrijdig lijken te zijn.
5. **Voer een leeftijdsverificatie uit als onderdeel van de beoordeling van de kwetsbaarheid tijdens de screening:** dit heeft tot doel **te bepalen of de beweerde leeftijd kan worden aanvaard**, dan wel gegronde twijfels blijven bestaan. Deze verificatie bestaat erin:
 - a) de verzoeker en de voogd om verduidelijking te vragen met betrekking tot de twijfels;
 - b) aanvullend bewijsmateriaal te verzamelen en te analyseren, zoals persoonlijke documenten, informatie over familieleden (bv. de leeftijd van broers en zussen, vaccinatiegegevens en schoolgegevens), indien beschikbaar;
 - c) relevante databanken of informatiebronnen (Vis, Eurodac, SiS enz.) te raadplegen.
 Als de twijfel wordt weggenomen, **is er geen leeftijdsbeoordeling nodig**. Als de twijfel blijft bestaan, moet worden **doorverwezen** naar de **beslissingsautoriteit om te beslissen** of een leeftijdsbeoordeling nodig is. De doorverwijzing omvat deze stappen:
6. **Leg gegronde twijfels schriftelijk vast:** wanneer twijfels blijven bestaan, worden deze als gegronde twijfel beschouwd en moeten ze naar behoren worden vastgelegd in het dossier.
7. **Deel de gegronde twijfel mee aan de beslissingsautoriteit:** de screenings- of opvangautoriteit deelt de gegronde twijfels onverwijld mee aan de beslissingsautoriteit, samen met de resultaten van de leeftijdsverificatie en de daarmee verband houdende overwegingen met betrekking tot het belang van het kind.
8. **Beslissing door de beslissingsautoriteit:** de beslissingsautoriteit beslist zonder onnodige vertraging of een leeftijdsbeoordelingsproces doeltreffend kan zijn en voor deze zaak is aanbevolen. Bij deze beslissing moet rekening worden gehouden met het belang van het kind. Wordt de leeftijdsbeoordelingsprocedure aanbevolen, dan wordt hij opgestart.

⁽⁷⁾ De beslissingsautoriteit is verantwoordelijk voor het uitvoeren van leeftijdsbeoordelingen, maar kan deze taak uitbesteden aan een gespecialiseerde instantie. Afhankelijk van de nationale administratieve structuur kan een dergelijk orgaan functioneren onder het gezag van de beslissingsautoriteit of als een onafhankelijke entiteit. In de asielprocedureverordening wordt in dit verband flexibiliteit geboden: de beslissingsautoriteit kan de beoordeling zelf uitvoeren of aan andere gekwalificeerde instanties toevertrouwen, maar blijft de eindverantwoordelijkheid behouden voor de leeftijdsbepaling.

Praktische overwegingen over het koppelen van de eerste controles aan de leeftijdsbeoordelingsprocedure

Gezondheids-, veiligheids- en identiteitscontroles houden niet rechtstreeks verband met leeftijdsbeoordeling. Deze eerste controles kunnen echter **nuttige informatie** of **aanwijzingen opleveren** dat een leeftijdsbeoordeling (al dan niet) noodzakelijk is. Om te voorkomen dat door andere ambtenaren reeds gestelde vragen worden herhaald, is het een goede gewoonte **om koppelingen tot stand te brengen** tussen deze eerste controles en de beoordeling van de kwetsbaarheid. Relevante observaties of elementen die tijdens de gezondheids-, beveiligings- en identiteitscontroles worden verzameld, kunnen **bijdragen aan de leeftijdsverificatie** en deel uitmaken van het besluit om door te verwijzen en/of een leeftijdsbeoordeling op te starten. Hierdoor kunnen procedures worden gestroomlijnd terwijl de efficiëntie wordt gehandhaafd en de regels inzake gegevensbescherming in acht worden genomen.

3.2.1. Waarborgen bieden en tegelijkertijd misbruik van het systeem voorkomen

Het komt voor dat personen ten onrechte beweren minderjarig te zijn om vrijstellingen van de grensprocedure of toegang tot gespecialiseerde diensten te verkrijgen. Deze gevallen moeten worden aangepakt met respect voor de rechten en waarborgen die kinderen toekomen.

(a) Het onderscheid maken tussen oprecht onvermogen om mee te werken en misbruik van het systeem

Het onderscheid maken tussen **opzettelijke misleiding en oprechte verwarring of onvermogen om mee te werken** is niet altijd eenvoudig. De culturele achtergrond, persoonlijke levensloop of het ontbreken van officiële documenten van een persoon kunnen hem oprecht onzeker maken over zijn chronologische leeftijd. Bovendien kunnen inconsistente praktijken op het gebied van administratie in bepaalde landen van herkomst leiden tot tegenstrijdigheden in officiële documenten, wat de leeftijdsbepaling verder bemoeilijkt. Bijvoorbeeld

- het ontbreken van officiële documenten,
- culturele normen of de persoonlijke achtergrond die van invloed kunnen zijn op hoe de leeftijd wordt begrepen of onthouden, of
- onzekerheid over de geboortegegevens

kunnen leiden tot **echte onzekerheid** over de eigen chronologische leeftijd. De vaststelling dat een persoon ouder dan 18 jaar is terwijl hij/zij aanvankelijk had verklaard minderjarig te zijn, **vormt op zich geen bewijs dat hij/zij opzettelijk heeft geprobeerd de autoriteiten te misleiden**.

Bovendien kunnen **psychosociale factoren** zoals trauma's uit het verleden, angst voor autoritaire figuren, of een gebrekkig inzicht in asielpedures, van invloed zijn op de manier waarop een verzoeker zijn leeftijd opgeeft, wat soms kan leiden tot **onbedoelde ongerijmdheden**.

Duidelijk misbruik betekent dat er **duidelijk bewijs is van bedrieglijke bedoelingen**, zoals **het bewust voorleggen van vervalste documenten of het opzettelijk verbergen of vernietigen van bewijs over de leeftijd**. Een loutere tegenstrijdigheid in de documentatie of een onjuiste veronderstelling over iemands leeftijd vormt op zich geen misbruik.

(b) Leeftijdsverificatie in gevallen van duidelijk misbruik

Wanneer er duidelijk **bewijs** bestaat dat een verzoeker opzettelijk zijn of haar leeftijd verkeerd aangeeft, moeten de lidstaten een **onmiddellijke leeftijdsverificatie** uitvoeren. Als een lidstaat op basis van dergelijk hard bewijs ⁽⁷⁸⁾ kan concluderen dat de verzoeker “zonder enige twijfel” ouder is dan 18 jaar, is het niet nodig over te gaan tot een volledige leeftijdsbeoordeling ⁽⁷⁹⁾ of een voogd ⁽⁸⁰⁾ aan te stellen.

Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn wanneer de lidstaten informatie kunnen verzamelen of verifiëren uit of op basis van:

- vorige **VISA-aanvragen** via het **VIS-systeem**;
- **Eurodac- of nationale asielfdatabanken** waaruit een eerdere registratie als meerderjarige blijkt;
- **officiële identiteits- of reisdocumenten** (paspoort, identiteitskaart, rijbewijs) die worden gevonden na de verklaring van de verzoeker of die worden verstrekt door familieleden/gezinsleden;
- **vorige administratieve of gerechtelijke gegevens** waarover de autoriteiten beschikken.

In deze gevallen kan de geboortedatum die voor administratieve en procedurele doeleinden moet worden geregistreerd, **rechtstreeks uit de geverifieerde documentatie of de verzamelde informatie worden afgeleid**, op voorwaarde dat de beslissing schriftelijk wordt uitgevaardigd, naar behoren is gemotiveerd en gedocumenteerd, en aan de verzoeker wordt meegedeeld in overeenstemming met de beginselen van behoorlijk bestuur en het recht op een doeltreffende voorziening in rechte ⁽⁸¹⁾.

Daarentegen moeten zaken die uitsluitend op het fysieke uiterlijk zijn gebaseerd – zoals de zogenaamde **“witte baard”-zaken** – anders worden behandeld, aangezien een leeftijdsbeoordeling nog steeds nodig kan zijn om de geboortedatum van de verzoeker te bepalen. Hoewel de bevoegde autoriteit op grond van de asielprocedureverordening geen

⁽⁷⁸⁾ Onder hard bewijs kan betrouwbare en verifieerbare informatie worden verstaan waarmee de leeftijd van een persoon objectief kan worden vastgesteld. Dit kan bijvoorbeeld officiële documenten omvatten waarvan de authenticiteit is bevestigd en die de geboortedatum vaststellen, zoals identiteitsdocumenten, bevestigde biometrische treffers in Eurodac, treffers in VIS of andere officiële databanken, of een eerdere definitieve leeftijdsbeoordeling door een andere lidstaat. Daarentegen vormen elementen zoals het fysieke uiterlijk, indrukken of niet-geverifieerde verklaringen op zichzelf geen hard bewijs, hoewel ze als indicatoren kunnen dienen die tot verdere beoordeling kunnen aanzetten.

⁽⁷⁹⁾ Artikel 27, lid 1, van de richtlijn opvangvoorzieningen (2024): “[...] Indien een lidstaat heeft geoordeeld dat een verzoeker die beweert minderjarig te zijn, zonder enige twijfel ouder is dan 18 jaar, hoeft die lidstaat geen vertegenwoordiger te benoemen of een persoon die geschikt is om voorlopig als vertegenwoordiger op te treden aan te wijzen [...]”.

⁽⁸⁰⁾ Artikel 23, lid 2, van de asielprocedureverordening.

⁽⁸¹⁾ In overeenstemming met de beginselen die zijn vastgelegd in artikel 41 van het Handvest – Recht op behoorlijk bestuur, en artikel 47 – Recht op een doeltreffende voorziening in rechte en op een onpartijdig gerecht.

voogd kan aanstellen wanneer zij “zonder enige twijfel” heeft vastgesteld dat de verzoeker ouder is dan 18 jaar ⁽⁸²⁾, **kan het fysieke uiterlijk op zich niet aan deze bewijsdrempel voldoen**, maar kan het dienen als indicator die tot verdere beoordeling aanzet. Fysieke kenmerken zoals haar dat grijs wordt, gelaatstrekken of de algemene houding kunnen inderdaad worden beïnvloed door **een reeks factoren**, waaronder **doorgemaakte ontberingen, stress, ondervoeding of medische aandoeningen**, en kunnen daarom **niet worden beschouwd als sluitend bewijs van meerderjarigheid**. Lidstaten moeten elke conclusie over meerderjarigheid kunnen staven met verifieerbaar bewijs en een duidelijke motivering, **die op meer dan louter het uiterlijk moet slaan**.

Daarnaast hebben de lidstaten **vanuit praktisch oogpunt** de administratieve plicht om de geboortedatum van de verzoeker opnieuw vast te stellen of te corrigeren wanneer deze onjuist is geregistreerd. Hiervoor moet een **formele, met redenen omklede schriftelijke beslissing** worden genomen, waarin de **vastgestelde geboortedatum** wordt vermeld. Dit is noodzakelijk voor de **afgifte van administratieve documenten** zoals een verblijfsvergunning of gezondheidskaart, en voor de nauwkeurige registratie van de gegevens van de verzoeker in relevante databanken (bv. Eurodac, SIS en nationale systemen).

Om een geboortedatum te bepalen of opnieuw vast te stellen voor administratieve doeleinden, is een **procedure voor leeftijdsbeoordeling** door een onafhankelijke deskundige **vereist** om ervoor te zorgen dat de vaststelling is **gebaseerd op een transparant, gedocumenteerd en betrouwbaar proces**. Bijgevolg kunnen autoriteiten zelfs in gevallen waarin op basis van het fysieke uiterlijk wordt aangenomen dat iemand meerderjarig is, de **bewering van de verzoeker dat hij minderjarig is niet zomaar naast zich neerleggen**. Zij moeten een met redenen omklede schriftelijke beslissing nemen waarin de vermelde leeftijd van de verzoeker wordt betwist, en hierbij het recht op behoorlijk bestuur en het recht op een doeltreffende voorziening in rechte ten volle eerbiedigen, zodat de verzoeker de mogelijkheid heeft om beroep in te stellen tegen de beslissing ⁽⁸³⁾. Aangezien leeftijdsbeoordelingsprocedures alleen een geschatte leeftijd kunnen opleveren en geen exacte chronologische leeftijd, kan op basis van het resultaat geen specifieke geboortedatum worden vastgesteld. Niettemin moeten de beslissingsautoriteiten voor administratieve doeleinden en met het op documentatiebeheer aan het einde van de leeftijdsbeoordeling een precieze geboortedatum registreren om identiteits- of verblijfsdocumenten te kunnen afgeven en om de consistentie tussen de verschillende systemen te waarborgen ⁽⁸⁴⁾.

⁽⁸²⁾ Artikel 23, lid 2, punt b), van de asielpcedureverordening.

⁽⁸³⁾ In overeenstemming met de beginselen die zijn vastgelegd in artikel 41 van het Handvest – Recht op behoorlijk bestuur, en artikel 47 – Recht op een doeltreffende voorziening in rechte en op een onpartijdig gerecht.

⁽⁸⁴⁾ In dergelijke gevallen gebruiken sommige autoriteiten 1 januari van het geschatte geboortjaar wanneer de exacte dag en maand niet kunnen worden bepaald, om te voorkomen dat een latere geboortedatum wordt aangegeven.

Leeftijdsbeoordeling in de grensprocedure

Overeenkomstig artikel 53, lid 1, van de asielprocedureverordening zijn niet-begeleide minderjarigen vrijgesteld van de grensprocedure, behalve in gevallen waarin er ernstige bezorgdheid bestaat over de nationale veiligheid of de openbare orde (artikel 42, lid 3, punt b), van de asielprocedureverordening) en moeten zij daarom naar de reguliere asielprocedure worden doorverwezen. Deze vrijstelling geldt voor zowel de facultatieve als de verplichte grensprocedures.

Wanneer een verzoeker echter voldoet aan de voorwaarden voor de **verplichte grensprocedure** maar beweert jonger te zijn dan 18 jaar en er **gegronde twijfel** rijst over zijn of haar leeftijd, vereist artikel 53 van de asielprocedureverordening dat onverwijld een leeftijdsbeoordeling wordt opgestart. In deze gevallen wordt de verzoeker voorlopig in de grensprocedure opgenomen in afwachting van de uitkomst van de beoordeling.

Het vermoeden van minderjarigheid blijft van toepassing en gedurende de beoordeling moet **de verzoeker alle waarborgen en garanties krijgen die op kinderen van toepassing zijn** (met inbegrip van opvangvoorzieningen, voogdijschap en procedurele waarborgen). Dit geldt in het bijzonder wanneer aan de onderstaande voorwaarden voor een verplichte grensprocedure is voldaan ⁽⁸⁵⁾:

- **misleiden van de autoriteiten of vernietigen/verbergen van documenten** (artikel 42, lid 1, punt c), van de asielprocedureverordening);
- **bedreigingen voor de nationale veiligheid of de openbare orde** (artikel 42, lid 1, punt f); dit geldt ook voor niet-begeleide minderjarigen op grond van artikel 42, lid 3, punt b), van de asielprocedureverordening);
- **nationaliteit met een laag erkenningspercentage** (artikel 42, lid 1, punt j)).

Dit zorgt ervoor dat het systeem niet kan worden omzeild door niet-geverifieerde beweringen dat men minderjarig is.

Omgekeerd is de lidstaat, wanneer **de grensprocedure facultatief is** (artikel 43, lid 1, van de asielprocedureverordening) niet wettelijk verplicht om een leeftijdsbeoordeling op te starten en **kan** de lidstaat ofwel **besluiten om verder te gaan met de reguliere asielprocedure** en de leeftijdsbeoordeling indien nodig uit te voeren, of de verzoeker tijdelijk in de grensprocedure te laten opnemen en de leeftijdsbeoordeling zo snel mogelijk uit te voeren.

Raadpleeg voor meer informatie de binnenkort te verschijnen richtsnoeren van de Europese Commissie over grensprocedures voor asiel en terugkeer.

⁽⁸⁵⁾ Artikel 45 van de asielprocedureverordening.

Overweging 62 van de asielprocedureverordening

*“[...] **niet-begeleide minderjarigen [mogen]**, gezien het belang van de rechten van het kind en de noodzaak om rekening te houden met het belang van het kind, **in de regel niet aan de grensprocedure worden onderworpen**, tenzij er redelijke gronden zijn om aan te nemen dat de minderjarige een gevaar vormt voor de nationale veiligheid of de openbare orde van de lidstaat of de verzoeker krachtens het nationale recht om ernstige redenen van nationale veiligheid of openbare orde onder dwang is uitgezet..*

Naleving van procedurele waarborgen

Volgens het **vermoeden van minderjarigheid** ⁽⁸⁶⁾ moeten **passende waarborgen** worden geboden bij procedures voor leeftijdsbeoordeling om schendingen van grondrechten te voorkomen.

Hoewel het wettelijk toelaatbaar kan zijn om iemand tijdelijk in de grensprocedure op te nemen, moeten de onderstaande voorwaarden **altijd worden nageleefd** om de verenigbaarheid met de verplichtingen inzake grondrechten te waarborgen.

- De **procedurele waarborgen** op grond van de artikelen 16, 17, 21, 22 en 23 van de asielprocedureverordening worden in acht genomen, waaronder de tijdige aanstelling van een voogd, kosteloze juridische counseling, kosteloze rechtsbijstand en wettelijke vertegenwoordiging bij een beroepsprocedure, en het behoud van de eenheid van het gezin ⁽⁸⁷⁾.
Dit betekent onder meer: er wordt onverwijld een voogd aangesteld die de bevoegdheid heeft het kind doeltreffend te vertegenwoordigen; broers en zussen of andere naaste familieleden worden niet van elkaar gescheiden tenzij dit in het belang van het kind is; het kind heeft toegang tot informatie en heeft de mogelijkheid om te worden gehoord in overeenstemming met zijn leeftijd en mate van volwassenheid; de procedure krijgt prioriteit, wat betekent dat de zaak zonder onnodige vertraging wordt behandeld en voorrang krijgt op andere verzoeken om ervoor te zorgen dat de beschermingsbehoeften van het kind snel worden vastgesteld en te voorkomen dat het langdurig in onzekerheid verkeert.
- De **leeftijdsbeoordeling** wordt uitgevoerd in overeenstemming met artikel 25 van de asielprocedureverordening en wordt binnen 30 dagen afgerond, zoals ook is weergegeven in artikel 23, lid 3, van de asielprocedureverordening en artikel 25, lid 1, van de richtlijn opvangvoorzieningen (2024). Dit betekent onder andere: de beoordeling is multidisciplinair, wordt uitgevoerd door opgeleide beroepsbeoefenaars en gebruikt de minst ingrijpende methoden; de verzoeker en de voogd worden op de hoogte gebracht en maken hun standpunten kenbaar; het vermoeden van minderjarigheid geldt totdat een definitieve beslissing is genomen.

⁽⁸⁶⁾ Zoals uitgelegd door het EHRM in *Darboe en Camara vs. Italië*, op. cit., voetnoot [45](#).

⁽⁸⁷⁾ Artikel 45, lid 2, van de asielprocedureverordening.

- Er zijn **kindvriendelijke opvangvoorzieningen** beschikbaar op de locatie van de grensprocedure, in overeenstemming met de normen van de richtlijn opvangvoorzieningen (2024).

Dit betekent onder meer: de huisvesting is veilig, geschikt voor kinderen en afgescheiden van niet-verwante volwassenen; er is toegang tot onderwijs, vrijetijdsbesteding en psychosociale ondersteuning; het personeel is opgeleid op het gebied van kindbescherming; er zijn klachtenmechanismen aanwezig en er wordt toezicht gehouden.

Overweging 36 van de asielprocedureverordening

Om ervoor te zorgen dat bij de behandeling van verzoeken om internationale bescherming terdege rekening wordt gehouden met de rechten van het kind, moeten specifieke kindvriendelijke procedurele waarborgen en bijzondere opvangvoorzieningen worden geboden aan minderjarigen. Indien er na verklaringen van een verzoeker redenen zijn om te twifelen of een verzoeker al dan niet minderjarig is, moet de beslissingsautoriteit een leeftijdsbeoordeling van de betrokken persoon kunnen uitvoeren. Er kunnen over de leeftijd van een verzoeker twijfels ontstaan wanneer de verzoeker beweert minderjarig te zijn, maar ook wanneer hij of zij beweert meerderjarig te zijn. Gezien de bijzondere kwetsbaarheid van niet-begeleide minderjarigen, die waarschijnlijk geen identificatie- of andere documenten hebben, is het van cruciaal belang te zorgen voor sterke waarborgen, zodat deze verzoekers niet worden onderworpen aan onjuiste of onredelijke leeftijdsbeoordelingsprocedures.

Bovendien **mogen de lidstaten in de onderstaande omstandigheden**, zoals bepaald in artikel 53, lid 2, van de asielprocedureverordening, **de grensprocedure niet toepassen**.

- De beslissingsautoriteit is van oordeel dat de gronden voor het afwijzen van een verzoek als niet-ontvankelijk of voor het toepassen van de versnelde behandelingsprocedure niet of niet langer van toepassing zijn.
- Op de aangewezen grenslocatie kan niet de nodige ondersteuning inzake opvang worden verleend aan verzoekers met bijzondere opvangbehoeften, waaronder minderjarigen (overeenkomstig hoofdstuk IV van de richtlijn opvangvoorzieningen (2024) en artikel 54 van de asielprocedureverordening).
- Op de grenslocatie kan niet de nodige ondersteuning worden verleend aan verzoekers die bijzondere procedurele waarborgen behoeven.
- De grensprocedure kan niet worden toegepast door medische redenen, waaronder redenen in verband met geestelijke gezondheid.
- Er wordt niet of niet langer voldaan aan de voorwaarden voor bewaring (artikelen 10 tot en met 13 van de richtlijn opvangvoorzieningen (2024)) en volgens de grensprocedure dient gebruik te worden gemaakt van bewaring, in strijd met deze voorwaarden.

Als dergelijke waarborgen niet kunnen worden gegarandeerd in overeenstemming met artikel 53 van de asielprocedureverordening, **kan de verzoeker niet naar de asielgrensprocedure worden doorverwezen en moet hij in plaats daarvan onmiddellijk worden opgenomen in de reguliere asielprocedure** om de volledige naleving van zijn rechten en procedurele waarborgen te verzekeren.

Het niet naleven van deze waarborgen, bv. langdurige plaatsing in faciliteiten voor volwassenen zonder de nodige waarborgen, kan leiden tot schendingen van artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens ⁽⁸⁸⁾, zoals bevestigd in *Darboe en Camar vs. Italië* ⁽⁸⁹⁾ en aanverwante jurisprudentie *A.C. vs. Frankrijk* ⁽⁹⁰⁾ en *F.B. vs. België* ⁽⁹¹⁾.

Dit kan ook het geval zijn in uitzonderlijke situaties, bijvoorbeeld bij een grote toestroom van mensen die aankomen op ontschepingspunten, waarbij op basis van de beschikbare middelen de noodzakelijke waarborgen niet volledig kunnen worden gegarandeerd.

De asielgrensprocedure, vanaf de registratie van het verzoek tot de beslissing (inclusief het beroep), moet binnen twaalf weken zijn afgerond. Na deze periode moet de verzoeker de toelating krijgen om het grondgebied van de lidstaat te betreden ⁽⁹²⁾.

3.3. De cascade- en multidisciplinaire aanpak van de leeftijdsbeoordeling

Leeftijdsbeoordeling moet worden uitgevoerd op een manier waarbij tijdens de hele procedure het belang van het kind centraal staat ⁽⁹³⁾. In de asielprocedureverordening wordt een trapsgewijze uitvoering van leeftijdsbeoordelingen aangemoedigd, bekend als de cascade- of trapsgewijze aanpak. De cascade-aanpak is bedoeld om het risico van ingrijpendheid, dat inherent is aan medische methoden, te beperken.

Volgens deze trapsgewijze aanpak worden eerst niet-medische methoden gebruikt. Alleen wanneer de resultaten geen uitsluitsel geven, kunnen de autoriteiten als laatste redmiddel overgaan tot het gebruik van medische methoden.

Wanneer medische onderzoeken mogelijk doeltreffend zijn, moeten **stralingsvrije** methoden voorrang krijgen. Technieken op basis van straling, zoals röntgenstralen, moeten strikt voldoen aan het **“zo laag als redelijkerwijs mogelijk”-beginsel (ALARA)** en mogen alleen worden gebruikt wanneer de vorige stappen zijn uitgeput.

Bij meisjes en jonge vrouwen moeten speciale voorzorgsmaatregelen worden genomen, aangezien röntgenstraling schadelijk kan zijn voor een foetus. Voordat een verzoekster aan straling wordt blootgesteld, moeten beroepsbeoefenaars alle redelijke maatregelen treffen om vast te stellen of ze mogelijk zwanger is, waarbij in gedachten moet worden gehouden dat het meisje dit zelf misschien niet weet of het omwille van culturele gevoeligheden, stigma of ervaringen met misbruik of geweld niet wil onthullen.

Observatie van de geslachtsrijpheid (naaktheid) kan nooit worden gebruikt voor leeftijdsbeoordelingsdoeleinden, aangezien het zeer ingrijpend is en niet dient om de chronologische leeftijd te schatten.

⁽⁸⁸⁾ Raad van Europa, [Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, zoals gewijzigd bij Protocolen nrs. 11 en 14](#), 4 november 1950, ETS 5.

⁽⁸⁹⁾ EHRM, *Darboe en Camara vs. Italië*, 2022, op. cit. voetnoot 45.

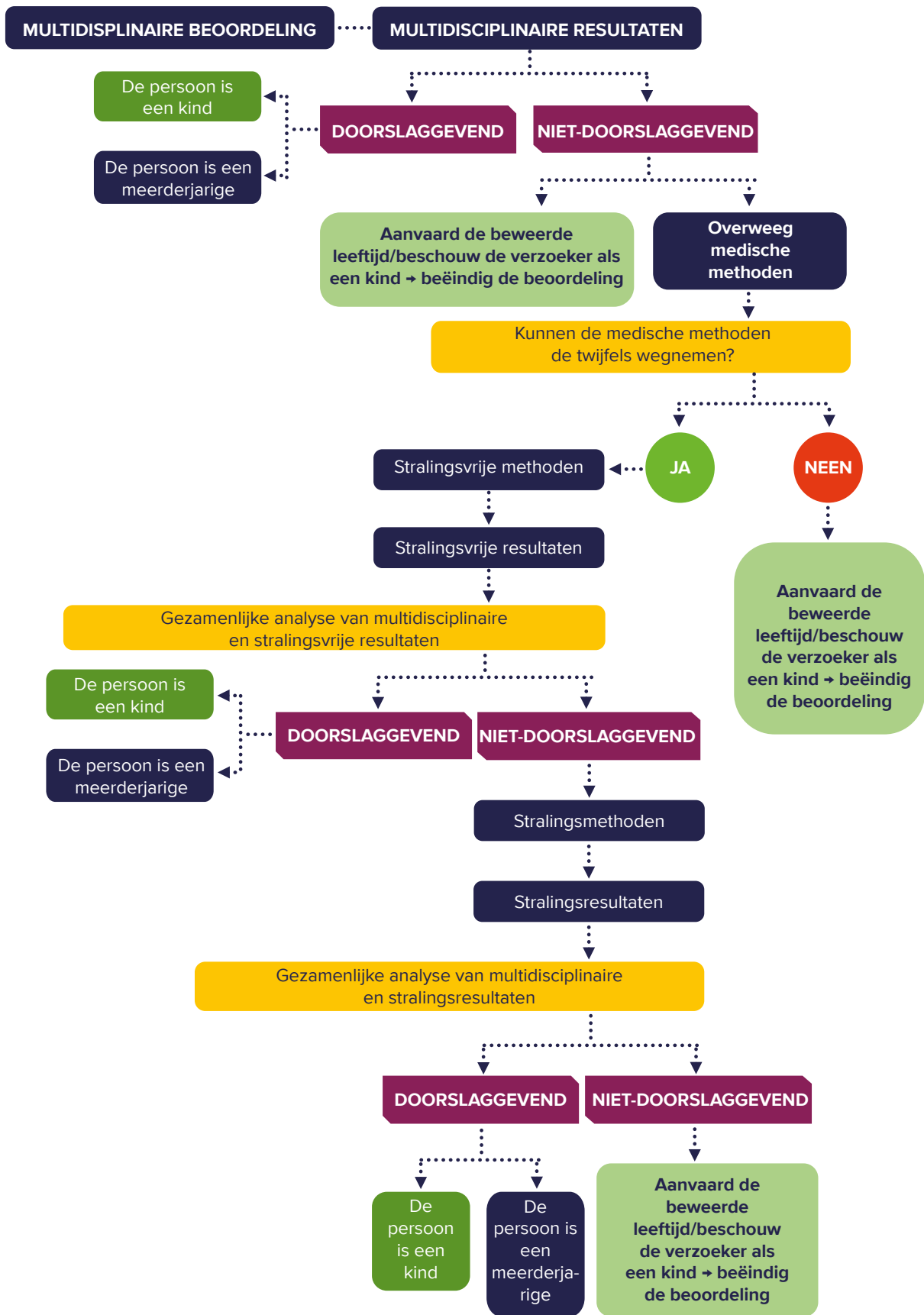
⁽⁹⁰⁾ EHRM, arrest van 16 januari 2025, *A.C. vs. Frankrijk*, 15457/20, ECLI:CE:ECHR:2025:0116JUD001545720 (in het Frans).

⁽⁹¹⁾ EHRM, arrest van 6 maart 2025, *F.B. vs. België*, 47836/21, ECLI:CE:ECHR:2025:0306JUD004783621 (in het Frans). Een samenvatting (in het Engels) is beschikbaar in de [jurisprudentiedatabase van het EUAA](#).

⁽⁹²⁾ Artikel 51, lid 2, van de asielprocedureverordening.

⁽⁹³⁾ Overweging 37 en artikel 25, lid 3, van de asielprocedureverordening.

Figuur 2. Stroomschema ter illustratie van de cascade- en multidisciplinaire aanpak

3.3.1. Niet-medische methoden om de leeftijd te beoordelen

Aangezien de huidige methoden **de chronologische leeftijd van een persoon niet met zekerheid kunnen bepalen**, wordt het gebruik van een combinatie van methoden aanbevolen. **Met de cascade-aanpak wordt ernaar gestreefd indringendheid tot een minimum te beperken** door voorrang te geven aan de minst ingrijpende methoden. In de **multidisciplinaire aanpak** daarentegen **worden de beperkingen in nauwkeurigheid aangepakt** door beroepsbeoefenaars te betrekken uit verschillende vakgebieden – zoals maatschappelijk werk, psychologie en kindergeneeskunde – die de leeftijd vanuit verschillende invalshoeken beoordelen. Deze methode helpt om de geschatte leeftijdsgroep te verfijnen met het oog op een betrouwbaardere uitkomst. De multidisciplinaire aanpak ⁽⁹⁴⁾ omvat doorgaans niet-medische methoden voor leeftijdsbeoordeling die in samenwerkingsverband worden uitgevoerd om volledig inzicht te krijgen in de leeftijd van de verzoeker, zoals hieronder wordt uiteengezet (niet limitatief).

- **Analyse van aanvullend bewijs.** Wanneer in de aanvankelijk verzamelde documenten of de beschikbare informatie geen enkele verwijzing naar de leeftijd is opgenomen, moet proactief worden gestart met een verdere controle/analyse van andere documenten. Informatie over de leeftijd van de verzoeker kan worden verzameld aan de hand van schooldossiers, religieuze documenten, vaccinatiekaarten van het gezin of andere medische dossiers, maar ook uit foto's met tijdsaanduiding, berichten op sociale media met exacte data en alle andere nuttige elementen die als echt worden beschouwd. Zoals vermeld in [punt 2.2.1 Beoordeling van de bewijsstukken](#) is het bij het onderzoek van bewijsstukken niet vereist om documenten te laten authenticeren wanneer er andere indirecte bewijzen beschikbaar zijn om de minderjarige leeftijd te bevestigen. Als de nationale autoriteiten vermoeden dat een document vervalst is, kunnen zij om verificatie vragen. Men moet er echter rekening mee houden dat verzoekers mogelijk alleen kopieën en/of foto's van hun documenten op hun mobiele telefoon hebben. Als een dergelijke analyse van aanvullende documenten volstaat om de door de verzoeker beweerde leeftijd objectief te aanvaarden, moet het leeftijdsbeoordelingsproces op dat punt worden beëindigd.
- **Leeftijdsbeoordelingsgesprek:** hiermee wordt geprobeerd een chronologische volgorde van levensgebeurtenissen te reconstrueren ter ondersteuning van de schatting van de leeftijd. Indien het leeftijdsbeoordelingsgesprek voldoende informatie oplevert en tot doorslaggevende resultaten kan worden gekomen, is het niet nodig een psychosociale beoordeling uit te voeren. Als de bevindingen ontoereikend zijn en de twijfels over de opgegeven leeftijd blijven bestaan, moet een psychosociale beoordeling volgen. Zie voor meer informatie [Bijlage 1 – Het leeftijdsbeoordelingsgesprek](#).
- **Psychosociale beoordeling:** hiermee worden verschillende aspecten van het leven van de persoon, zijn psychologische en emotionele maturiteit, ontwikkeling en gedrag onderzocht. In deze context verwijst ontwikkeling niet alleen naar cognitieve en emotionele groei, maar ook naar waarneembaar gedrag, zoals het vermogen om deel te nemen aan activiteiten die passen bij de leeftijd, het vermogen om verantwoordelijkheid te nemen voor dagelijkse taken, de manier waarop autonomie wordt geuit, het omgaan met emoties en de interactie met leeftijdsgenoten en volwassenen.

⁽⁹⁴⁾ Zie artikel 25, lid 1, en overweging 37 van de asielprocedureverordening.

Beoordelaars voeren gesprekken met behulp van open vragen en, indien nodig, hulpmiddelen zoals tekeningen om de persoon te helpen zich uit te drukken. Beoordelaars moeten aandacht hebben voor culturele verschillen, mogelijke trauma's en de emotionele toestand van de persoon⁽⁹⁵⁾. Een dergelijke beoordeling moet worden uitgevoerd door beroepsbeoefenaars met deskundigheid op het gebied van leeftijdsbepaling en de ontwikkeling van kinderen, zoals maatschappelijk werkers, psychologen of kinderartsen, om verschillende factoren, zoals fysieke, psychologische, ontwikkelings-, omgevings- en culturele factoren⁽⁹⁶⁾ te beoordelen en bewijsmateriaal verder te analyseren. Zie voor meer informatie [Bijlage 2 – Psychosociale beoordeling](#).

Zoals uitgelegd in het [kader met praktische overwegingen](#) dient, om dubbel werk en repetitieve vragen te voorkomen, de uitwisseling van bepaalde informatie die tijdens de screening is verzameld en relevant is voor het leeftijdsbeoordelingsproces, worden gecoördineerd met de deskundigen die deel uitmaken van het multidisciplinaire leeftijdsbeoordelingsteam.

Tegelijkertijd kan informatie die in het kader van de multidisciplinaire beoordeling is verkregen, indien relevant en passend, worden gedeeld met de betrokken autoriteiten (bv. in geval van intersectionele kwetsbaarheidsindicatoren voor de beoordeling van de kwetsbaarheid of in geval van verwijzingen). Deze wederzijdse uitwisseling helpt procedures te stroomlijnen, versterkt het holistische karakter van de multidisciplinaire aanpak en waarborgt het kindvriendelijke karakter van het proces.

De finale beslissing over de leeftijd van de verzoeker moet gebaseerd zijn op de resultaten van deze beoordelingen en de daaruit voortvloeiende professionele conclusies.

Tabel 2. Voornaamste verschillen tussen de psychosociale beoordeling en het leeftijdsbeoordelingsgesprek

	LEEFTIJDSCOORDELINGS- SPREK	PSYCHOSOCIALE BEOORDELING
FOCUS	Herinneringen aan bekende gebeurtenissen en persoonlijke levensloop.	Bredere evaluatie van de mate van volwassenheid, cognitieve en fysieke ontwikkeling, sociale interacties en omgeving.
METHODE	Semigestructureerde ⁽⁹⁷⁾ gespreksvorm.	Observationeel ⁽⁹⁸⁾ , contextueel en collaboratief.

⁽⁹⁵⁾ Gebaseerd op Unicef, *Technical note on age assessment*, op. cit., voetnoot 7.

⁽⁹⁶⁾ Overweging 37 van de asielprocedureverordening.

⁽⁹⁷⁾ Een semigestructureerd gesprek is een methode voor het verzamelen van kwalitatieve gegevens die elementen van zowel gestructureerde als ongestructureerde gesprekken combineert. Het gaat om een voorbereide reeks open vragen, waarbij de persoon die het gesprek voert de flexibiliteit krijgt om nieuwe onderwerpen die tijdens het gesprek aan bod kunnen komen, verder te onderzoeken.

⁽⁹⁸⁾ Objectieve waarnemingen ("Ik zie", "Ik hoor"); de observatie moet worden beperkt tot aspecten met betrekking tot de chronologische leeftijd.

BEOORDELAARS	Opgeleide beroepsbeoefenaars (bv. maatschappelijk werkers of andere ambtenaren die onafhankelijk zijn en niet zijn betrokken bij het gesprek over de asielaanvraag met de verzoeker).	Multidisciplinair team (bv. psychologen, maatschappelijk werkers, kinderartsen, met de inbreng van opvangambtenaren, leerkrachten en andere beroepsbeoefenaars die contact hebben met de verzoeker.
DOEL	De beweerde leeftijd verifiëren of de geschatte leeftijd achterhalen aan de hand van herinneringen die gekoppeld zijn aan specifieke data en gebeurtenissen (nationale feestdagen, historische gebeurtenissen zoals verkiezingen, natuurrampen, sportevenementen enz.).	De emotionele en sociale maturiteit en de cognitieve en fysieke ontwikkeling van de persoon beoordelen.

Praktische tip – Modellen voor de coördinatie van multidisciplinaire leeftijdsbeoordelingen

Wanneer meerdere deskundigen betrokken zijn en hun beoordeling onafhankelijk uitvoeren, is **coördinatie tussen de verschillende beroepsbeoefenaars** om de bevindingen samen te brengen van cruciaal belang. Dit maakt het mogelijk om inzichten te delen, waardoor de beroepsbeoefenaars de foutmarge van de respectieve resultaten kunnen toelichten en het proces kunnen stroomlijnen.

In de praktijk kan deze coördinatie plaatsvinden door de uitwisseling van de standpunten van de beroepsbeoefenaars over de resultaten, nadat zij hun individuele beoordelingen hebben afgerond. De twee voornaamste manieren om een dergelijke coördinatie te organiseren zijn doorgaans:

- **Multidisciplinair panel.** Indien mogelijk kan een leeftijdsbeoordeling ook worden gecoördineerd door één beoordelingssessie te organiseren, waarbij verschillende beroepsbeoefenaars samen met de verzoeker bijeenkomen. Er worden vragen gesteld die afhangen van het vakgebied van de betrokken beroepsbeoefenaars.

- Het voordeel van deze panelbenadering is dat de verzoeker slechts één keer wordt beoordeeld in plaats van meerdere keren door verschillende personen, waardoor een snellere afhandeling mogelijk is zonder dat het proces door meerdere afspraken wordt vertraagd. In tegenstelling tot herhaalde één-op-één-beoordelingen, wordt door de panelmethode ook dubbel werk voorkomen, aangezien de verzoeker zijn verhaal niet telkens opnieuw aan verschillende beroepsbeoefenaars hoeft te vertellen. Wanneer het multidisciplinaire panel op behoedzame wijze wordt ingezet, kan het een holistisch, tijdig en kindvriendelijk alternatief bieden voor meerdere beoordelingen of medische onderzoeken. De beoordelaars kunnen ook direct na de beoordeling hun standpunten onder elkaar uitwisselen en uitwerken om tot een mogelijke conclusie te komen (bevestiging van de leeftijd of behoefte aan aanvullende beoordeling).
- Wanneer een beroep wordt gedaan op een panel van deskundigen is het een mogelijk nadeel dat de verzoeker zich overweldigd kan voelen doordat hem door meerdere personen tegelijkertijd vragen worden gesteld.
- **Multidisciplinaire beoordeling die door elke deskundige afzonderlijk wordt uitgevoerd.** Beroepsbeoefenaars voeren hun beoordelingen elk afzonderlijk uit (bv. psycholoog, maatschappelijk werker, kinderarts) en komen vervolgens bijeen om hun individuele bevindingen te bespreken. Er worden vragen gesteld die afhangen van het vakgebied van de betrokken beroepsbeoefenaars. Bij dit format kunnen de deskundigen resultaten met elkaar vergelijken, foutmarges toelichten en tot een gezamenlijk standpunt te komen zonder dat de verzoeker aan meerdere, elkaar overlappende gesprekken hoeft deel te nemen.
- Het voordeel is dat de verzoeker elke beroepsbeoefenaar afzonderlijk spreekt, waardoor het risico afneemt dat hij zich overweldigd voelt door een groepssetting. Elke deskundige kan zich volledig concentreren op zijn of haar specifieke vakgebied en een band met de verzoeker opbouwen, wat kan leiden tot een nauwkeurigere en genuanceerdere beoordeling. Deze methode maakt ook een flexibele planning mogelijk en zorgt ervoor dat beroepsbeoefenaars zich vóór de bespreking op onafhankelijke wijze een oordeel vormen, wat de objectiviteit van de gezamenlijke conclusie kan vergroten.
- Het nadeel is dat het proces in zijn geheel langer kan duren, omdat er meerdere afzonderlijke afspraken nodig zijn, wat de afronding van de beoordeling kan vertragen. Het is mogelijk dat de verzoeker tijdens verschillende gesprekken bepaalde informatie herhaaldelijk moet verstrekken, wat vermoeiend of emotioneel belastend kan zijn. Er bestaat ook een risico op inconsistente interpretaties tussen deskundigen onderling, als de coördinatie of communicatie na de individuele beoordelingen te wensen overlaat. 933

De voogd moet van tevoren – tijdens het voorbereidende gesprek – op de hoogte worden gebracht van de wijze waarop meerdere deskundigen bij het leeftijdsbeoordelingsproces zullen worden betrokken. Wanneer de verzoeker de deskundigen ontmoet, moet de nadruk liggen op het creëren van een vertrouwelijke en gastvrije sfeer, waarbij de deskundigen duidelijk met hun rol en verantwoordelijkheid worden voorgesteld. Dit draagt bij aan een meer ontspannen omgeving. Het is **van het grootste belang om de vertrouwelijkheid van de informatie of het bewijsmateriaal dat tijdens de beoordeling wordt gedeeld, te respecteren**. De **foutmarge**, met name die welke verbonden is aan medische methoden, moet **op transparante wijze worden toegelicht**, vooral als de resultaten niet sluitend zijn (met een marge die zowel de kinder- als de volwassen leeftijden omvat).

Wanneer de leeftijdsbeoordeling in één sessie wordt uitgevoerd door een multidisciplinair panel van deskundigen, is het belangrijk dat de verzoeker niet wordt geconfronteerd met en overweldigd wordt door een buitensporig aantal aanwezigen.

Zodra de panelsessie is afgerond, is de beslissingsautoriteit ⁽⁹⁹⁾ verantwoordelijk voor het nemen van een beslissing op basis van het advies en de aanbevelingen van het panel.

Wanneer de resultaten van de multidisciplinaire leeftijdsbeoordeling geen uitsluitel geven, hebben de autoriteiten twee opties.

Optie 1: de autoriteiten kunnen de beoordeling beëindigen, het voordeel van de twijfel toepassen en de persoon als een kind beschouwen. Wanneer het resultaat van de beoordeling geen uitsluitel geeft zijn de lidstaten, zoals vermeld in overweging 37 en artikel 25, lid 2, van de asielprocedureverordening, niet verplicht om een medisch onderzoek te vragen of de beoordeling voort te zetten als een dergelijk onderzoek de resterende twijfel niet zou wegnemen.

Optie 2: de autoriteiten besluiten de leeftijdsbeoordeling voort te zetten en verzoeken om een medisch onderzoek onder strikte voorwaarden. Wanneer een medisch onderzoek wordt uitgevoerd, moet dit zo min mogelijk ingrijpend zijn en moet de waardigheid van de betrokkene volledig worden gerespecteerd.

3.3.2. Medische beoordeling: voorrang geven aan het minst ingrijpende onderzoek

Medische leeftijdsbeoordelingsonderzoeken zijn onderzoeken waarbij gebruik wordt gemaakt van medische praktijken (bv. echografie, straling). Deze methoden mogen alleen worden overwogen wanneer alle andere middelen om de leeftijd te bepalen geen uitsluitel geven. Wanneer medische onderzoeken de twijfels over de leeftijd kunnen wegnemen, moet voorrang worden gegeven aan **niet-ingrijpende, stralingsvrije** opties.

⁽⁹⁹⁾ Hoewel in de asielprocedureverordening de normen en waarborgen voor leeftijdsbeoordelingsprocedures worden uiteengezet, wordt de mogelijkheid er niet uitgesloten dat nationale autoriteiten, waaronder rechtbanken, worden betrokken bij de leeftijdsbepaling. Daarom behouden de lidstaten de discretionaire bevoegdheid om de leeftijdsbeoordeling uit te besteden en een andere autoriteit aan te wijzen om een advies te geven. De beslissingsautoriteit, die de eindverantwoordelijkheid draagt voor de leeftijdsbeslissing, kan vervolgens op basis van de uitkomst van de leeftijdsbeoordeling een beslissing nemen in overeenstemming met haar nationale praktijk en procedurele waarborgen.

Methoden waarbij straling zoals röntgenstraling wordt gebruikt, mogen alleen als laatste redmiddel worden toegepast⁽¹⁰⁰⁾, waarbij het “do no harm”-beginsel en het ALARA-beginsel (“as low as reasonably achievable” of “zo laag als redelijkerwijs mogelijk”) worden gevolgd zodat de blootstelling aan straling zo laag mogelijk blijft.

Bij de gebruikte methode moet ook rekening worden gehouden met de wijze waarop het onderzoek wordt uitgevoerd.

- De **foutmarge** die inherent is aan alle methoden moet worden gedocumenteerd, vooral wanneer de resultaten geen uitsluitel geven, en moet in het voordeel van de verzoeker worden toegepast in overeenstemming met het beginsel van het belang van het kind, en hem of haar het voordeel van de twijfel geven. Bovendien moeten de methoden worden gekozen op basis van de betreffende leeftijdsgroep en het geslacht van de te beoordelen persoon, aangezien de nauwkeurigheid kan variëren.
- Vermijd het melden van alleen een gemiddelde leeftijd (bv. 17,4 jaar). **Vermeld** in plaats daarvan **de volledige leeftijdsgroep** of de meest waarschijnlijke minimum- en maximumleeftijd binnen die categorie. Veel methoden leveren leeftijdsgroepen op in plaats van exacte leeftijden, zodat het toewijzen van een gemiddelde (bv. zeggen dat iemand 18 jaar is op basis van een leeftijdsgroep van 16-20 jaar) de onzekerheid van de beoordeling niet volledig weergeeft. Als niet is geweten hoe waarschijnlijk elke mogelijke leeftijd binnen de leeftijdsgroep ligt (een waarschijnlijkheidsverdeling), kan het gebruik van de gemiddelde leeftijd misleidend zijn. Als bijvoorbeeld 18 jaar binnen de leeftijdsgroep valt (bv. 16,4-22,3 jaar) en het gemiddelde tussen de minimum- en maximumleeftijd in de groep hoger is dan 18 jaar, kan dit ertoe leiden dat iemand ten onrechte als volwassene wordt aangemerkt. De foutmarge buiten beschouwing laten kan nadelig zijn voor de persoon die wordt beoordeeld⁽¹⁰¹⁾.
- Wanneer medische methoden voor leeftijdsbeoordeling een leeftijdsbereik geven met een **waarschijnlijkheidsschatting**, moet ook duidelijk worden aangegeven hoe waarschijnlijkheid het is dat de beoordeelde leeftijd onder of boven 18 jaar ligt. Bij de beoordeling moet rekening worden gehouden met de mate van waarschijnlijkheid die in de medische beoordeling tot uiting komt, waarbij moet worden erkend dat dergelijke uitkomsten waarschijnlijkheden zijn en geen zekerheden.
- Onderzoeken mogen nooit worden afgedwongen of worden uitgevoerd op een wijze die cultureel ongepast is. Beroepsbeoefenaars moeten zich bewust zijn van gender- en culturele gevoeligheid en handelen in overeenstemming met hun deskundigheid op het gebied van leeftijdsschattingen. Bij het beoordelen van de leeftijd van een verzoeker mogen geen methoden worden gebruikt waarbij sprake is van naaktheid of onderzoek van intieme lichaamsdelen.

⁽¹⁰⁰⁾ Committee on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Families, *Joint general comment No. 4 (2017) of the Committee on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Families and No. 23 (2017) of the Committee on the Rights of the Child on State obligations regarding the human rights of children in the context of international migration in countries of origin, transit, destination and return*, 2017, <https://documents.un.org/doc/undoc/gen/g17/343/65/pdf/g1734365.pdf>: “Staten moeten afzien van het gebruik van medische methoden die onder meer gebaseerd zijn op bot- en tandheelkundige onderzoeken, die onnauwkeurig kunnen zijn, een grote foutmarge hebben en ook traumatisch kunnen zijn en tot onnodige juridische procedures kunnen leiden.”

⁽¹⁰¹⁾ Schmelting, A., Schumacher, G. en Rudolf, E., *Medical age assessment of juvenile migrants*, 2018, <https://data.europa.eu/doi/10.2760/47096>.

Punten om te onthouden

Onderzoeken **waarbij sprake is van naaktheid** of observatie van intieme lichaamsdelen als observatie voor geslachtsrijpheid **mogen nooit worden uitgevoerd**. Dit is cruciaal om de waardigheid van de persoon te respecteren en is met name belangrijk bij verzoekers die mogelijk seksueel en fysiek misbruik en uitbuiting hebben ondergaan ⁽¹⁰²⁾. Tot slot gaat de beoordeling van fysieke kenmerken om de leeftijd van een persoon te schatten gepaard met een grote foutmarge ⁽¹⁰³⁾ wanneer deze methode wordt gebruikt om een adolescent te onderscheiden van een volwassene.

Wanneer medische onderzoeken worden uitgevoerd, zullen de medische beroepsbeoefenaars die de leeftijd hebben beoordeeld, de bevindingen van eerdere betrokken deskundigen meenemen, hun oordeel uiteenzetten en hun resultaten, de gebruikte techniek, de beperkingen ervan en de foutmarge toelichten, om zo tot een zo betrouwbaar mogelijk resultaat te komen. Zoals bepaald in artikel 25, lid 3, van de asielprocedureverordening, moeten de resultaten van deze **medische onderzoeken worden geanalyseerd** in het kader van een holistische **beoordeling, samen met andere bevindingen** zoals de uitkomst van beoordelingen die door andere beroepsbeoefenaars zijn uitgevoerd (multidisciplinaire aanpak), om een zo betrouwbaar mogelijke uitkomst te waarborgen.

⁽¹⁰²⁾ VN-Comité voor de Rechten van het Kind, [R.Y.S. vs. Spanje](#), 2021. Een samenvatting (in het Engels) is beschikbaar in de [jurisprudentiedatabase van het EUAA](#). Het VN-Comité voor de rechten van het kind oordeelde dat “tests waarbij sprake is van naaktheid of een onderzoek van geslachtsdelen of andere intieme delen van het lichaam de waardigheid, privacy en lichamelijke integriteit van een kind schenden en verboden moeten worden” (vrije vertaling).

⁽¹⁰³⁾ Het Comité voor de Rechten van het Kind heeft zijn standpunt uiteengezet in de klacht over schendingen van rechten in [R.Y.S. vs. Spanje](#), VN-Comité voor de Rechten van het Kind, 4 februari 2021, Het Comité oordeelde dat “onderzoeken van kinderen waarbij sprake is van naaktheid of een onderzoek van geslachtsdelen of intieme delen, een inbreuk vormen op hun waardigheid, privacy en lichamelijke integriteit en niet mogen worden uitgevoerd met het oog op leeftijdsbepaling” (vrije vertaling). Een samenvatting (in het Engels) is beschikbaar in de [jurisprudentiedatabase van het EUAA](#).

Beperkingen en ethische bekommernissen bij medische leeftijdsbeoordelingen

Ingrijpende medische onderzoeken, zoals bot- of tandonderzoeken, kunnen als indringend worden ervaren, duur zijn, en vereisen het gebruik van medische apparatuur en/of het de aanwezigheid van specialisten die maar beperkt beschikbaar zijn. Voorts kunnen zij de verzoeker verder traumatiseren, vooral als hij of zij misbruik of gendergerelateerd geweld heeft meegemaakt. Bovendien hebben dergelijke methoden een grote foutmarge en leveren ze vaak resultaten op met een ruim leeftijdsbereik. De resultaten kunnen worden beïnvloed door etnische, sociaaleconomische en gendergerelateerde variaties, waarbij de betrouwbaarheid niet groter is dan bij niet-medische methoden.

Artsen hebben ook aangegeven terughoudend te staan tegenover het gebruik van medische onderzoeken voor administratieve doeleinden, aangezien deze beoordelingen op gespannen voet kunnen staan met hun primaire taak om kinderen zorg te verlenen. Het gebruik van biologische leeftijdsbepalingsmethoden⁽¹⁰⁴⁾ om de chronologische leeftijd te beoordelen, wordt door wetenschappelijk onderzoek sterk in twijfel getrokken, aangezien deze methoden hooguit leeftijdsschattingen voor een ruime groep kunnen geven⁽¹⁰⁵⁾.

Tot slot moeten de lidstaten, zoals uiteengezet in overweging 37 van de asielprocedureverordening, wanneer het resultaat van de leeftijdsbeoordeling geen uitsluitsel geeft of de leeftijdsgroep onder 18 jaar ligt, **ervan uitgaan dat de verzoeker een kind is**. Hiermee worden gedurende het hele proces het beginsel van het belang van het kind en dat van het voordeel van de twijfel versterkt. Dit beginsel moet worden zo worden opgevat dat het zelfs van toepassing is in gevallen waarin een persoon beweert meerderjarig te zijn, maar er redelijke twijfel bestaat dat hij of zij een minderjarige is.

3.4. De beslissing

In de asielprocedureverordening is bepaald dat de **beslissingsautoriteit** verantwoordelijk is voor het starten van leeftijdsbeoordelingen en het steeds aan haar toekomt om te beslissen de leeftijdsbeoordeling op te starten⁽¹⁰⁶⁾ en om de beslissing te nemen op basis van de uitkomst van de leeftijdsbeoordeling. Er wordt echter niet in gespecificeerd welke autoriteit/instantie bevoegd zou moeten zijn om **de leeftijd te bepalen** na de leeftijdsbeoordeling. Dit aspect kan in het nationale recht worden geregeld.

Na de leeftijdsbeoordeling wordt de beslissing over de leeftijd van de verzoeker gebaseerd **op de gezamenlijke analyse van de resultaten** van zowel de multidisciplinaire beoordeling als, in voorkomend geval, het medisch onderzoek. De beslissing over de leeftijd wordt

⁽¹⁰⁴⁾ Namelijk medische methoden die de biologische leeftijd van een persoon beoordelen, die niet noodzakelijkerwijs overeenkomt met de chronologische leeftijd.

⁽¹⁰⁵⁾ In de BSPED Position Statements on Paediatrics Age Assessment, <https://www.bsped.org.uk/clinical-resources/position-statements/#link6>, De British Dental Association (BDA) wordt gesteld dat gebruik van tandheelkundige röntgenfoto's "een onnauwkeurige methode voor leeftijdsbepaling" is. De BDA is ook van mening dat het ongepast en onethisch is om röntgenfoto's van mensen te maken als dit geen gezondheidsvoordeel voor hen oplevert.

⁽¹⁰⁶⁾ Artikel 25, lid 1, van de asielprocedureverordening.

genomen op basis van de oordelen van alle betrokken deskundigen, om tot een zo betrouwbaar mogelijk resultaat te komen.

In situaties waarin deskundigen binnen het multidisciplinaire team tot verschillende conclusies komen, of waarin de bevindingen van de multidisciplinaire beoordeling en het medisch onderzoek niet overeenstemmen, blijft het de verantwoordelijkheid van de beslissingsautoriteit om het beschikbare bewijsmateriaal af te wegen en een definitieve conclusie te trekken. De autoriteit moet zorgvuldig vastleggen op welke wijze zij uiteenlopende standpunten in overweging heeft genomen, met inbegrip van de redenen waarom de ene reeks bevindingen boven de andere is verkozen; zij moet op transparante wijze elke resterende foutmarge aangeven en een holistische beoordeling maken. Wanneer er na de beoordeling van alle beschikbare informatie onzekerheid blijft bestaan, moet het beginsel van het voordeel van de twijfel worden toegepast, wat leidt tot het vermoeden van minderjarigheid.

De **definitieve beslissing** over de geschatte leeftijd **moet worden gedocumenteerd en aan de betrokkene en zijn voogd worden meegedeeld**. Of de definitieve vaststelling van de leeftijd de vorm moet aannemen van een administratieve beslissing, hangt in de eerste plaats af van de nationale procedure. In de asielprocedureverordening en de richtlijn opvangvoorzieningen (2024) wordt voorgeschreven dat elke beslissing over de status van de verzoeker, waaronder beslissingen die van invloed zijn op de toegang tot waarborgen (bv. de aanstelling van een voogd), met redenen is omkleed, voldoet aan het recht van de verzoeker om te worden gehoord, en openstaat voor een doeltreffende voorziening in rechte. In de praktijk betekent dit dat als de uitkomst van een leeftijdsbeoordeling of leeftijdsverificatie juridische gevolgen heeft voor de behandeling van de verzoeker in de asiel- of opvangprocedure, deze over het algemeen dient te worden geformaliseerd in een administratieve handeling of beslissing.

In de brief met de beslissing dienen de **kwalificaties van de** bij de leeftijdsbeoordeling betrokken deskundigen duidelijk te worden vermeld, samen met **hun gemotiveerd oordeel** over de leeftijd van de verzoeker. . Bovendien dient, wanneer uitsluitend wordt uitgegaan van de multidisciplinaire aanpak **de geschatte leeftijdsgroep** te worden aangegeven. Evenzo moet bij het toepassen van medische methoden de **foutmarge** die aan die methoden verbonden is, worden gespecificeerd.

Wanneer medische of gecombineerde beoordelingen een leeftijdsgroep opleveren met **een waarschijnlijkheidsschatting**, dient expliciet te worden vermeld in welke mate het waarschijnlijk is dat de persoon jonger of ouder is dan 18 jaar, en dient in de finale beslissing te worden erkend dat in dergelijke beoordelingen waarschijnlijkheden en geen zekerheden worden weergegeven.

De beslissingsbrief moet ook de motivering bevatten van **de beslissing van de beslissingsautoriteit**. Daarnaast moet deze informatie mondeling aan de verzoeker worden uitgelegd ⁽¹⁰⁷⁾, **afgestemd op zijn of haar begripsniveau**. De uitleg moet voldoende nauwkeurig, volledig en toegankelijk zijn om de verzoeker in staat te stellen **de motivering van de beslissing volledig te begrijpen**. De verzoeker moet alle informatie krijgen die nodig is

⁽¹⁰⁷⁾ In de zaak [A.C. vs. Frankrijk](#) (op. cit., voetnoot 90) heeft het EHRM benadrukt dat de lidstaten na de leeftijdsbeoordeling procedurele waarborgen moeten bieden, met inbegrip van de noodzaak om de verzoeker de resultaten van de verschillende onderzoeken te verstrekken en hem of haar te informeren over de mogelijkheden tot doeltreffende voorzieningen in rechte.

om zijn recht op **een doeltreffende voorziening in rechte** uit te oefenen, en om toegang te krijgen tot rechtsbijstand om beroep in te stellen tegen de beslissing over de leeftijd ⁽¹⁰⁸⁾.

In overeenstemming met artikel 8 van het VRK, moeten identiteitsdocumenten met de definitieve leeftijd zo spoedig mogelijk worden afgegeven om de **volledige identiteit** van de verzoeker zo snel mogelijk **te herstellen** ⁽¹⁰⁹⁾. Er moet worden verduidelijkt dat bij de beoordeling niet altijd een exacte chronologische leeftijd wordt vastgesteld, maar veeleer wordt bepaald of de verzoeker voor de toepassing van de procedure als een minderjarige of meerderjarige moet worden beschouwd. Wanneer de resultaten alleen een leeftijdsgroep aangeven of geen uitsluitel geven, **moet het beginsel van het voordeel van de twijfel worden toegepast**, en moet de verzoeker worden behandeld **als een minderjarige** ⁽¹¹⁰⁾.

Tegelijkertijd mag deze vaststelling de verzoeker niet beletten om later zijn of haar exacte geboortedatum aan te tonen. Als de verzoeker op een later tijdstip officiële documenten uit het land van herkomst of uit andere betrouwbare bronnen kan verkrijgen en overleggen, moet zijn of haar geregistreerde leeftijd dienovereenkomstig worden gecorrigeerd in de officiële administratie.

Punt om te onthouden – Leeftijdsbeoordeling en de verordening betreffende asiel- en migratiebeheer

In artikel 25, lid 7, van de asielprocedureverordening is bepaald dat lidstaten **beslissingen over leeftijdsbepaling van andere lidstaten kunnen erkennen** indien de leeftijdsbeoordeling overeenkomstig het Unierecht is verricht. Om de erkenning mogelijk te maken, kunnen de gedeelde resultaten van de leeftijdsbeoordelingen verwijzingen bevatten naar de toegepaste methoden en de motivering die tot de beslissing heeft geleid, in de geest van goede samenwerking tussen de lidstaten. De informatie zou bijvoorbeeld via DubliNet kunnen worden uitgewisseld.

3.5. Aanvechten van de beslissing over de leeftijd

De verzoeker moet de gelegenheid krijgen om de resultaten van het leeftijdsbeoordelingsproces te betwisten, hetzij in het kader van een afzonderlijk beroep, hetzij in het kader van het beroep tegen de beslissing in eerste aanleg, afhankelijk van het toepasselijke nationale kader.

Belangrijk is dat het recht op beroep beschikbaar moet zijn **ongeacht de uitkomst van de asielprocedure**. Kinderen die ten onrechte bij de meerderjarigen worden ingedeeld en

⁽¹⁰⁸⁾ Het niet waarborgen van een voldoende mate van nauwkeurigheid en precisie bij alle beslissingen die verband houden met de uitkomst van een leeftijdsbeoordeling kan, gezien de kwetsbare situatie van kinderen, een schending vormen van de procedurele verplichtingen en de zorgvuldigheidsplicht die voortvloeien uit artikel 8 EVRM.

⁽¹⁰⁹⁾ In overeenstemming met artikel 8 van het VRK moet identiteitsdocumenten met de uiteindelijke leeftijd worden afgegeven om **de volledige identiteit** van de verzoeker zo snel mogelijk **te herstellen**. Om dezelfde reden dient de beweerde leeftijd te worden aanvaard en onmiddellijk in de officiële registers te worden gecorrigeerd als de verzoeker deze op geldige en toereikende wijze kan bewijzen, ook al is deze tijdens de leeftijdsbeoordeling niet bevestigd.

⁽¹¹⁰⁾ artikel 25, lid 2, van de asielprocedureverordening.

internationale bescherming krijgen, moeten nog steeds de mogelijkheid hebben om de leeftijdsbeoordelingsbeslissing aan te vechten. Door een verkeerde indeling kunnen kindspecifieke waarborgen tijdens de procedure verloren gaan, zoals passende opvangvoorzieningen of de ondersteuning van een voogd. Ze kan ook van invloed zijn op het verzoek om asielaanspraken van kinderen in overweging te nemen, zoals kindspecifieke vormen van vervolging, en op de toegang tot rechten na de beslissing over de status, bv. voortdurende ondersteuning, recht op onderwijs en gezinshereniging.

Om **onherstelbare schade** te voorkomen, dienen beroepsprocedures onverwijld plaats te vinden, aangezien langdurige onzekerheid kinderen kan beroven van de rechten waarop zij aanspraak maken, bijvoorbeeld het recht op tijdige gezinshereniging binnen de in de EU- en nationale wetgeving vastgestelde proceduretermijnen. Hoewel het volgens de asielprocedureverordening niet verplicht is om in een afzonderlijk recht op beroep tegen de leeftijdsbeoordelingsbeslissing te voorzien, wordt het er evenmin door uitgesloten. Deze benadering sluit aan bij de beginselen die zijn vastgelegd in het Handvest van de Europese Unie, met name artikel 41, dat het recht op behoorlijk bestuur garandeert, en artikel 47, dat het recht op een doeltreffende voorziening in rechte en op een onpartijdig gerecht waarborgt. Dit houdt in dat men toegang heeft tot het dossier, tijdig moet worden geïnformeerd over de mogelijkheid om tegen de beslissing in beroep te gaan of deze aan te vechten, en rechtsbijstand en vertegenwoordiging moet krijgen tijdens de beroepsprocedure en de daaropvolgende procedures ⁽¹¹¹⁾.

3.5.1. Herziening van een leeftijdsbeoordelingsbeslissing in het licht van nieuw bewijsmateriaal

De in de beslissing van de beslissingsautoriteit vastgestelde leeftijd moet altijd ambtshalve kunnen worden herzien wanneer op een later moment nieuw bewijsmateriaal of nieuwe informatie boven water komt. Als een onjuiste leeftijdsschatting wordt vastgesteld, moeten onmiddellijke maatregelen worden genomen **om de informatie** in de desbetreffende databanken **te corrigeren** en de juiste identiteit van de persoon te herstellen. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn wanneer de verzoeker na een beslissing over de leeftijd achteraf een geldig identiteitsdocument kan verstrekken om zijn of haar identiteit aan te tonen.

⁽¹¹¹⁾ Artikel 23, lid 6, punt b), van de asielprocedureverordening in samenhang met artikel 67, lid 8, van de asielprocedureverordening.

4. Opkomende en nieuwe technologieën

Sommige landen hebben getest of **genetische tests** kunnen worden gebruikt **om de biologische leeftijd te beoordelen**. Deze tests meten een chemische modificatie van DNA die methylatie wordt genoemd. DNA-methylatie is een biologisch proces dat verband houdt met veroudering en kan worden beïnvloed door factoren zoals roken, stress en ziekte. DNA worden verkregen uit verschillende bronnen, waaronder bloed en speeksel. Uit reviews van studies⁽¹¹²⁾ waarin DNA-methylatie wordt gebruikt om de leeftijd van personen uit alle leeftijdsgroepen te bepalen, blijkt een gemiddelde foutmarge tussen 2 en 5 jaar te bestaan⁽¹¹³⁾. De meeste studies hebben zich gericht op een beperkte subgroep van de bevolking, met name blanke West-Europeanen. Om te begrijpen hoe etniciteit en andere factoren DNA-methylatie beïnvloeden is verder onderzoek nodig. Er is sterk bewijs dat trauma's en zware tegenslagen de epigenetische leeftijd verhogen. Het gebruik van DNA voor administratieve doeleinden roept ethische vragen op met betrekking tot proportionaliteit en toestemming, en zorgt voor complexiteit op het gebied van het waarborgen van de privacy, en de opslag van en de toegang tot monsters.

De studies over de toepassing van **opkomende technologieën** zoals kunstmatige intelligentie (AI) in migratie- en asielbeheer staan nog in hun kinderschoenen, wat zowel potentiële voordelen als aanzienlijke uitdagingen en belangrijke ethische risico's met zich meebrengt. Daarom werd het gebruik van AI voor migratie- en asielprocedures en voor biometrische identificatie aangemerkt als AI voor risicovolle doeleinden⁽¹¹⁴⁾. Hoewel uit bepaalde studies blijkt dat machinaal leren kan bijdragen aan een nauwkeuriger leeftijdsschatting, zijn de resultaten afhankelijk van de kwaliteit van de gebruikte gegevens en hoe nauwkeurig ze worden gecategoriseerd bij het trainen van het systeem. Daarnaast blijft het belangrijk om rekening te houden met de foutmarge van nieuwe technologieën en mogelijke bias.

In de asielprocedureverordening staat in elk geval uitdrukkelijk dat **leeftijdsbeoordelingen moeten worden uitgevoerd door "gekwalificeerde beroepsbeoefenaars"**. Deze terminologie heeft betrekking op personen die beschikken over de nodige deskundigheid en de vereiste opleiding hebben gehad om dergelijke beoordelingen uit te voeren in overeenstemming met vastgestelde methoden en waarborgen. **Artificiële intelligentie valt niet onder deze definitie.**

Zonder degelijk inzicht in de mogelijke implicaties van AI-systemen kunnen **menselijk toezicht en menselijke autonomie** niet worden gewaarborgd. Even belangrijke punten van zorg bij de uitrol van deze systemen houden verband met de mogelijke **vertekende en discriminerende resultaten en met privacy, transparantie en verantwoordingsplicht**.

Daarom dient te worden vermeden dat dergelijke technologieën worden gebruikt voor leeftijdsbeoordeling, tenzij en totdat ze wetenschappelijk zijn gevalideerd en voldoende betrouwbaar en effectief zijn gebleken in diverse omgevingen, in overeenstemming met de relevante ethische voorschriften. Momenteel zijn dergelijke technologieën **niet** opgenomen in **de wetgeving** en **kunnen zij bijgevolg niet als een wettige methode voor leeftijdsbeoordeling worden beschouwd**.

⁽¹¹²⁾ Maulani, C. et al., *Age estimation using DNA methylation technique in forensics: a systematic review, 2020, Egyptian Journal of Forensic Sciences*, vol. 10, blz. 38.

⁽¹¹³⁾ Aliferi, A. et al., *Combining current knowledge on DNA methylation-based age estimation towards the development of a superior forensic DNA intelligence tool, 2022. Forensic Science International: Genetics*, vol. 57, blz. 102637.

⁽¹¹⁴⁾ Zie Raad van Europa, *Artificial Intelligence and Migration: Report of the Committee on Migration, Refugees and Displaced Persons*, Rapporteur Mr Petri Honkonen (Artificiële intelligentie en migratie: Verslag van de Commissie voor Migratie, Vluchtelingen en Ontheemden, rapporteur: de heer Petri Honkonen) (voorlopige versie, 2025), 5.

5. Andere bronnen

- [UNICEF Technical Note on age assessment](#) (Technische nota van Unicef over leeftijdsbeoordeling).
- [Council of Europe Recommendation CM/Rec\(2022\)22 of the Committee of Ministers and Explanatory Memorandum: Human rights principles and guidelines on age assessment in the context of migration](#) (Aanbeveling CM/Rec(2022)22 van het Comité van Ministers van de Raad van Europa en toelichting: Mensenrechtenbeginselen en richtsnoeren inzake leeftijdsbeoordeling in de context van migratie).
- [Separated Children in Europe Programme \(SCEP\) Position Paper on Age Assessment in the Context of Separated Children in Europe. \(Technische richtsnoeren van de UNHCR. Kindvriendelijke procedures. Standpuntnota van het programma voor gescheiden kinderen in Europa \(SCEP\) over leeftijdsbeoordeling in de context van gescheiden kinderen in Europa\).](#)
- [UNHCR Technical guidance: \(Technische richtsnoeren van de UNHCR: kindvriendelijke procedures\). Child Friendly Procedures.](#)
- [FRA, Age assessment and fingerprinting of children in asylum procedures – Minimum age requirements concerning children’s rights in the EU \(Leeftijdsbeoordeling en het nemen van vingerafdrukken van kinderen in asielpcedures – Vereiste minimumleeftijd met betrekking tot de rechten van kinderen in de EU\), 2018.](#)
- [European Council on Refugees and Exiles \(ECRE\) Legal Note on Age assessment in Europe. \(Juridische nota van de Europese Raad voor vluchtelingen en ballingen over leeftijdsbeoordeling in Europa\).](#)
- [UNHCR observations on the use of age assessments in the identification of separated or unaccompanied children seeking asylum](#) (Opmerkingen van de UNHCR over het gebruik van leeftijdsbeoordelingen bij het identificeren van hun familie gescheiden of niet-begeleide minderjarige asielzoekers).
- [2021 UNHCR Best Interests Procedure Guidelines](#) (Richtsnoeren van de UNHCR voor de procedure van het belang van het kind uit 2021).
- [The Way Forward to Strengthened Policies and Practices for Unaccompanied and Separated Children in Europe \(Beleid van de UNHCR inzake kinderbescherming: De weg vooruit: naar een versterkt beleid en verbeterde werkwijzen voor niet-begeleide en gescheiden kinderen in Europa\).](#)
- [UNHCR Policy on Child Protection](#) (Beleid van de UNHCR over kinderbescherming).
- [UNHCR, Guidelines on International Protection No. 8: Child Asylum Claims under Articles 1\(A\)2 and 1\(F\) of the 1951 Convention and/or 1967 Protocol relating to the Status of Refugees, HCR/GIP/09/08](#) (UNHCR, Richtlijnen inzake internationale bescherming nr. 8: Asielaanvragen van kinderen op grond van artikel 1A, lid 2, en 1F van het Verdrag van 1951 en/of het Protocol van 1967 betreffende de status van vluchtelingen), HCR/GIP/09/08) 22 december 2009.

Bijlagen

De volgende bijlagen zijn bedoeld om **beoordelaars suggesties te geven** voor aspecten die tijdens het leeftijdsbeoordelingsproces kunnen worden onderzocht. De erin opgenomen vragen zijn voorbeelden. Ze zijn **niet verplicht** en mogen **niet hardop worden voorgelezen of mechanisch worden toegepast**. Van beoordelaars wordt verwacht dat zij **hun professionele beoordelingsvermogen en deskundigheid** gebruiken wanneer de gedane suggesties volgen. De voorgestelde voorbeeldvragen moeten worden afgestemd op de behoeften van de lidstaten. Ze zijn mogelijk niet in alle situaties relevant en daarom moeten de vragen per geval worden gekozen en gebruikt om de relevantie te waarborgen.

Bijlage 1 – Het leeftijdsbeoordelingsgesprek

Het leeftijdsbeoordelingsgesprek is een semigestructureerd gesprek⁽¹¹⁵⁾ waarbij gebruik wordt gemaakt van open vragen om een gesprek op gang te brengen en te stimuleren, en van een kindgerichte aanpak die ertoe bijdraagt dat de persoon zich kan uiten en effectief kan communiceren volgens zijn psychische en fysieke ontwikkeling. Het gesprek moet in een daartoe bestemde ruimte worden gevoerd waar privacy en vertrouwelijkheid worden gewaarborgd. Het moet kindvriendelijk worden aangepakt en altijd plaatsvinden in de aanwezigheid van een culturele bemiddelaar en een tolk. De vragen moeten op een open, onbevooroordeelde en neutrale manier worden gesteld. Er dient de betrokkene bij elke vraag voldoende tijd te worden gelaten om te antwoorden en de vragen mogen niet in ondervragende stijl worden gesteld. Vervolg vragen moeten aansluiten bij de wijze waarop het gesprek in samenspraak verloopt. Dit is belangrijk om samen met de verzoeker een chronologische tijdlijn van zijn belangrijke levensgebeurtenissen op te stellen om zijn of haar leeftijd te schatten.

Dit kan het volgende inhouden:

- Technieken op basis van “voor-en-na-vragen” – ook wel “sandwichvragen” genoemd – gericht op het identificeren van twee bekende gebeurtenissen, één die heeft plaatsgevonden vóór de geboortedatum van de verzoeker en één daarna, ter ondersteuning van het triangulatieproces.
- Gesprekken met familieleden of leden van de gemeenschap (indien mogelijk) die de verzoeker kennen, om de vermoedelijke geboortedatum te bepalen door gebeurtenissen op een chronologische tijdlijn te plaatsen. Het is hierbij belangrijk om voorzichtig te werk te gaan, aangezien om uiteenlopende redenen onjuiste of misleidende informatie kan worden gegeven, hetzij met het doel de autoriteiten ervan te overtuigen dat de persoon in kwestie minderjarig is, ook al is hij of zij meerderjarig⁽¹¹⁶⁾, hetzij om de belangen van het kind mogelijk te schaden. De toestemming moet worden gegeven door de betrokkene zelf. Het is ook belangrijk

⁽¹¹⁵⁾ Een semigestructureerd gesprek is een methode voor het verzamelen van kwalitatieve gegevens die elementen van zowel gestructureerde als ongestructureerde gesprekken combineert. Het gaat om een voorbereide reeks open vragen, waarbij de persoon die het gesprek voert de flexibiliteit krijgt om nieuwe onderwerpen die tijdens het gesprek aan bod kunnen komen verder te onderzoeken.

⁽¹¹⁶⁾ Zie ook het [kader met praktische overwegingen](#) waarin de nadruk ligt op mensenhandel en kindhuwelijken.

ervoor te zorgen dat de persoon niet in verlegenheid wordt gebracht bij sociale interacties.

- Het ontwikkelen en gebruikmaken van “lokale” gebeurtenissenkalenders (een aangepaste kalender die data van belangrijke gebeurtenissen voor een specifiek geografisch gebied geeft) om de beoordelaars bij te staan en de verzoeker te helpen om zich zaken te herinneren. Daarom is het belangrijk dat degenen die de leeftijd beoordelen op de hoogte zijn van de herkomst van de verzoeker en van de verschillende soorten kalenders die in zijn of haar regio worden gebruikt ((bv. de [Hindu-](#), [Hijri-/Islamitische](#), [Boeddhistische](#), [Iraanse/Jalali](#)-, [Ethiopsische/Ge'ez](#)-, en [lgbo](#)-kalenders).

Een betrouwbaarder resultaat kan worden verkregen door – indien mogelijk – twee beoordelaars in te schakelen en de resultaten van de tijdlijn of de levensherinneringen met elkaar te vergelijken. De nauwkeurigheid van de resultaten hangt af van de ervaring, culturele kennis en vaardigheden van de beoordelaars.

De integriteit van het gespreksproces wordt beter gewaarborgd wanneer de beoordelaars onafhankelijk zijn van de beslissingsautoriteit die verantwoordelijk is voor het nemen van beslissingen over de verzoekers.

Observatie van het fysieke uiterlijk (bv. lengte, ontwikkeling, huidskleur) kan een extra factor zijn om rekening mee te houden bij het beoordelen van de leeftijd. Het uiterlijk mag echter niet meer dan een loutere indicatie zijn, aangezien dit onbetrouwbaar en juridisch twijfelachtig is.

Onderzoekgebieden	Voorbeelden van vragen (niet-uitputtende lijst – aan te passen aan de context en persoonlijke omstandigheden van de verzoeker)
<p>Gezinsamenstelling en -geschiedenis, met inbegrip van</p> <ul style="list-style-type: none"> • de volgorde van geboorte en leeftijden van broers en zussen, • leeftijd van de ouders, • belangrijke levensgebeurtenissen. 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Kun je mij je geboortedatum geven, of de dag en het jaar waarin je geboren bent? Als je dat moeilijk vindt, kun je me dan vertellen wat je van anderen hebt gehoord over de periode, het seizoen of het jaar waarin je geboren bent?</i> • <i>Wie zijn de mensen in je naaste familie, dat wil zeggen degenen met wie je in het verleden hebt samengewoond (bv. ouders, broers en zussen, grootouders of andere familieleden)?</i> • <i>Hoeveel broers en zussen heb je? Zijn ze ouder of jonger dan jij? Vertel me eens iets over het leeftijdsverschil tussen jou en je broers en zussen.</i> • <i>Weet je hoe oud je ouders waren toen je geboren werd? Hoe oud zouden ze nu zijn?</i> • <i>Herinner je je familiebijeenkomsten of -gebeurtenissen, zoals de geboorte van broers en zussen of naaste neven of nichten, het huwelijk van een naast familielid of iemands dood? Hoe oud was je toen die dingen plaatsvonden? In welk jaar was dat?</i> • <i>Heeft je familie je ooit verhalen verteld over je vroege kinderjaren, zoals toen je begon te lopen, toen je je eerste woordje zei, naar de kleuterschool en de basisschool ging, je eerste tand verloor, enzovoort? Vertel mij eens wat je je allemaal herinnert ⁽¹¹⁷⁾.</i> • <i>Kunt je uitleggen hoe het komt dat je (je) het exacte jaar/de exacte maand/de exacte datum (van sommige van de hierboven genoemde gebeurtenissen/ belangrijke gebeurtenissen) zo goed weet/herinnert? Was er iets gebeurd waardoor je het je nog kunt herinneren?</i>

⁽¹¹⁷⁾ Wees voorzichtig bij het stellen van deze vraag, aangezien er kwetsbaarheden door kunnen worden opgeroepen of er specifieke emotionele spanning kan door ontstaan.

**Andere individuele ervaringen.
Eerste verantwoordelijkheden thuis, met inbegrip van betaald werk.
Belangrijke veranderingen in het leven of verhuizingen.
Gezondheidsproblemen.**

- *Hoe oud was je toen je je eerste betaalde baan kreeg? Heb je eerder ander werk gedaan, zoals werken op de boerderij van je familie enz.?*
- *Ben je met je gezin ooit verhuisd naar een ander huis, een andere streek of een ander land? Weet je nog hoe oud je toen was?*
- *Weet je nog in welk jaar of welke maand je je thuisland hebt verlaten? Hoe lang geleden was dat, en hoe oud was je toen?*
- *Heb je in een van de landen waar je doorheen bent gereisd verbleven voordat je hier aankwam? Weet je nog hoe lang je daar hebt verbleven?*
- *Waren er volwassenen, oudere broers of zussen of andere familieleden of vrienden die met je zijn meegereisd en kunnen helpen om je leeftijd te verduidelijken? Kan er contact met hen worden opgenomen?*
- *Heb je ooit medische problemen in je leven gehad, zoals operaties of andere ziekten? Herinner je je nog welke ziekte dat was en in welk jaar je die had, of hoe oud je was?*
- *Kun je uitleggen hoe het komt dat je (je) het exacte jaar/de exacte maand/de exacte datum zo goed weet/ herinnert? Was er nog iets anders gaande in die periode dat je helpt het je te herinneren (bv. een bepaald medisch probleem, het laatste jaar van de COVID-19-pandemie, een WK-wedstrijd voetbal enz.)?*
- *Bent je gevaccineerd? Heb je gezondheidsdocumenten bij zoals een vaccinatiekaart of medische documenten?*
- *Je hebt gezegd dat je door andere landen bent gereisd en in sommige van die landen een tijdje hebt verbleven. Weet je nog hoe lang je in het vluchtelingenkamp/land X hebt verbleven voordat je verder bent gereisd?*

Onderwijs.
Leeftijd waarop voor het eerst naar school werd gegaan.
Afgeronde leerjaren.
Gedenkwaardige schoolgebeurtenissen.

- *Heb je ooit de kans gehad om naar school te gaan?*
- *Hoe oud was je toen je voor het eerst naar school ging?*
- *Weet je nog in welk jaar je voor het eerst naar school ging?*
- *Toen je begon te werken om je familie te helpen, kon je toen nog naar school gaan? In welke klas zat je toen?*
- *Hoeveel jaar heb je op school gezeten? Heb je ooit een leerjaar moeten overdoen? Zo ja, welke?*
- *Bent je ooit gestopt met school en zo ja, wat was de reden daarvoor?*
- *Wat is het hoogste leerjaar dat je tot nu toe hebt afgerond?*
- *Weet je nog in welk jaar je dat leerjaar hebt afgerond en hoelang geleden dat was?*
- *Kun je uitleggen hoe het komt dat je (je) dit exacte jaar/deze exacte maand/deze exacte datum zo goed weet/herinnert? Was er iets gebeurd waardoor je het je nog kunt herinneren?*

Belangrijke culturele en religieuze gebeurtenissen.
Inwijdingsceremonieën naar volwassenheid.
Religieuze en gebruikelijke rituelen.

- *Op welke leeftijd krijgen jongeren in jouw land/cultuur doorgaans volwassen verantwoordelijkheden? Woonde je nog in je gemeenschap toen jij die leeftijd had ⁽¹¹⁸⁾?*
- *Organiseert je gemeenschap inwijdingsrituelen om te laten zien/te vieren dat iemand de volwassen leeftijd heeft bereikt? Het kan gaan om een verandering van kapsel, van de kledij die je draagt enz. Heb je aan zo'n ceremonie of ritueel deelgenomen en weet je nog hoe lang geleden dat was?*
- *Op welke leeftijd bent je actief je geloof gaan belijden (bv. door te vasten)?*
- *Wanneer ben je begonnen met het zelfstandig bijwonen van religieuze diensten? Hoe oud was je toen?*
- *Kun je uitleggen hoe het komt dat je (je) dit exacte jaar/deze exacte maand/deze exacte datum zo goed weet/herinnert? Was er iets gebeurd waardoor je het je nog kunt herinneren?*

⁽¹¹⁸⁾ Wees voorzichtig bij het stellen van deze vraag, aangezien er kwetsbaarheden door kunnen worden opgeroepen of er specifieke emotionele spanning kan door ontstaan.

Historische gebeurtenissen.
Nationale feestdagen, onafhankelijkheidsdagen, politieke veranderingen, sport- of culturele evenementen.
Natuurrampen, overstromingen, aardbevingen, hongersnood of voedseltekorten.
Conflicten, vluchtelingenstromen of ontheemding, vredesakkoorden of staakt-het-vurens.

- *Zijn er grote feesten/nationale feestdagen die jij en jij gemeenschap in je land van herkomst vieren? Weet je nog hoe oud je was toen je voor het laatst deelnam aan zo'n feest?*
- *Je hebt ons verteld dat je uit land X komt. Herinner je je nog een verkiezing of regeringswisseling toen je thuis was? Hoe oud was je toen? Of weet je nog in welk jaar het gebeurde?*
- *Herinner je je nog belangrijke sportevenementen, zoals een bekende voetbalwedstrijd of een toernooi dat door veel mensen werd gevierd? Hoe oud was je toen? In welk jaar gebeurde dat?*
- *Heb jij, je gemeenschap of regio ooit te maken gehad met een natuurramp, zoals een overstroming, droogte, aardbeving enz.? Hoe oud was je toen? Of weet je nog in welk jaar het gebeurde?*
- *Was er een oorlog of conflict in jouw regio of land dat je je herinnert of waarover mensen je hebben verteld? Hoe oud was je toen?*
- *Waren er feesten of bijeenkomsten van de gemeenschap toen de gevechten stopten of de vrede werd verklaard? Hoe oud was je toen?*

Het gesprek voorbereiden – Tips voor de beoordelaars ⁽¹¹⁹⁾

- Maak uzelf vóór het gesprek vertrouwd met landspecifieke gegevens en informatie over het land van herkomst (COI) ⁽¹²⁰⁾. Om de specifieke kwesties te kunnen behandelen die tijdens het gesprek aan bod komen, moeten beoordelaars goed op de hoogte zijn van de culturele verschillen in lichamelijke ontwikkeling, onderwijs, levenservaringen en traditionele gebruiken in de regio/het land van herkomst van de verzoeker.
- **Bereid vooraf** vragenreeksen voor die zijn toegesneden op de individuele zaak, over culturele en religieuze mijlpalen en historische gebeurtenissen, en die zijn afgestemd op de lokale context, gebruiken en religieuze praktijken van de verzoeker, maar ook op andere specifieke behoeften die hij of zij kan hebben.
- Zodra de bevoegde autoriteiten om een leeftijdsbeoordeling verzoeken, regel dan een tolk die de taal of het dialect van de verzoeker spreekt en, indien mogelijk, een cultureel bemiddelaar die is opgeleid voor dit soort gesprekken, om u bij het gesprek bij te staan zodat u de context beter begrijpt en misverstanden kunt voorkomen.

⁽¹¹⁹⁾ BASW – The professional association for social work and social workers, *Age Assessment: A Practice Guide*, 2023, <https://basw.co.uk/policy-and-practice/resources/age-assessment-basw-practice-guide>.

⁽¹²⁰⁾ Relevante COI is te vinden op het [COI-portaal van het EUAA](#) of op ecoi.net.

- Stel een uitgebreide [gebeurtenissenkalender](#) op die relevant is voor het land en de regio van de persoon.
- Zorg voor een comfortabele omgeving (met iets om te eten, water, de mogelijkheid om naar het toilet te gaan en geregelde pauzes, maximaal om de 1,5 uur of naar behoefte van de verzoeker, rekening houdend met speciale behoeften).
- Plan het gesprek op een moment dat zowel de voogd als de juridisch counselor beschikbaar zijn.
- Houd, indien mogelijk, rekening met de voorkeur van de verzoeker inzake het geslacht van de beroepsbeoefenaars die bij de beoordeling betrokken zijn.

Conduite de l'entretien — conseils à l'intention des évaluateurs

- **Leg uit** wat de bedoeling van het gesprek is, welke rol de betrokken en aanwezige beroepsbeoefenaars (met inbegrip van de tolk of cultureel bemiddelaar) hebben en waarom er aan de beweerde leeftijd wordt getwijfeld.
- Deel de verzoeker mee hoelang het gesprek zal duren en dat het mogelijk is dat **meerdere sessies** nodig zullen zijn.
- Controleer regelmatig of de verzoeker de gegeven informatie **begrijpt**.
- Begin met een aantal algemene vragen en bied wat water aan om een **meer ontspannen sfeer** te creëren.
- Volg een **chronologische benadering**, zonder dat de gebeurtenissen in hun exacte volgorde moeten worden overlopen. Maak gebruik van een circulaire ondervragingstechniek, waarbij onderwerpen opnieuw aan bod komen om de **samenhang te controleren** en de verzoeker de kans te geven eventuele inconsistenties op te helderen tijdens het gesprek. Bijvoorbeeld: *“Ik geloof dat je ons hebt verteld dat je nu 17 jaar bent en dat je reis naar dit land twee jaar in beslag heeft genomen. Op een bepaald moment in ons gesprek zei je dat je 16 jaar was toen je je land had verlaten. Kun je hier nog wat uitleg over geven?”*.
- Vraag naar de **bronnen van de informatie**. Hiervoor kunt u “bevestigingsvragen” gebruiken, zoals *“Hoe weet je dat?”*, *“Kun je uitleggen hoe het komt dat je (je) dit exacte jaar/die exacte maand/die exacte datum zo goed herinnert? Was er iets gebeurd waardoor je het je nog kunt herinneren?”*.
- Zorg ervoor dat traumatische ervaringen (bv. een verzoeker die getuige is geweest van de moord op een ouder) geen prominente gesprekspunten worden tijdens het leeftijdsbeoordelingsgesprek, om herbeleving van het trauma te vermijden. Mocht een dergelijke ervaring tijdens het beoordelingsgesprek voor het eerst ter sprake komen, zorg er dan voor dat de verzoeker indien nodig toegang heeft tot verdere ondersteuning.

- Houd er rekening mee dat herinneringen aan gebeurtenissen uit het verleden verschillen afhankelijk van de leeftijd van de persoon, de gemoedstoestand, het moment van de ervaring en de aard van de gebeurtenissen. Ontwrichtende of traumatische herinneringen kunnen bijvoorbeeld de tijdsbeleving aantasten: ze kunnen worden herinnerd als eindeloos durend, of daarentegen amper nog op te roepen zijn. Vreugdevolle gebeurtenissen kunnen tot in detail worden herinnerd waardoor ze belangrijker lijken dan ze destijds waren.
- Houd gedetailleerde schriftelijke aantekeningen of opnamen van de gesprekken bij.
- Vraag, indien beschikbaar, om ondersteunend bewijsmateriaal (bv. door de verzoeker vrijwillig gedeelde foto's van school- of familiefeesten). Documenten zoals schooldossiers, vaccinatiekaarten van het gezin of andere medische documenten kunnen zelfs zonder dat de leeftijd erin wordt vermeld, informatie geven over de leeftijd die de verzoeker bij benadering heeft.
- Besteed aandacht aan:
 - de mate waarin de verzoeker en de beroepsbeoefenaars die bij de beoordeling betrokken zijn vermoeid, angstig of gespannen zijn;
 - de sociale geschiedenis en gezinssamenstelling (met bijzondere aandacht voor situaties met polygame gezinssamenstelling waarbij broers en zussen verschillende moeders of vaders kunnen hebben, of met de culturele gelijkenschakeling van uitgebreide families tot gezinnen);
 - het opleidingsniveau, de mate van autonomie en zelfredzaamheid van de verzoeker (d.w.z. verzamel informatie over de soorten activiteiten waarmee de persoon zich bezighield vóór aankomst in Europa);
 - levenservaringen, ontwrichtende en traumatische gebeurtenissen die van invloed kunnen zijn geweest op het verouderingsproces kunnen moeilijk op te roepen zijn of kunnen extra trauma veroorzaken.
- Stel open vragen en vermijd dat ze klinken alsof het een verhoor of ondervraging betreft.
- Geef de verzoeker de mogelijkheid om vragen te stellen ter verduidelijking en/of inconsistenties in zijn of haar antwoorden op te helderen.

Het gesprek afronden – Overwegingen voor de beoordelaars

- Rond het gesprek af op een manier die de verzoeker een gevoel van voldoening geeft en geef uitleg over de volgende stappen in het proces.
- Als de resultaten geen uitsluitel geven of als er na het gesprek in het kader van het leeftijdsbeoordelingsproces twijfels blijven bestaan, kunt u de beoordeelde persoon het **voordeel van de twijfel** blijven geven.

Gebeurtenissenkalender – Techniek

- Bepaal welke kalender in de cultuur van de verzoeker wordt gebruikt en maak uzelf hiermee vertrouwd ⁽¹²¹⁾.
- Werk de gebeurtenissenkalender regelmatig bij met de meest recente informatie die relevant is voor verschillende regio's en culturen.
- Stel een visuele tijdlijn op met behulp van een groot vel papier, een digitaal hulpmiddel of een tafel.
- Voeg bekende historische gebeurtenissen toe die relevant zijn voor zijn of haar regio.
- Identificeer de culturele en religieuze mijlpalen van de verzoeker en maak u hiermee vertrouwd.
- Noteer belangrijke persoonlijke gebeurtenissen die door de verzoeker zijn genoemd en voeg het jaartal toe ter referentie. U kunt de tijdlijn samen met de verzoeker invullen (met behulp van instrumenten zoals Life maps ⁽¹²²⁾).
- Gebruik kleurcodes voor verschillende soorten gebeurtenissen (bevestigd, dubbelzinnig antwoord enz.).
- Voordat u het verzamelen van informatie voor de tijdlijn met betrekking tot bepaalde mijlpalen en gebeurtenissen afrondt, controleert u of er opvallende tegenstrijdigheden zijn en geeft u de verzoeker de kans om deze te verduidelijken/corrigeren.

Tabel 3. Praktisch voorbeeld van de techniek “Gebeurtenissenkalender”

Door de verzoeker meegedeelde gebeurtenis	Opmerkingen van de beoordelaar
Beweerd geboortjaar: 2001.	De Ethiopische kalender (Ge'ez) loopt 7 jaar “achter” op de Gregoriaanse kalender die in het grootste deel van de wereld wordt gebruikt. Daarom is de verzoeker hoogstwaarschijnlijk in 2008 geboren.
Hij heeft zijn 13e verjaardag in 2014 in Egypte gevierd met een vriend, toen premier Abiy Ahmed werd verkozen.	Abiy werd verkozen in 2021 (berekening van de jaren volgens de Gregoriaanse kalender); het feest dat de verzoeker zich herinnert voor zijn 13e verjaardag, zou bevestigen dat hij 2024 mogelijk 16 jaar oud is.

Formuleren van een oordeel

De beoordelaar(s) toetst (toetsen) de informatie die hij (zij) van de verzoeker heeft (hebben) gekregen aan bekende gebeurtenissen en houdt (houden) rekening met culturele factoren die van invloed kunnen zijn op de perceptie van de leeftijd of de herinnering aan gebeurtenissen.

- Na het verzamelen van bewijsmateriaal, waaronder het gespreksmateriaal en andere bronnen van informatie en observatie, moet(en) de beoordelaar(s) nagaan of de tijdlijn

⁽¹²¹⁾ Meer informatie is te vinden in Longstaff, A., [Calendars-from-around-the-world](#), 2005.

⁽¹²²⁾ Zie bijvoorbeeld [Life Maps | Leeds Safeguarding Children Partnership](#).

samenhangend is en eventuele tegenstrijdigheden identificeren. Indien er duidelijke verschillen bestaan, is het van cruciaal belang zorgvuldig te bepalen welk bewijsmateriaal zwaarder doorweegt en de redenen te geven waarom bepaalde elementen voorrang krijgen. Bij dit proces, bekend als het “**wegen van het bewijs**”, worden verschillende aspecten tegen elkaar afgewogen, waarbij de ene invalshoek tegenover de andere wordt geplaatst. Een belangrijk aspect bij het documenteren van een leeftijdsbeoordeling is om een duidelijk onderscheid te maken tussen het bewijsmateriaal zelf en de interpretatie ervan, om ervoor te zorgen dat **feiten** worden gescheiden van **oordelen**.

Goede praktijk – de “minded to”-bijeenkomst ⁽¹²³⁾

Nadat de beoordelaars tot een eerste conclusie zijn gekomen over de leeftijd van de verzoeker, zullen ze een “minded to”-bijeenkomst hebben met de verzoeker, de voogd en, indien van toepassing, de juridisch counselor, met als doel:

- de tussentijdse conclusie over de beoordeelde leeftijd toe te lichten;
- de verzoeker de mogelijkheid te bieden een reactie te geven, vooral als de conclusie afwijkt van wat werd verwacht;
- zich ervan te vergewissen dat geen informatie verkeerd werd begrepen, verkeerd geïnterpreteerd of over het hoofd werd gezien;
- de verzoeker de gelegenheid te geven aanvullende belangrijke gegevens te delen.

De beoordelaars nemen de inbreng van de jongere zorgvuldig in overweging en passen de beoordeling aan als er zich nieuwe informatie aandient. Deze bijeenkomst is niet alleen een praktische stap om nieuwe gegevens te verifiëren en er open voor te blijven staan, maar vormt ook een juridische waarborg. In gevallen waarin een dergelijke bijeenkomst niet heeft plaatsgevonden, konden leeftijdsbeoordelingen bij rechterlijke toetsing succesvol worden aangevochten.

Het oordeel van het beoordelingsverslag, dat voor de beslissingsautoriteit wordt opgesteld en aan haar moet worden overgemaakt, dient het volgende te omvatten:

- een samenvatting van de voorbereidende activiteiten die zijn ondernomen om voor een betekenisvol gesprek met de verzoeker te zorgen;
- de datum, plaats, organisatie en tijdslijn van de interacties met de jongere (vanaf de kennismaking tot de afronding van de leeftijdsbeoordeling);
- de ondersteuning die voor, tijdens en na het leeftijdsbeoordelingsgesprek aan de verzoeker is geboden;
- de gebruikte methode/het gebruikte format om de leeftijd te beoordelen, alsook de foutmarges en hoe deze zijn toegepast;
- de naam/het identificatienummer en de rol/het expertisedomein van de betrokken gekwalificeerde beroepsbeoefenaar(s) en van alle andere aanwezige personen (bv. tolken of culturele bemiddelaars);

⁽¹²³⁾ BASW – The professional association for social work and social workers, *Age Assessment: A Practice Guide*, 2023, <https://basw.co.uk/policy-and-practice/resources/age-assessment-basw-practice-guide>.

- de informatiebronnen die zijn gebruikt om de leeftijd te schatten (COI-verslagen, andere verklaringen enz.);
- het verzamelde bewijsmateriaal en waarom en hoe het is gewogen;
- hoe het belang van het kind is beoordeeld en in aanmerking is genomen;
- een samenvatting van de feiten en observaties en een toelichting over hoe deze zijn gebruikt om het oordeel in het kader van het beoordelingsverslag te formuleren;
- de handtekening van elk van de beoordelaars en een indicatie van de geschatte leeftijd/geboortedatum.

Als de bevindingen duidelijk zijn, er consensus heerst onder de beoordelaars en alle twijfels zijn weggenomen, eindigt de leeftijdsbeoordeling en wordt een beslissing genomen. Als **twijfel blijft bestaan**, volgt een **doorverwijzing naar de volgende niet-medische methode**.

De motivering voor de gedane aanbevelingen en het oordeel in het verslag moeten duidelijk zijn en niet alleen door de beslissingsautoriteit worden gevolgd, maar ook door de voogd en andere belangrijke belanghebbenden, zoals rechters.

De verzoeker ontvangt de beslissing in schriftelijke vorm. Ze bevat informatie over de beroepsmogelijkheden overeenkomstig het nationale kader, en informatie over stappen die daarna volgen.

De relevante documentatie moet in het dossier van de verzoeker worden bewaard en (indien van toepassing) worden gedeeld met de contactpersoon van het beoordelaarspanel om de communicatie van de beslissing aan de verzoeker/voogd en aan andere relevante autoriteiten te coördineren. De voogd moet toegang hebben tot het dossier.

Bijlage 2 – Psychosociale beoordeling

In artikel 25, lid 1, van de asielprocedureverordening wordt verwezen naar de psychosociale beoordeling. In een dergelijke beoordeling kunnen vragen zijn opgenomen die vergelijkbaar zijn met de hierboven in [bijlage 1: Leeftijdsbeoordelingsgesprek](#) vermelde vragen. Het gesprek is echter diepgaander om de aanvullende risico- en beschermende factoren te begrijpen die verband houden met de ontwikkeling van de verzoeker die wordt beoordeeld.

Indien bepaalde demografische gegevens voorhanden zijn, kunnen ze worden bevestigd door enkele gerichte vragen te stellen. De persoon die de psychosociale beoordeling uitvoert, moet in ieder geval vermijden vragen te stellen waarvoor al informatie beschikbaar is. Het is aan te bevelen om bij wijze van opwarmingsoefening de beschikbare demografische gegevens af te toetsen met de verzoeker en deze tijd te gebruiken om een vertrouwensband op te bouwen, bijvoorbeeld: *“Ik zie dat je uit X komt en dat je een paar weken geleden bent aangekomen. Klopt dat?”*, *“Ben je al wat vertrouwd geraakt met je nieuwe omgeving?”*

Hieronder is een voorbeeldsjabloon opgenomen als leidraad voor onderwerpen die belangrijk kunnen zijn om te bespreken

Datum van de beoordeling	
Begintijd/ Eindtijd	
Beoordelingsnummer	
Naam (namen) van de beoordelaar(s)	
Naam/contactgegevens/code van de tolk (indien van toepassing)	
Naam/contactgegevens van de (tijdelijke) voogd of verantwoordelijke volwassene	
Naam/contactgegevens van andere aanwezige personen (bv. cultureel bemiddelaar, familieleden)	

Onderzoeksgebieden	
Voor- en achternaam van de persoon. Vraag of ze ook een bij- of roepnaam hebben.	
Huidige verblijfplaats	
Identificatienummer	
Geslacht	V/M/X

Beweerde geboortedatum/ leeftijd	
Religie/geloof	
Moedertaal	
Andere gesproken talen	
Vermogen om te lezen/ schrijven in een van de talen	Ja/nee Zo ja, preciseer:
Nationaliteit/etniciteit/stam	
Geboorteplaats (stad/dorp/ regio)	
Staatloosheid	Ja/nee
Aantal afgeronde jaren formeel onderwijs	
Alle beschikbare documenten (origineel en/of kopie) die kunnen worden opgevraagd om de leeftijd te kunnen schatten.	<ul style="list-style-type: none"> • Geboorteakte • Paspoort • Identiteitskaart • Schoolrapporten of vergelijkbare documenten • Doopakte / andere religieuze documenten waarop de naam en leeftijd staan vermeld • gezondheidsgerelateerde documenten (medische verslagen/vaccinatiekaarten enz.) • Overige (te specificeren)
Elk document dat ten tijde van de leeftijdsbeoordeling niet beschikbaar is, maar later kan worden aangemaakt en ingediend ⁽¹²⁴⁾.	<ul style="list-style-type: none"> • Idem als in de rij hierboven.

- Gezinsamenstelling en voorbeeldvragen in verband met de sociale geschiedenis

Naam van de ouders.	
(Geschatte) leeftijd van beide ouders.	

⁽¹²⁴⁾ De verzoeker moet er in het stadium van informatieverstrekking op worden gewezen dat hij alle nuttige documentatie moet overleggen die zijn beweringen kan staven, ook met betrekking tot zijn leeftijd.

Burgerlijke staat van de biologische ouders.	<ul style="list-style-type: none">• Ongehuwd• Gehuwd• Gescheiden• Feitelijk gescheiden• Hertrouwd• Weduwnaar/weduwe• Overleden
Ouders, broers en zussen en hun verblijfplaats.	<p>Stel een tijdlijn op met het door de verzoeker aangegeven aantal broers en zussen en bepaal welke plaats de verzoeker daarin inneemt (bv. oudste/jongste/middelste).</p> <p>Teken een symbolische stamboom met de leeftijd van de belangrijke personen die door de verzoeker worden genoemd (bv. ouders, broers en zussen, grootmoeder, tante, oom) om een tijdlijn en een overzicht van de gezinssamenstelling te helpen opstellen.</p> <p>Vraag of alle broers en zussen dezelfde moeder en/of vader hebben, of een van de ouders meer dan één keer is getrouwd (bv. meerdere echtgenotes) en waar de gezinsleden zich momenteel bevinden.</p> <p>Deze aanpak kan ook helpen om te achterhalen of de verzoeker vóór zijn vertrek uit het land van herkomst bij een van de bovengenoemde personen heeft gewoond.</p>
Huwelijk/relaties van de verzoeker.	<p>Het is belangrijk om elke verwijzing naar kindhuwelijken/gedwongen huwelijken en mogelijk afhankelijke kinderen (ook tienerzwangerschappen in het geval van meisjes) te documenteren.</p>

Onderwijs, werk en/of andere taken.

Te bespreken onderwerpen tijdens de beoordeling:

- het jaar waarin de verzoeker is begonnen met formeel onderwijs (ook religieuze scholen);
- de namen en plaatsen van de scholen waar onderwijs werd gevolgd;
- namen van de leraars;
- hoeveel leerjaren de verzoeker heeft doorlopen;
- afstand van huis naar school;
- favoriete vakken en, als de verzoeker de school vroegtijdig heeft verlaten:
 - ga nader in op de specifieke redenen waarom hij of zij niet langer naar school is gegaan (bv. om bij te dragen aan het gezinsinkomen);
 - de leeftijd waarop verzoeker met school is gestopt.
- of de verzoeker naast school betrokken is geweest bij kleinhandel, landbouwarbeid, huishoudelijke taken of de zorg voor jongere broers en zussen.

Deze informatie kan helpen bij het opstellen van een tijdlijn en geeft tevens inzicht in de ontwikkeling van de verzoeker en mogelijke redenen waarom een kind ouder kan lijken dan het is, bv. omdat het al op jonge leeftijd grote verantwoordelijkheden op zich heeft genomen.

Praktische tip

In situaties waarin sprake kan zijn van kindhuwelijken/tienerzwangerschappen moet aandacht worden besteed aan aanvullende bescherming of gezondheidsgerelateerde behoeften (met inbegrip van die van personen die van de verzoeker afhankelijk zijn).

Voorbeeldvragen: *“Mag ik je vragen of je zelf al een gezin hebt?”*, *“Ben je zelf al vader/ moeder?”* Zo ja – *“Weet je waar je man/vrouw of partner zich momenteel bevindt? Verblijft jouw kind bij jou of helpt iemand anders je met de zorg voor het kind?”*

Als het om een vrouwelijke verzoeker gaat, ga dan door met de onderstaande vragen en ga kort na of er andere mogelijke dringende aanvullende behoeften in dit verband zijn.

“Mag ik je vragen of je in het verleden zwanger bent geweest of momenteel zwanger bent? Als dat zo is, ben je dan al bij een arts geweest om te laten nazien of jij en je baby in goede gezondheid verkeren?”

Het kan erg delicaat zijn om vrouwen/meisjes te vragen naar een huwelijk of zwangerschap. De relatie en/of zwangerschap kan tot stand zijn gekomen zonder instemming van de persoon (bv. gedwongen huwelijk/zwangerschap als gevolg van seksuele uitbuiting of geweld). Daarom moet de beoordelaar die dergelijke vragen stelt zich bewust zijn van de gevoeligheid van het onderwerp en, voordat hij of zij dieper ingaat op mogelijke behoeften, ervoor zorgen dat er doorverwijzingsmogelijkheden voor medische zorg en psychosociale ondersteuning beschikbaar zijn.

Leg in geval van een doorverwijzing aan de verzoeker en de voogd uit waarom deze doorverwijzing nuttig en noodzakelijk is. Benadruk dat de gedeelde informatie vertrouwelijk wordt behandeld. Denk eraan dat toestemming moet worden verkregen voordat er kan worden doorverwezen.

- Zorg voor voorbeeldvragen in verband met **de reis** van de verzoeker om een tijdlijn te helpen creëren

Informatie over de reis en de gezondheid.

Kun je me uitleggen waarom je hebt besloten je land te verlaten?

Weet je nog wanneer (jaar/maand/seizoen) je je land van herkomst heb verlaten?

Naar welk land ben je het eerst verhuisd?

Herinner je je de landen en/of regio's waar je doorheen bent gereisd voordat je hier aankwam (indien van toepassing)?

Wat was je belangrijkste vervoermiddel? Bus, auto, te voet, boot, vliegtuig, meerdere vervoersmiddelen?

Ben je langere perioden in een van deze landen (indien van toepassing) gebleven? Zo ja, kun je mij dan vertellen hoelang je in elk van die landen bent gebleven en wat je daar hebt gedaan?

Ben je helemaal alleen, met familie of in een groep gereisd?

Hoe heb je jezelf tijdens de reis in leven gehouden? Heb je gewerkt? Hoe lang?

Heeft iemand je geholpen om de reis te betalen? Hoe heb je je vervoer betaald?

Is er iets bijzonders gebeurd toen je je land verliet en in de landen waar je doorheen bent gereisd, bijvoorbeeld een oogsttijd, festivals, de ramadan, weersverschijnselen die op een bepaald seizoen wijzen, verkiezingen of een natuurramp?

Praktische tip

Als tijdens de psychosociale beoordeling aanwijzingen van mogelijke uitbuiting en mensenhandel worden vastgesteld, kunt u de onderstaande vragen stellen om meer te weten te komen over de omstandigheden, hoe het vermoedelijke kind zijn reis heeft kunnen organiseren en over zijn huidige situatie.

Voorbeelden van vragen: *“Mag ik je vragen hoe je je reis hebt georganiseerd?”*, *“Heb je geld van iemand moeten lenen of ben je iemand geld verschuldigd voor je reis?”*, *“Toen je hier aankwam, verwachtte je iemand te ontmoeten die je kon helpen een woonplaats te vinden?”*, *“Heeft iemand je werk beloofd of je een telefoon of een telefoonnummer gegeven waarnaar je moest bellen bij aankomst?”*, *“Had je toen je hier aankwam plannen met betrekking tot het land waar je wil verblijven?”*, *“Ken je hier iemand? Bij wie was je van plan te wonen?”*, *“Houdt iemand papieren van je bij, zoals een identiteitskaart, paspoort of andere documenten, of heeft iemand zulke documenten van je afgenomen?”*, *“Heeft iemand je gevraagd om te werken of andere activiteiten te verrichten sinds je hier bent, met inbegrip van activiteiten die/werk dat je niet fijn vindt om te doen?”*

Als de verzoeker **zichtbare** tatoeages heeft (niet te verwarren met stamtatoeages), stel hem of haar er dan enkele vragen over. **Moedig niet aan om kleding uit te trekken om de tatoeages te laten zien.** Tatoeages kunnen doorgaans inzicht geven in, of aanwijzingen zijn van eigenaarschap (slavernij/mensenhandel) of lidmaatschap van bepaalde bendes/milities.

Als er in dit opzicht aanwijzingen naar voren komen, moet u de verzoeker doorverwijzen naar de verantwoordelijke autoriteiten om op te helderen of de persoon inderdaad slachtoffer is van mensenhandel, om bescherming te garanderen en om het risico van mogelijke voortdurende uitbuiting te verminderen/uit te schakelen. Een dergelijke doorverwijzing moet met de voogd worden besproken. Het belang van het kind en de bescherming van het kind dienen centraal te staan bij de overwegingen.

Voorbeelden van vragen: *“Ik heb de tatoeage op je arm gezien; heeft ze een bepaalde betekenis?”*, *“Hoelang heb je de tatoeage al?”*, *“Waar heb je haar laten zetten/wie heeft haar gezet?”*, *“Heb je het motief zelf gekozen of heeft iemand je advies gegeven/geholpen bij het kiezen?”*

- **Extra aspecten** om op te letten tijdens een psychosociale beoordeling (observatie van het fysieke uiterlijk / ontwikkeling / taal enz.)

Uitsluitend observaties

- **Fysiek uiterlijk/voedingstoestand:** slecht (bv. bleek, mager, zwaarlijvig) / gezond (bijv. sterk, fit, gemiddeld).
- **Persoonlijke hygiëne:** kleding/haar/tanden – netjes of verwaarloosd (rekening houdend met de levensomstandigheden van de verzoeker).
- **Haar/huid:** teruglopende haarlijn, haar in oren/neus, gezichtsbehaarings, rimpels rond ogen/mond/voorhoofd/nek/, acne enz.
- **Overige:** gerimpelde handen, zichtbare adamsappel (jongens tijdens de puberteit), zichtbare tatoeages, littekens/verwondingen, piercings enz.
- **Gebruikte stem en woordenschat:** kinderlijke stem, toonhoogte, korte/eenvoudige antwoorden geven, uitgebreide woordenschat, algemene kennis, onsamenhangende uitspraken enz.
- **Lichaamstaal:** verlegen, angstig, geïrriteerd tegenover relatief ontspannen, recht zitten, passend oogcontact (rekening houdend met cultuur); staart/roept de verzoeker enz.?
- **Gedrag:** introvert/extravert, vijandig, vermijdend, coöperatief, verlegen enz.

Opmerking. Bovenstaande elementen zijn **louter observaties**. De beoordelaars moeten noteren wat van belang kan zijn om de leeftijd van de verzoeker te helpen schatten, samen met eventuele bekommernissen die verband houden met andere mogelijk intersectionele kwetsbaarheden. Al deze elementen moeten worden gedocumenteerd en kunnen als dat nodig is tot een doorverwijzing leiden (bv. bij mensenhandel, tienerzwangerschap enz.).

Punt om te onthouden

De leeftijdsbeoordeling mag niet uitsluitend zijn gebaseerd op het fysieke uiterlijk of het gedrag van de verzoeker.

- Afhankelijk van waar iemand vandaan komt, kunnen de lengte en het uiterlijk aanzienlijk verschillen (bv. leden van bepaalde Afrikaanse stammen zijn langer en slanker dan gemiddeld).
- Levenservaringen kunnen van invloed zijn op de manier hoe de verzoeker overkomt en hoe hij eruitziet. Kinderen die van kinds af aan voor zichzelf hebben moeten zorgen, die ingrijpende gebeurtenissen zoals trauma's hebben meegemaakt en/of die zwaar lichamelijk werk hebben verricht, kunnen ouder lijken dan ze in werkelijkheid zijn (waaronder met betrekking tot hun fysieke uiterlijk, spreekstijl en taalgebruik). Anderen kunnen daarentegen een achterstand hebben wat hun gedrag, manier van spreken en handelen betreft.

Aan de hand van observatie moeten indicatoren worden verzameld die onderling worden vergeleken en samengebracht. Eén enkele indicator levert op zichzelf geen redelijke twijfel op.

Afronden van de psychosociale beoordeling

- Geef de verzoeker nog eenmaal de gelegenheid vragen te stellen/iets te verduidelijken dat hij of zij verteld heeft alvorens de beoordeling officieel af te ronden. Op dit moment kan een doorverwijzing naar andere dienstverleners worden besproken als er intersectionele kwetsbaarheden/specifieke behoeften zijn vastgesteld. Vraag hiervoor de verzoeker om zijn of haar toestemming.
- Breng de verzoeker op de hoogte van de stappen die hierna volgen, zoals in het onderstaande voorbeeld.
 - *Je hebt vandaag aangegeven dat je volgens jou X jaar oud bent.*
 - *Alle informatie die je hebt gegeven zal nu geanalyseerd worden. Je zal binnen [X dagen/weken, afhankelijk van de nationale termijn] schriftelijk bericht krijgen van de beslissing over je leeftijd. Ondertussen verblijf je in [vermeld de huisvesting of de zorgregeling, bv. een opvangfaciliteit voor kinderen/asielzoekers], waar je ondersteuning en bijstand zult blijven krijgen totdat de beslissing is genomen.*

Analyse en formulering van het oordeel

- De beoordelaar(s) komt/komen tot een conclusie en stelt/stellen een oordeel op, hetzij onmiddellijk, hetzij op een later moment (afhankelijk van de omstandigheden). Het oordeel moet, indien van toepassing, door elk van de beoordelaars worden ondertekend, en de geschatte leeftijd/geboortedatum vermelden.
- Als de bevindingen duidelijk zijn, er consensus heerst onder de beoordelaars en **alle twijfels zijn weggenomen**, eindigt de leeftijdsbeoordeling en wordt een beslissing genomen.
- Als er **twijfels blijven bestaan**, dan volgt **een doorverwijzing naar de volgende niet-medische methode**.

De relevante documentatie moet in het dossier van de verzoeker worden bewaard en (indien van toepassing) worden gedeeld met de contactpersoon van het beoordelaarspanel om de communicatie van de beslissing aan de verzoeker/voogd en aan andere relevante autoriteiten te coördineren.

Bijlage 3 – Checklists – Toepasselijke normen, informatieverstrekking, zorg en veiligheid

Geldende normen

Onderstaande elementen zijn vastgelegd in zowel internationale als Europese rechtskaders.

- Verloren geraakte documenten waarmee de identiteit kan worden geverifieerd moeten opnieuw worden verstrekt.
- Het belang van de verzoeker staat voorop vanaf het moment waarop wordt vermoed dat de verzoeker jonger dan 18 jaar (minderjarig) is, gedurende de hele beoordeling en totdat het tegendeel door sluitende resultaten wordt aangetoond.
- Waar mogelijk wordt het voordeel van de twijfel toegepast.
- De verzoeker krijgt onmiddellijk toegang tot een tijdelijke voogd (screening) en/of een gekwalificeerde, onafhankelijke voogd, die in het belang van de verzoeker handelt, het algemene welzijn van de verzoeker waarborgt en tijdens het hele asiel- en opvangtraject rechtshandelingen verricht.
- De verzoeker heeft de informatie op een kindvriendelijke wijze gekregen, en heeft bevestigd de verstrekte informatie te hebben begrepen. De verzoeker heeft de mogelijkheid gehad om verduidelijking te vragen en vragen te stellen.
- Er wordt een juridisch counselor ter beschikking gesteld.
- De verzoeker heeft aan zijn leeftijd aangepaste informatie gekregen over de asielprocedure in een taal die hij begrijpt, en indien van toepassing, ook informatie over het leeftijdsbeoordelingsproces.
- In de asielprocedure en alle andere processen, waaronder de leeftijdsbepaling, zijn onpartijdigheid, respect voor de menselijke waardigheid en non-discriminatie belangrijke beginselen die moeten worden nageleefd.
- De verzoeker heeft deelgenomen aan het proces en zijn of haar standpunten zijn gehoord en in aanmerking genomen, rekening houdend met zijn leeftijd en mate van volwassenheid.
- De verzoeker wordt bijgestaan door de voogd en krijgt de gelegenheid om in te stemmen met deelname aan het proces en/of deelname te weigeren. (zie [Bijlage 4 – Voorbeeldtoestemmingsformulier om deel te nemen aan een leeftijdsbeoordeling](#)).
- Wanneer de beweerde leeftijd van de verzoeker binnen de door de leeftijdsbeoordelaars bepaalde leeftijdsgroep ligt, wordt deze aanvaard. Anders moet de jongste leeftijd (binnen de leeftijdsgroep) als resultaat worden gekozen.
- De verzoeker, zijn of haar voogd en juridisch counselor moeten op de hoogte worden gebracht van de mogelijkheden, termijnen en modaliteiten om, indien van toepassing, een beslissing over de geschatte leeftijd aan te vechten.

- Er wordt kosteloze rechtsbijstand en juridische vertegenwoordiging geboden om in voorkomend geval de toegang tot een doeltreffende voorziening in rechte te waarborgen.
- De leeftijdsbeoordeling werd uitgevoerd door gekwalificeerde beroepsbeoefenaars op het gebied van leeftijdsbeoordeling die zich bewust zijn van de culturele en etnische bijzonderheden.
- De minderjarige krijgt onmiddellijk toegang tot een gespecialiseerd opvangcentrum, in afwachting van de afronding van de leeftijdsbeoordelingsprocedure.
- Er werd een multidisciplinaire en cascade-aanpak gevolgd: een zo min mogelijk ingrijpend proces (trapsgewijze uitvoering van multidisciplinaire methoden), en in het proces werd passend rekening gehouden met gender en cultuur.

Informatie en kennismaking

De volgende acties en aspecten moeten worden overwogen om een comfortabele sfeer te creëren en vertrouwen en medewerking aan te wakkeren. De onderstaande punten zijn relevant bij alle beoordelingsmethoden.

- Verwelkoming.** Begin met de verzoeker te vragen hoe het met hem of haar gaat, of hij/zij wat water wil enz. om zo een vertrouwensband op te bouwen. Stel alle aanwezigen voor, met inbegrip van tolken en panelleden, en geef de verzoeker en zijn voogd en juridisch counselor de mogelijkheid om zichzelf voor te stellen.
- Bedoeling van de leeftijdsbeoordeling.** Leg in eenvoudige bewoordingen uit waarom de beoordeling wordt gedaan en benadruk dat het nodig is de leeftijd te verifiëren wanneer er twijfel bestaat (bv. bij gebrek aan identiteitsbewijs of andere documentatie). Deel de verzoeker en de voogd mee hoelang de beoordeling ongeveer zal duren om de verwachtingen in goede banen te leiden.
- Het leeftijdsgesprek/-beoordelingsproces uitleggen.** Leg uit hoe het gesprek/de beoordeling zal verlopen, vooral als er meerdere specialisten aanwezig zullen zijn (bv. een panel) en leg uit welke rollen de aanwezigen hebben.
- Onafhankelijkheid.** Deel mee dat de persoon/personen die het gesprek voert/de beoordeling uitvoert niet verantwoordelijk is/zijn voor beslissingen over asiel of rechtsstatus, en evenmin banden heeft/hebben met rechtshandhavinginstanties. Afhankelijk van het land kunnen degenen die betrokken zijn bij de leeftijdsbeoordeling, verbonden zijn aan de opvangautoriteiten en/of de gezondheids-, sociale welzijns- en kinderschermingsinstanties. Er mag hoe dan ook geen sprake zijn van een belangenconflict bij de beoordelaars.
- Controleer of alles goed werd begrepen.** Vraag de verzoeker om in zijn eigen woorden uit te leggen wat er gaat gebeuren en geef aan dat op elk ogenblik vragen kunnen worden gesteld of pauzes mogen worden genomen. Geef de voogd en de juridisch counselor de tijd om vragen te stellen of om verduidelijking te vragen.

- Vertrouwelijkheid.** Deel mee dat de persoon/personen die het gesprek/de beoordeling uitvoert/uitvoeren, tot geheimhouding verplicht zijn.
- Om toestemming vragen.** Indien dit nog niet is gebeurd, moet u nu toestemming van de verzoeker/voogd krijgen voordat u het eigenlijke gesprek/de eigenlijke beoordeling voortzet, om ervoor te zorgen dat hij of zij de procedure begrijpt alvorens het toestemmingsformulier te ondertekenen. (zie [Bijlage 4 – Voorbeeldtoestemmingsformulier om deel te nemen aan een leeftijdsbeoordeling](#)).
- Documentatie.** Verduidelijk omwille van transparantie waarom **aantekeningen/opnames worden gemaakt**.
- Beslissing over de geschatte leeftijd.** Deel de verzoeker/voogd de termijn mee waarbinnen ze een **brief met de beslissing** zullen ontvangen en raad aan om de kennisgeving/de brief met de beslissing op een veilige en toegankelijke plaats te bewaren.
- Beroep.** Deel de verzoeker/voogd de mogelijkheden mee om de beslissing over de geschatte leeftijd aan te vechten, de termijn om dit te doen en wanneer/op welk punt een dergelijk beroep verband houdt met het instellen van een beroep tegen een afgewezen asielaanvraag. Zorg ervoor dat de voogd en de verzoeker weten hoe zij toegang kunnen krijgen tot kosteloze rechtsbijstand en wettelijke vertegenwoordiging om een doeltreffende voorziening in rechte in te stellen.
- Afronding.** Geef de verzoeker, de voogd, de tolk en de panelleden de tijd om op respectvolle wijze afscheid te nemen.

Zorg en veiligheid

- Als u vermoedt dat de verzoeker het slachtoffer is (of is geweest) van mensenhandel, wordt follow-up met een specialist geadviseerd.
- Als de verzoeker gescheurde kleding/schoenen draagt, vraag dan vriendelijk of hij of zij nog andere kleding/schoenen heeft. Zo niet, zorg er dan voor dat hij of zij wordt doorverwezen naar een medewerker van de opvangvoorziening die hem of haar op dit vlak kan helpen.
- Indien de verzoeker een onaangename lichaamsgeur heeft, ga dan na of er op de plaats waar hij of zij verblijft voldoende water en zeep beschikbaar is voor geregelde hygiëne en verwijs hem of haar door naar de betrokken collega en voogd (bv, maatschappelijk werker of coördinator van het centrum). Dit is vooral belangrijk voor meisjes die mogelijk zijn begonnen te menstrueren.
- Als de verzoeker ondervoed lijkt en/of medische hulp nodig heeft, wordt een doorverwijzing naar een huisarts geadviseerd.
- Breng bij een vermoeden van zwangerschap een doorverwijzing op gang in samenwerking met de voogd en op voorwaarde dat de verzoeker daarvoor toestemming heeft gegeven.

Als er andere vormen van beschermingsbehoeften worden vastgesteld in verband met de huidige woonsituatie, ga dan na of een doorverwijzing naar een veilige opvangplaats aangewezen is.

Bijlage 4 – Voorbeeldtoestemmingsformulier om deel te nemen aan een leeftijdsbeoordeling

Dit voorbeeldtoestemmingsformulier is bedoeld om ervoor te zorgen dat (veronderstelde) kinderen en hun voogden het leeftijdsbeoordelingsproces ten volle begrijpen alvorens toestemming te verlenen. Er wordt in getoond hoe informatie op een duidelijke en kindvriendelijke manier kan worden aangeboden, waarbij de verschillende stappen, rechten en waarborgen aan bod komen. Dit formulier wordt uitsluitend als voorbeeld verstrekt: het kan en moet worden aangepast aan de specifieke nationale context, procedures en toepasselijke wetgeving, en aan de individuele situatie van de verzoeker.

Alle informatie met betrekking tot toestemming en weigering daarvan moet in kindvriendelijke taal worden verstrekt. Het toestemmingsformulier dient in meerdere talen beschikbaar te zijn.

Mijn naam is: _____

Mijn opgegeven leeftijd is: _____

Mijn identiteitsnummer is: _____

Ik kom oorspronkelijk uit: _____

Door dit formulier te ondertekenen, ga ik ermee akkoord om deel te nemen aan het leeftijdsbeoordelingsproces. Ik begrijp en ga akkoord met onderstaande punten.

- Ik moet een leeftijdsbeoordeling ondergaan omdat de autoriteiten niet zeker zijn over mijn beweerde leeftijd.
- Men heeft mij de redenen meegedeeld waarom de autoriteiten twijfels hebben over mijn leeftijd
- Ik zal met de leeftijdsbeoordelingspecialist(en) moeten praten zodat zij mijn leeftijd kunnen schatten.
- Ik wordt vergezeld door mijn voogd, de juridisch counselor en de culturele bemiddelaar.
- Het leeftijdsbeoordelingsteam kan de volgende methoden gebruiken om mijn leeftijd te schatten:
 - Mij vragen stellen in een taal die ik begrijp over mijn leven, familie, en school en over dingen die ik leuk vind en dingen die ik heb gedaan.
 - Mijn documenten bekijken (bijvoorbeeld een paspoort of schoolcertificaten) die ik eventueel in de vorm van foto's kan delen, om te zien wat daarin staat over mijn leeftijd.
 - Als de informatie die ik in het begin heb gegeven ontoereikend is, kunnen ze mij na het eerste leeftijdsbeoordelingsgesprek vragen om andere beroepsbeoefenaars te zien. Dat kunnen een psycholoog of een kinderarts zijn, zodat ze kunnen zien hoe mijn ontwikkeling is verlopen en mijn leeftijd kunnen inschatten.
- Er is mij uitgelegd dat medische controles waarbij röntgenfoto's worden gemaakt alleen als laatste redmiddel worden gebruikt. Een röntgenfoto is een afbeelding van mijn botten (tanden, handen, sleutelbeenderen); het is niet pijnlijk om zo'n foto te laten

maken. Als zij willen dat ik een röntgenfoto laat maken, moeten zij mij alles uitleggen en al mijn vragen beantwoorden. Er mag mij niet gevraagd worden om meerdere röntgenfoto's te laten maken, omdat dit op de lange termijn schadelijk kan zijn voor mijn gezondheid.

- Welke methode ook wordt gebruikt, ik heb het recht om het proces op ieder moment te beëindigen.
- Na een paar weken zal ik een brief krijgen met de beslissing van het team over mijn leeftijd.
- Als ik het niet eens bent met hun beslissing, kan ik haar aanvechten. Zij zullen mij uitleggen hoe ik dat moet doen volgens de nationale praktijk in het land.
- Het team zal alleen basisgegevens, zoals de uitkomst van mijn leeftijdsbeoordeling, meedelen aan de autoriteiten die mijn asielaanvraag behandelen.
- Mijn persoonlijke gegevens blijven privé en worden geheimgehouden.
 - De enige uitzondering is wanneer het team denkt dat ik mezelf of anderen mogelijk kan schaden. In dat geval mogen zij mijn informatie delen om andere mensen en mijzelf te beschermen.
- Sommige van mijn gegevens (niet mijn naam) kunnen worden gebruikt voor onderzoek of statistieken.

Datum van vandaag: _____

Handtekening van de persoon die het bovenstaande uitlegt (als dat niet de voogd is):

Handtekening van mijn voogd/vertegenwoordiger/ouder (indien van toepassing):

Handtekening van de culturele bemiddelaar (indien van toepassing):

Handtekening van mijn juridisch counselor (indien van toepassing): _____

Mijn handtekening: _____

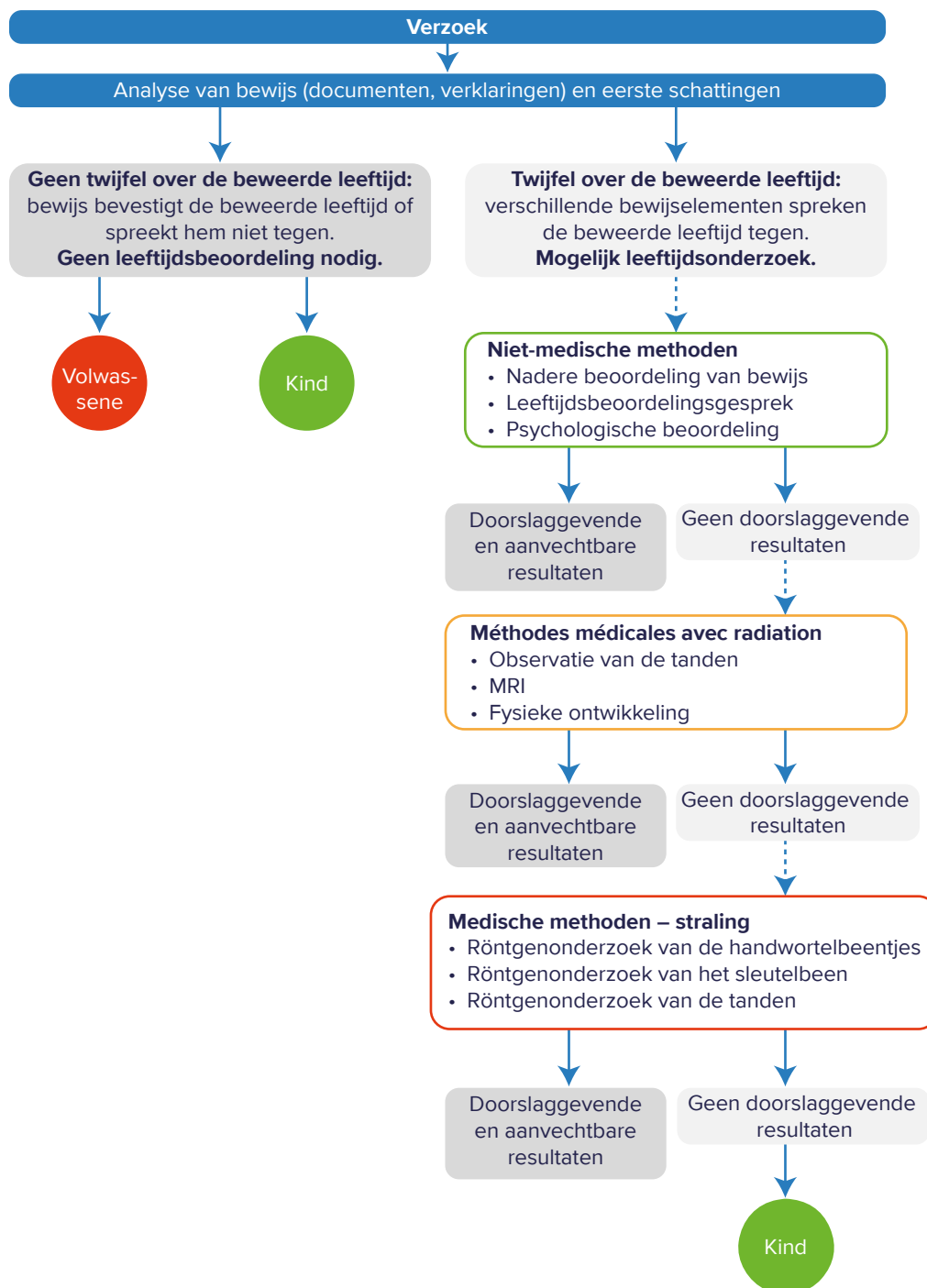
Bijlage 5 – Overzicht van de leeftijdbeoordelingsmethoden uit de editie van 2018 van de gids

De methoden die momenteel worden gebruikt, worden geclassificeerd als medisch en niet-medisch afhankelijk van het feit of ze al dan niet de betrokkenheid van een arts vereisen. Bij de medische methoden wordt een onderscheid gemaakt tussen stralingsvrije methoden en methoden met straling.

Deze indeling en het trapsgewijze gebruik van de methoden om onnodige onderzoeken te vermijden worden weergegeven in het volgende stroomschema. Er wordt niet verwezen naar de waarborgen en rechten van het proces aangezien ze werden geanalyseerd in het vorige hoofdstuk en in het stroomschema van het leeftijdsbeoordelingsproces.

Figuur 3. Stroomschema van de methoden

Richtsnoeren met betrekking tot de trapsgewijze toepassing van methoden

Zodra de verzoekers te kennen geven dat ze internationale bescherming willen vragen, genieten ze bepaalde rechten (het recht om op het grondgebied te blijven, het recht op elementaire materiële opvangvoorzieningen en het recht dat zijn of haar bijzondere behoeften worden vastgesteld of beoordeeld). Wanneer de mogelijkheid bestaat dat de verzoeker minderjarig is, zijn de identificatie van bijzondere procedurele behoeften en de verschaffing

van speciale opvangvoorzieningen een prioriteit vanwege de inherente kwetsbaarheid van de persoon. Overeenkomstig artikel 25, lid 5, van richtlijn 2013/32/EU kan al het verkregen bewijs helpen om de leeftijd van het kind te bepalen en/of de noodzaak van aanvullende leeftijdsbeoordelingen weg te nemen of te doen afnemen. Daarom moet het bewijs het startpunt zijn voordat er wordt beslist of er al dan niet een leeftijdsonderzoek moet worden uitgevoerd.

Analyse van beschikbaar bewijs en eerste schattingen

Zoals vermeld in artikel 24 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten ⁽¹²⁵⁾ en in artikel 7 van het VRK: “Elk kind wordt onmiddellijk na de geboorte ingeschreven en heeft het recht een nationaliteit te verwerven.”

Een geboorteakte is het document dat de geboorte van de persoon, de datum, de plaats, het geslacht en de ouders bewijst. Het voornaamste doel van bevolkingsregistratie is een juridisch document op te stellen dat kan worden gebruikt om de rechten van de persoon vast te stellen en te beschermen.

Zoals eerder vermeld, worden de belangrijke gebeurtenissen in het leven van burgers of ingezetenen (geboorte, huwelijk en overlijden) in sommige landen niet systematisch ingeschreven en in sommige landen gebeurt dit zeer zelden of laattijdig. Daarom is het mogelijk dat een registratie niet voldoet aan de normen voor openbare registers voor de autoriteiten in de EU+-landen (dubbele registratie van dezelfde gebeurtenis, hiaten of inconsistenties in de registers voorkomen enz.). Bovendien is het mogelijk dat, vanwege gebeurtenissen die plaatsvonden in hun land van herkomst of de omstandigheden van hun vlucht (gewapende conflicten of vervolging en/of discriminatie door de nationale autoriteiten enz.), deze juridische documenten niet beschikbaar zijn voor personen die internationale bescherming behoeven, en dat ze dus niet in staat zullen zijn om geldig bewijs van hun identiteit of betrouwbare akten te verstrekken.

Rekening houdend met de bovengenoemde omstandigheden en de inspanningen van de verzoeker om alle informatie waarover hij of zij beschikt, te verstrekken, dienen de autoriteiten onder meer de volgende documenten te aanvaarden als bewijsmateriaal:

- paspoorten;
- identiteitsdocumenten;
- verblijfskaarten;
- reisdocumenten zoals de documenten die worden uitgereikt door de UNHCR;
- (religieuze of burgerlijke) akten van andere landen die de burgerlijke staat (huwelijk, geboorten, trouwboekje) van de verzoeker of een gezinslid bewijzen met een verwijzing naar de leeftijd van de verzoeker.

Naast deze documenten zouden nuttige bronnen zoals gemeenschappelijke databanken (bijvoorbeeld het Schengeninformatiesysteem ⁽¹²⁶⁾, Eurodac of de databank voor gestolen of

⁽¹²⁵⁾ Algemene Vergadering van de VN, Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, Verenigde Naties, Verzameling van verdragen, vol 999, blz. 171, 16 december 1966, <https://www.refworld.org/legal/agreements/unga/1966/en/17703>.

⁽¹²⁶⁾ SIS: een grootschalig informatiesysteem dat de samenwerking op het gebied van buitengrenscontrole en rechtshandhaving ondersteunt in het Schengengebied.

verloren reisdocumenten van Interpol ⁽¹²⁷⁾ informatie kunnen bevatten over de leeftijd van de verzoeker.

Op dezelfde manier kunnen verklaringen of documenten die beschikbaar zijn in het dossier van gezinsleden of familieleden van de verzoeker, worden gebruikt om de beweerdde leeftijd te verduidelijken en/of te bevestigen zonder verdere beoordeling. Om te vermijden dat het kind of gezin in gevaar wordt gebracht, moet bijzondere voorzichtigheid worden betracht bij de verzameling van dit soort gegevens. Dit is met name het geval in de context van internationale bescherming.

Wanneer ze worden uitgevoerd door personeel met ervaring met het werken met kinderen, kunnen sommige eerste schattingen op basis van het fysieke uiterlijk worden gebruikt om de eerste analyse te versterken. In combinatie met andere beschikbare informatie kunnen ze dan worden gebruikt om de resultaten van een voorafgaande screening te ondersteunen.

Omdat de schatting uitsluitend op fysieke kenmerken is gebaseerd en daarom gemakkelijk kan leiden tot willekeurige, subjectieve en onnauwkeurige resultaten, moet echter extreme voorzichtigheid worden betracht wanneer belang wordt gehecht aan dergelijke overwegingen. Om deze reden kan de observatie van het fysieke uiterlijk niet worden beschouwd als een leeftijdsbeoordelingsmethode op zich en kan ze niet op zichzelf worden gebruikt aangezien ze niet met zekerheid een specifieke chronologische leeftijd kan geven.

Het fysieke uiterlijk kan dienen om de duidelijke gevallen (personen met niet te betwijfelen kenmerken van meerderjarigen of kinderen) te onderscheiden, maar het mag niet worden gebruikt voor personen in hun late tienerjaren of jongvolwassenen. In deze gevallen wordt het voordeel van de twijfel (bevestiging van de beweerdde leeftijd of verwijzing naar een correcte leeftijdsbeoordeling) toegepast tot er doorslaggevende resultaten zijn.

De Internationale Organisatie voor Migratie en andere deskundigen waarschuwen dat levenservaringen van kinderen hun ontwikkeling kunnen beïnvloeden. Dit zou betekenen dat ze bij bepaalde aspecten een achterstand kunnen hebben en verder ontwikkeld kunnen zijn bij andere aspecten. Onderzoek op dit gebied toont aan dat een posttraumatische stressstoornis kan leiden tot vroegtijdige biologische veroudering van 5 tot 10 jaar ⁽¹²⁸⁾.

Omdat beperkingen in de huidige methoden kunnen leiden tot een verkeerde leeftijdsbeoordeling of -schatting, moet er een herzieningsmechanisme aanwezig zijn om een leeftijd te corrigeren die onjuist in het systeem is ingevoerd. Zodra is vastgesteld dat een leeftijdsbeoordeling onjuist is, moeten onmiddellijk passende maatregelen worden genomen (andere huisvesting, aanstelling van een voogd als wordt vastgesteld dat de verzoeker een kind is enz.).

⁽¹²⁷⁾ SLTD: een databank voor gestolen, verloren of ingetrokken reisdocumenten zoals paspoorten, identiteitskaarten, laissez-passers van de Verenigde Naties of visa.

⁽¹²⁸⁾ Ladwig, K-H., Brockhaus, A. C., Baumert, J., et al., "Posttraumatic Stress Disorder and Not Depression Is Associated with Shorter Leukocyte Telomere Length: Findings from 3 000 Participants in the Population-Based KORA F4 Study", Ouellette, M. M. (ed.), *PLOS One*, 2013, 8(7), e64762. doi:10.1371/journal.pone.0064762.

Duitsland – Toepasselijke normen

1. gesprek (twee gekwalificeerde en ervaren personeelsleden), algemene indruk van de ontwikkeling, inclusief gekwalificeerde visuele inspectie;
2. bij twijfel, medisch onderzoek – methode met het geringste effect op de gezondheid van het kind.

Noorwegen – In alle gevallen waarin een niet-begeleid kind geen geldig algemeen erkend identiteitsdocument heeft voorgelegd, moet de identiteit van de verzoeker nader worden onderzocht, onder andere door middel van een leeftijdsbeoordeling. De basis van dit onderzoek is de tijdens de asielprocedure verkregen informatie over de leeftijd van de verzoeker, d.w.z.

- de eigen informatie van de verzoeker over zijn of haar leeftijd;
- identiteitsdocumenten;
- identiteitsinformatie uit andere lidstaten (als de verzoeker is geïdentificeerd in andere landen);
- verificatie van de identiteit van de verzoeker in zijn of haar land van herkomst;
- verklaringen of opmerkingen over de leeftijd van de verzoeker van andere betrokkenen, zoals een wettelijke voogd, advocaat, maatschappelijk werker of zorgverlener;
- verklaringen of opmerkingen over de leeftijd van de verzoeker van de immigratiepolitie (die de registratie van verzoekers uitvoert) en een maatschappelijk werker die het asielgesprek voert;
- medisch leeftijdsonderzoek;
- medische leeftijdsbeoordeling.

In gevallen waarin een medisch leeftijdsonderzoek wordt uitgevoerd, wordt de medische leeftijdsbeoordeling beoordeeld in verhouding tot andere informatie in de zaak. De beleidsrichtsnoeren geven richtlijnen over de manier waarop de verschillende hierboven besproken elementen moeten worden gewogen.

Twijfel over de beweerde leeftijd: potentiële noodzaak van een leeftijdsbeoordeling

Wanneer er gegronde twijfel bestaat over de beweerde leeftijd van de verzoeker (er zijn twijfels over de beweerde leeftijd, het beschikbare bewijs staft de leeftijd niet of spreekt hem tegen), kan de noodzaak van een leeftijdsbeoordeling zich aandienen. In dergelijke gevallen moeten de autoriteiten de methode(n) kiezen die daartoe moet(en) worden gebruikt.

In het volgende deel wordt een algemeen overzicht gegeven van de methoden die momenteel worden gehanteerd, samen met een korte beschrijving van het betrokken proces. De methoden zijn onderverdeeld in “medisch” en “niet-medisch”, afhankelijk van het feit of er al dan niet een arts betrokken is. De medische methoden zijn ook in categorieën ingedeeld afhankelijk van het feit of ze al dan niet gebruikmaken van straling.

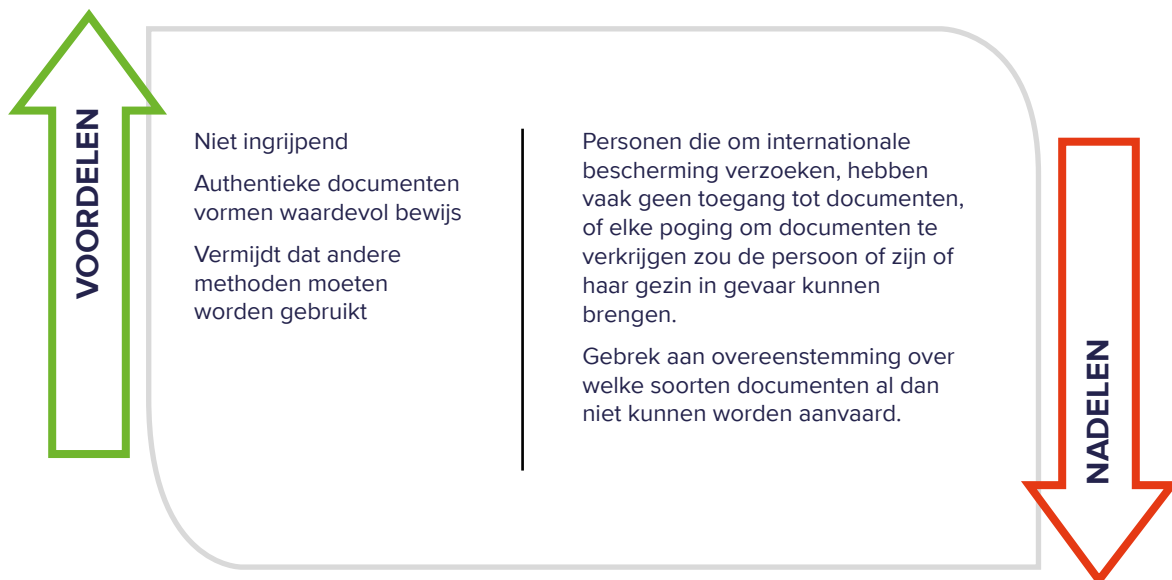

In algemene opmerking nr. 6 van het VN-Comité voor de Rechten van het Kind wordt gesteld dat de identificatie van een kind als niet-begeleid of van zijn of haar gezin gescheiden een leeftijdsbeoordeling omvat, waarbij rekening moet worden gehouden met het fysieke uiterlijk, maar ook met de psychologische maturiteit.

(a) Niet-medische methoden

Nadere beoordeling van bewijs

Wanneer de oorspronkelijk verzamelde documenten of de beschikbare informatie geen enkele verwijzing naar de leeftijd bevatten, kan een verdere beoordeling van andere documenten door de asiel- of migratieambtenaren noodzakelijk zijn. Sommige documenten kunnen, zelfs zonder de leeftijd te bevatten, enige informatie verschaffen over de geschatte leeftijd van de verzoeker, bv. schooldossiers, vaccinatiekaarten of andere medische dossiers. Als men bijvoorbeeld weet dat een baby bepaalde vaccinaties op of rond een bepaalde leeftijd krijgt en dat de kaart op een specifiek moment werd uitgegeven, dan kan men de leeftijd van de eigenaar min of meer schatten.

Leeftijdsbeoordelingsgesprek

Bij deze methode worden de verklaringen van de persoon van wie de leeftijd wordt betwist, verzameld en geanalyseerd.

De belangrijkste verschillen tussen psychosociale beoordelingsmethoden zijn de achtergrond en specifieke expertise van de persoon die de beoordeling uitvoert, en de onderzoeksgebieden. Psychologische beoordeling wordt uitgevoerd door deskundigen op het gebied van kinderpsychologie of de ontwikkeling van kinderen, terwijl het leeftijdsbeoordelingsgesprek voornamelijk wordt gevoerd door ambtenaren van de asiel- of migratieautoriteiten die ervaring hebben met gesprekken met kinderen in de asielprocedure.

Tijdens het leeftijdsbeoordelingsgesprek probeert de persoon die het gesprek voert, een chronologisch overzicht van belangrijke levensgebeurtenissen te reconstrueren op basis waarvan de leeftijd van de persoon kan worden afgeleid of geschat. Een lokale

gebeurtenissenkalender ⁽¹²⁹⁾ (een aangepaste kalender die data van belangrijke gebeurtenissen voor een specifiek geografisch gebied geeft) in combinatie met “voor- en na-vragen” ⁽¹³⁰⁾ (gericht op het identificeren van twee bekende gebeurtenissen, waarvan één heeft plaatsgevonden voor de geboortedatum van het kind en één heeft plaatsgevonden na deze datum; deze vragen worden ook “sandwichvragen” genoemd) kunnen nuttige instrumenten zijn om de ambtenaren, de verzoeker of de gezinsleden te helpen de geboortedatum van het kind bij benadering vast te stellen.

- Om de mening van het kind op een kindvriendelijke manier te weten te komen en het kind aan te moedigen om informatie te verstrekken, moeten ambtenaren die rechtstreeks in contact komen met het kind, worden opgeleid in het gebruik van **kindvriendelijke gesprekstechnieken** ⁽¹³¹⁾. Indien mogelijk moet de tolk ook vertrouwd zijn met gesprekken met kinderen.
- Het is van essentieel belang de verzoeker adequate informatie te verstrekken voordat het gesprek begint, om zijn of haar participatie te garanderen, een medewerkende houding te ontwikkelen en vertrouwen op te bouwen tussen de betrokken actoren. De persoon die het gesprek voert, moet relevante informatie verstrekken in eenvoudige bewoordingen (het doel van het gesprek, de rol van de betrokken en aanwezige personen en de redenen waarom er twijfels zijn over de beweerde leeftijd), moet ervoor zorgen dat de verzoeker zowel de informatie als de tolk begrijpt en moet ervoor zorgen dat zo goed mogelijk is voldaan aan de behoeften van de verzoeker (geslacht van de tolk en van de persoon die het gesprek voert, de nodige regelingen voor het gesprek enz.). Verder is het ook belangrijk dat de verzoeker de mogelijkheid krijgt om eventuele inconsistenties op te helderen tijdens het gesprek.
- Wanneer wordt beslist om het leeftijdsbeoordelingsproces uit te voeren, moet worden gegarandeerd dat de bewijslast overgaat op de autoriteiten in het geval van kinderen. Kinderen kunnen dingen niet op dezelfde manier uitleggen als volwassenen, en deze beperking is vooral duidelijk bij gesprekken met kinderen met een andere culturele achtergrond waarbij de leeftijd misschien niet zo relevant is als in westerse culturen (in verschillende culturen worden bijvoorbeeld verschillende kalenders gebruikt). Bovendien is het mogelijk dat ze zichzelf beschouwen als meerderjarigen of in hun gemeenschappen worden beschouwd als meerderjarigen.
- De persoon die het gesprek voert, moet vertrouwd zijn met informatie over het land van herkomst om tijdens het gesprek relevante onderwerpen te kunnen detecteren ⁽¹³²⁾.
- Als de conclusie van de beoordeling nadelig is voor de verzoeker, moeten de redenen duidelijk worden uitgelegd met behulp van een tolk en in aanwezigheid van voogd van het kind. De verzoeker moet zowel mondeling als schriftelijk op de hoogte worden gebracht van de mogelijkheid en procedure om de beslissing aan te vechten.

⁽¹²⁹⁾ Meer informatie is te vinden in *Guidelines for Estimating the Month and Year of Birth of Young Children* (2008) van de Voedsel- en Landbouworganisatie van de Verenigde Naties.

⁽¹³⁰⁾ Meer informatie is te vinden in *Guidelines for Estimating the Month and Year of Birth of Young Children* (2008) van de Voedsel- en Landbouworganisatie van de Verenigde Naties.

⁽¹³¹⁾ Meer informatie over de opleidingsmodule “Gesprekken voeren met kinderen” van het EASO is beschikbaar op <https://euaa.europa.eu/training-catalogue/interviewing-children-0>

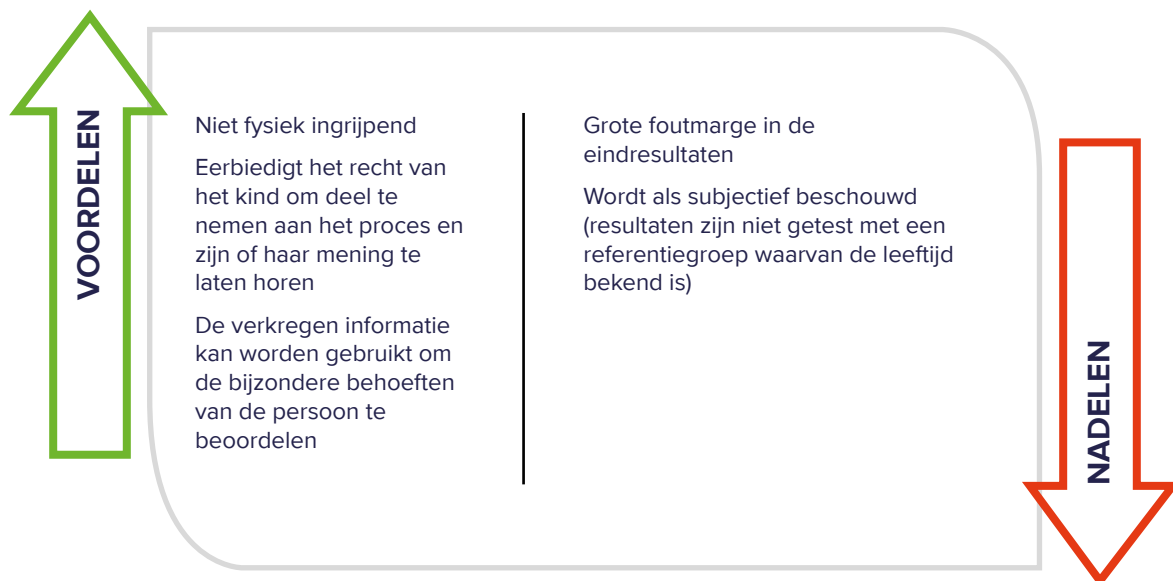
⁽¹³²⁾ Zie het [COI-portaal van het EUAA](#).

Voorbeelden uit de praktijk

Ierland – Als een persoon beweert jonger dan 18 jaar te zijn, maar ouder lijkt bij de International Protection Office (dienst Internationale Bescherming), zal een ervaren medewerker (zo nodig met behulp van een tolk) een informeel gesprek voeren om te proberen zich een redelijk oordeel te vormen over de leeftijd van deze persoon en of hij of zij moet worden doorverwezen naar Tusla, een agentschap voor kind en gezin. Het gesprek bevat vragen over details uit de vroege kindertijd, onderwijs en de leeftijden van andere gezinsleden. Als er enige onzekerheid bestaat na het gesprek, wordt het voordeel van de twijfel toegepast ten gunste van de verzoeker en wordt hij of zij doorverwezen naar Tusla.

Malta – De eerste stap is een gesprek binnen 10 werkdagen met het leeftijdsbeoordelingspanel. Als de leeftijd ter discussie blijft staan, worden andere vakmensen betrokken bij het proces. De persoon wordt onder andere doorverwezen naar een radiologieafdeling voor röntgenonderzoeken van de handen en de polsen. De huidige procedure omvat een multidisciplinaire inspanning waarbij onder andere politieautoriteiten, zorgwerkers en beroepsbeoefenaars betrokken zijn. Het gesprek, een van de belangrijkste instrumenten die voor een beoordeling worden gebruikt, kan als holistisch worden beschouwd in de zin dat aan de hand daarvan wordt gestreefd een zo volledig mogelijk profiel van de vermeende minderjarige op te stellen. De resultaten van de door het leeftijdsbeoordelingsteam gekozen methoden worden gezamenlijk in overweging genomen.

Psychosociale beoordeling

Het doel van deze methode is de mentale ontwikkeling (in plaats van de fysieke ontwikkeling) te beoordelen. Er wordt een cognitieve, psychologische en gedragsanalyse van de verzoeker uitgevoerd om zijn of haar leeftijd te beoordelen. Daarom moet de beoordelaar beschikken over specifieke expertise op het gebied van psychologie of de ontwikkelingsfasen van kinderen en jongeren.

De basis van deze methode is een semigestructureerd gesprek waarin een ervaren en opgeleide beoordelaar (meestal een maatschappelijk werker of een psycholoog) delen van het levensverhaal van de persoon onderzoekt. Tijdens het gesprek of de gesprekken onderzoekt de beoordelaar de psychologische maturiteit van de persoon in combinatie met een gedragsanalyse. De resultaten kunnen ook enkele schattingen op basis van het fysieke uiterlijk weerspiegelen.

Om doeltreffend te zijn, is vertrouwen tussen de onderzochte persoon en de beoordelaar essentieel. Om deze reden moet de beoordeling over een bepaalde periode worden uitgevoerd en moeten andere beroepsbeoefenaars die in contact staan met de beoordeelde persoon, zoals opvangpersoneel of leerkrachten, worden betrokken. Enkele relevante aanwijzingen in dit opzicht werden gegeven in de standaardjurisprudentie van het Hooggerechtshof van het Verenigd Koninkrijk, het Merton-arrest ⁽¹³³⁾. Dit arrest geeft “richtsnoeren voor de vereisten van een wettige beoordeling door een lokale autoriteit van de leeftijd van een jonge asielzoeker die beweert jonger dan 18 jaar te zijn”. Naar aanleiding van het Merton-arrest moeten alle (lokale) autoriteiten ervoor zorgen dat hun beoordelingen volledig zijn en dat het proces voor de beoordeling van de leeftijd duidelijk, transparant en eerlijk is.

Een Merton-conforme beoordeling zal doorgaans een persoonlijke ontmoeting met de jongere omvatten, waarbij de algemene achtergrond van de verzoeker wordt uiteengezet en normen inzake eerlijkheid in acht worden genomen ⁽¹³⁴⁾. De volgende overweging zou van belang kunnen zijn:

Het is belangrijk dat men rekening houdt met “coaching” die de asielzoeker voorafgaand aan het gesprek kan hebben gekregen, over de manier waarop hij of zij zich moet gedragen of wat hij of zij moet zeggen. Nadat de rol van de sociale diensten is verduidelijkt, is het belangrijk om te praten met de persoon en een naar omstandigheden zo goed mogelijke verstandhouding te creëren. Dit wordt ook het “verbindingsproces” genoemd.

Enkele belangrijke aspecten die in aanmerking moeten worden genomen bij de uitvoering van de beoordeling, worden benadrukt in relevante jurisprudentie:

- indien mogelijk moeten twee beoordelaars bij het proces worden betrokken;
- de informatie over hun rol en over de tolk moet worden verstrekt in overeenstemming met het opleidings- en rijpheidsniveau van de persoon;
- er moet ook aandacht worden besteed aan de mate van vermoedelijkheid, trauma, verbijstering en angst van de beoordeelde persoon;
- er moet tijdens de hele beoordeling rekening worden gehouden met de etniciteit, cultuur en gewoonten van de persoon die wordt beoordeeld. De informatie over het land van herkomst kan in dit opzicht helpen om relevante gespreksonderwerpen te signaleren;

⁽¹³³⁾ Bv. London Borough of Merton [2003] EWHC 1689 (Admin), waarin werd geoordeeld door rechter Stanley Burnton van het Hooggerechtshof van het Verenigd Koninkrijk op 14 juli 2003.

⁽¹³⁴⁾ De term Merton-conform wordt vaak gebruikt om te beschrijven of een leeftijdsbeoordeling in overeenstemming is met de jurisprudentie. Er is geen voorgeschreven manier waarop lokale autoriteiten leeftijdsbeoordelingen moeten uitvoeren. De rechtbanken hebben de lokale autoriteiten echter richtsnoeren gegeven in een zaak waarbij de Merton Council betrokken was (Bv. London Borough of Merton [2003] EWHC 1689 (Admin)). Alle leeftijdsbeoordelingen door lokale autoriteiten moeten in overeenstemming zijn met de jurisprudentie van Merton en de jurisprudentie sinds dit arrest.

- bij de uitvoering van de beoordeling moet de beoordelaar open en niet-leidende vragen stellen;
- de beoordelaar kan verschillende instrumenten gebruiken om het relaas van de persoon te vergemakkelijken (tekeningen, expressieve hulpmiddelen).

Tijdens het gesprek kunnen de volgende aspecten nuttige informatie opleveren om de leeftijd te schatten:

- het fysieke uiterlijk en gedrag van de verzoeker, observaties van de groepsdynamiek (activiteiten met leeftijdsgenoten);
- de manier waarop de verzoeker omgaat met de beoordelaar;
- sociale geschiedenis en gezinssamenstelling; ■ ontwikkelingsoverwegingen (d.w.z. informatie over de soorten activiteiten waarbij de persoon betrokken was voor zijn of haar aankomst in Europa);
- onderwijs, onafhankelijkheidsniveau en zelfzorg; ■ gezondheid en medische beoordeling;
- levenservaringen en traumatische gebeurtenissen die mogelijk een effect hebben gehad op het verouderingsproces.

Deze informatie moet worden overwogen in combinatie met de informatie uit de analyse van ander bewijs en vervolgens worden gebruikt om een conclusie te trekken uit de beoordeling. De conclusie van de beoordeling moet schriftelijk worden meegedeeld en de bovengenoemde aspecten moeten worden opgenomen in het verslag, met aanvullende overwegingen of gegevens die moeten worden opgevolgd. Het is van het grootste belang dat de expertise en ervaring op het gebied van jongerenwelzijn van de beoordelaar(s) worden gegarandeerd.

Als de conclusie van de beoordeling nadelig is voor de verzoeker, moeten de redenen duidelijk worden uitgelegd met behulp van een tolk en in aanwezigheid van de voogd van het kind. De verzoeker moet zowel mondeling als schriftelijk op de hoogte worden gebracht van de mogelijkheid en procedure om de beslissing aan te vechten.

Verenigd Koninkrijk – Richtsnoeren om te handelen in overeenstemming met de algemene uitspraken. De personen die de leeftijd beoordelen, moeten:

1. het doel van het gesprek uitleggen aan de verzoeker, zoals gespecificeerd in Merton, punt 55;
2. proberen de algemene achtergrond van de verzoeker te achterhalen, inclusief de gezinsomstandigheden, familiale voorgeschiedenis en onderwijsachtergrond van de verzoeker en zijn of haar activiteiten in de voorgaande jaren (etnische en culturele informatie kunnen ook belangrijk zijn) zoals gespecificeerd in Merton, punt 37;
3. een beoordeling uitvoeren van de geloofwaardigheid van de verzoeker en vragen stellen om zijn of haar geloofwaardigheid te testen als er reden is om te twijfelen aan de verklaring van de verzoeker met betrekking tot zijn of haar leeftijd, zoals gespecificeerd in Merton, punt 37;
4. de verzoeker de mogelijkheid geven om eventuele inconsistenties in zijn of haar verklaringen of alles wat kan leiden tot nadelige bevindingen met betrekking tot zijn of haar geloofwaardigheid, uit te leggen. Dit gebeurt het best zo snel mogelijk, als alles nog vers in het geheugen ligt, zoals gespecificeerd in:
 - Merton, punt 55,
 - *R (FZ) vs. London Borough of Croydon* [2011] EWCA Civ 59, punt 20,
 - *R (NA) vs. London Borough of Croydon* [2009] EWHC 2357 (Admin), punt 52;
5. vergeet niet dat niet alle gevallen hetzelfde zijn en dat het vereiste onderzoeksniveau in het ene geval misschien niet geldt voor een ander geval, zoals gespecificeerd in Merton, punt 50. De Association of Directors of Children's Services (ADCS) in het Verenigd Koninkrijk heeft de volgende richtsnoeren voor maatschappelijk werkers bij de uitvoering van leeftijdsbeoordelingen goedgekeurd. http://adcs.org.uk/assets/documentation/Age_Assessment_Guidance_2015_Final.pdf http://adcs.org.uk/assets/documentation/information_sharing_proforma_april_2015.doc.

(b) Medische methoden (stralingsvrij)

Observatie van de tanden

Bij deze methode wordt een visuele inspectie uitgevoerd om de ontwikkeling van de tanden te bepalen. Er worden geen röntgenstralen gebruikt. Een opgeleide tandarts vergelijkt de tandontwikkeling van de verzoeker met een reeks ontwikkelingsstadia zoals uiteengezet in vaste doorbraakschema's of referentiewaarden en stelt een mogelijke leeftijdscategorie vast. Studies hebben meestal betrekking op de ontwikkeling van de tanden van kinderen in de leeftijdsgroep van 3-16 jaar of de ontwikkeling van de verstandskiezen in de leeftijdsgroep van 15-23 jaar ⁽¹³⁵⁾.

⁽¹³⁵⁾ Voor meer informatie: Unicef, *Age assessment practices: a literature review & annotated bibliography*, 2010, beschikbaar op SCEP, *Position paper on age assessment in the context of separated children in Europe*, 2012; Norwegian Computing Centre, *Age estimation in youths and young adults*, 2012, beschikbaar op <https://nr.no/en/publication/976408/>; Baccetti, T., Franchi, L. en McNamara, J.A. (Jr), "The cervical vertebral maturation (CVM) method for the assessment of optimal treatment timing in dentofacial orthopaedics", *ScienceDirect*, 2005, vol. 11, nr. 3, blz. 119-129; Cameriere, R., Ferrante, L. en Cingolani, M., "Age estimation in children by measurement of open apices in teeth", *PubMed*, 2005, vol. 120, nr. 1, blz. 49-52.

Beeldvorming door middel van magnetische resonantie (MRI)

MRI, of MR, combineert het gebruik van een krachtige magneet met een geavanceerd computersysteem en radiogolven om nauwkeurige en gedetailleerde beelden van organen en weefsels, botten en andere inwendige lichaamsstructuren te maken. In tegenstelling tot röntgenonderzoeken of CT-/CAT-scans (computertomografie) zijn MRI-apparaten stralingsvrij.

De sterkte van een MRI-magneet wordt “veldsterkte” genoemd en wordt gemeten in eenheden (“tesla” of “T”). Er zijn twee soorten scanners: 1 T- en 1,5 T-scanners (meestal overal beschikbaar tegen lagere kosten) en 3 T-scanners (duurder en dus minder beschikbaar). Een hogere veldsterkte betekent dat de scanner een sterkere magneet heeft en meer gedetailleerde beelden in een kortere tijd kan maken. Afhankelijk van een aantal factoren, zoals het soort beelden dat moet worden verkregen (doorsneden of “schijven” van het lichaam), het soort gebruikte technologie (hoogveld tegenover open of open staande MRI-scanner), de beoogde uitkomst van de MRI-scan en het feit of de patiënt al dan niet beweegt, kan een MRI-scan doorgaans minder dan 10 minuten tot 1 uur duren.

Volgens George et al. ⁽¹³⁶⁾ lijkt de fusie van de botten verder gevorderd op beelden van röntgenonderzoeken dan op MRI-beelden. Bijgevolg zouden de resultaten van een MRI-scan een iets lagere leeftijdsschatting geven dan de resultaten van een gewone röntgenfoto. Deze uitkomst is aanvaardbaar omdat ze niet nadelig zou zijn voor de verzoeker.

Er moet een voorafgaande screeningprocedure worden gevolgd. MRI-scans zijn niet geschikt voor alle patiënten, zoals verzoekers met pacemakers, tatoeages en metalen implantaten of voor wie andere speciale voorzorgen moeten worden genomen vanwege het magnetische veld van het apparaat.

Omdat verzoekers lange tijd stil moeten blijven liggen op een harde tafel en het apparaat luide kloppende geluiden produceert, worden patiënten met claustrofobie en kinderen vaak

⁽¹³⁶⁾ George, J., Nagendran, J. en Azmi, K., “Comparison study of growth plate fusion using MRI versus plain radiografen as used to age determination for exclusion of overage football players”, *British Journal of Sports Medicine*, 2012, vol. 46, nr. 4, blz. 273-278, doi:10.1136/bjism.2010.074948.

angstig wanneer ze de procedure in een traditionele holle cilindrische scanner ondergaan. Dit probleem kan worden opgelost door het gebruik van open MRI-scanners.

Hand/pols: bij de traditionele aanpak wordt de leeftijdsbeoordeling gebaseerd op röntgenfoto's, maar er zijn experimenten uitgevoerd met alternatieve beeldmodaliteiten zoals de MRI-scan van de pols (bijvoorbeeld bij de leeftijdsschatting van voetballers in leeftijdsgebonden toernooien). Er werd een systeem van zes fusiostadia ontwikkeld (Dvorak, 2007) ⁽¹³⁷⁾. In een andere studie over voetballers die werd uitgevoerd door de FIFA (Fédération Internationale de Football Association), werden MRI-beelden en röntgenfoto's die op dezelfde dag bij dezelfde persoon werden gemaakt, ter vergelijking onderzocht ⁽¹³⁸⁾.

Recente studies hebben de waarde van dit onderzoek bevestigd en tonen een sterke correlatie tussen de MRI-stadia en de chronologische leeftijd. Het wordt echter ook aanbevolen om het gebruik van MRI te combineren met andere technieken om de nauwkeurigheid van de resultaten te vergroten ⁽¹³⁹⁾.

Omdat het geslacht van de persoon die wordt onderworpen aan de beoordeling een effect kan hebben op de foutmarge van de methode ⁽¹⁴⁰⁾, is het geslacht van de verzoeker een factor waarmee rekening moet worden gehouden bij de keuze van de methode.

Recente ontwikkelingen hebben betrekking op de automatische bepaling van de botleeftijd. Deze bepalingen zijn gebaseerd op medische computervisie en automatisch leren. Deze ontwikkelingen hebben de indeling van de beelden in de stadia gemakkelijker gemaakt en de inter- en intrabeoordelaarsvariatie (gedefinieerd in Bijlage 1 "Verklarende woordenlijst") verminderd.

Knie: gebaseerd op de fusie van de groeischijf bij de ontwikkeling van de knie.

Er is een systeem van MRI-stadia ontwikkeld voor de knie (Dedouit, 2012) ⁽¹⁴¹⁾. De betrouwbaarheid en geldigheid van het systeem voor de leeftijdsbeoordeling is geëvalueerd in de leeftijdsgroep van 10-30 jaar en is gebaseerd op een systeem in vijf stadia. Het verslag toont een hoge correlatie met de leeftijd en een goede inter- en intrabeoordelaarsvariatie, maar verdere studies zijn nodig om de aanpak te verifiëren.

⁽¹³⁷⁾ Dvorak, J. en George, J., "Age determination by magnetic resonance imaging of the wrist in adolescent male football players", *British Journal of Sports Medicine*, 2007, vol. 41, nr. 1, blz. 45-52.

⁽¹³⁸⁾ Dvorak, J. en George, J., "Age determination by magnetic resonance imaging of the wrist in adolescent male football players", *British Journal of Sports Medicine*, 2007, vol. 41, nr. 1, blz. 45-52.

⁽¹³⁹⁾ Serin, J., Rérolle, C., Pucheux, J., Dedouit, F., Telmon, N., Savall, F. en Saint-Martin, P., Contribution of magnetic resonance imaging of the wrist and hand to forensic age assessment, *International Journal of Legal Medicine*, 2016.

⁽¹⁴⁰⁾ Tscholl, P.M., Junge, A., Dvorak, J. en Zubler, V., "MRI of the wrist is not recommended for age determination in female football players of U-16/U-17 competitions", *Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports*, 2015, doi:10.1111/sms.12461.

⁽¹⁴¹⁾ Dedouit, F. en Auriol, "Age assessment by magnetic resonance imaging of the knee: a preliminary study", *Forensic Science International*, 2012, blz. 217-232.

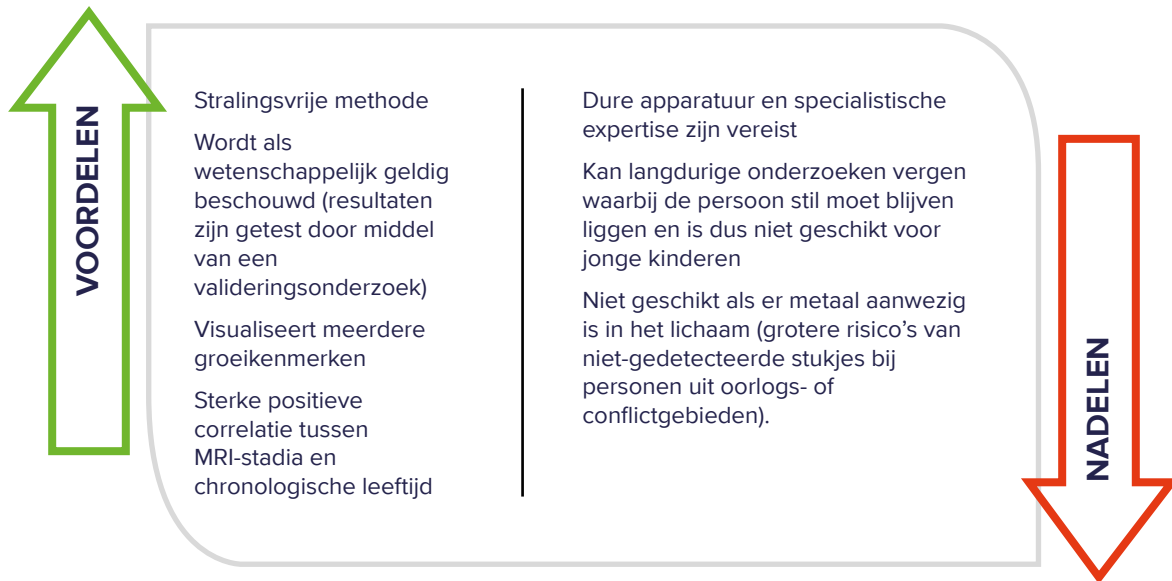
Voorbeeld uit de praktijk

Zweden – Zweden gebruikt momenteel MRI-scans van de kniegewrichten, samen met röntgenfoto's van de verstandskiezen, voor de leeftijdsbeoordelingsprocedure voor niet-begeleide kinderen. De medische leeftijdsbeoordeling wordt uitgevoerd door de Zweedse nationale raad voor forensische geneeskunde en omvat twee onderzoeken. Het eerste onderzoek is een panoramische röntgenfoto van een verstandskies en het tweede is een MRI-scan van de knie. Beide onderzoeken zijn gericht op de limiet van 18 jaar. De beelden zullen worden geanalyseerd door twee onafhankelijke tandartsen of radiologen, die het onderling eens moeten worden over het ontwikkelingsniveau in de groeizone opdat de analyse een geschikte basis zou vormen voor de uiteindelijke leeftijdsbeoordeling door de arts. Dit is een geïntegreerd beschermingsmechanisme en een uitdrukking van het beginsel van het voordeel van de twijfel.

Om te oordelen of een verzoeker ouder is dan 18 jaar, moet ook de tandwortel het uiteindelijke ontwikkelingsniveau hebben bereikt, hoewel dit eerder voorkomt 1-2 jaar na de limiet van 18 jaar. Hetzelfde ontwikkelingsniveau in de groeizone (1-2 jaar na de limiet van 18 jaar) wordt bestudeerd als het gaat om de MRI-scan van de knie. Dit zijn aanvullende waarborgen om beter in te spelen op de noodzaak van het voordeel van de twijfel wanneer dit nodig is.

Sleutelbeen: er zijn experimenten uitgevoerd met een beoordelingssysteem met vier stadia voor het sleutelbeen. Uit deze experimenten is gebleken dat leeftijdsschatting mogelijk is, maar er zijn MRI-specifieke referentiestudies nodig. Recent onderzoek heeft aangetoond dat er een positieve correlatie is tussen de MRI-stadia en de chronologische leeftijd ⁽¹⁴²⁾. Voor de observatie zouden echter beoordelaars met meer ervaring nodig zijn dan bij andere methoden omdat het moeilijk kan zijn om een onderscheid te maken tussen de beginstadia en de laatste stadia van de ossificatie.

⁽¹⁴²⁾ 1. Hillewig, E., Degroote, J., Van der Paelt, T., Visscher, A., Vandemaele, P., Lutin, B., D'Hooghe, L., Vandriessche, V., Piette, M. en Verstraete, K., "Magnetic resonance imaging of the sternal extremity of the clavicle in forensic age estimation: towards more sound age estimates", *International Journal of Legal Medicine*, 2013, vol. 127, nr. 3, blz. 677-689, doi:10.1007/s00414-012-0798-z.
2. Hillewig, E., De Tobel, J., Cuche, O., Vandemaele, P., Piette, M. en Verstraete, K., "Magnetic resonance imaging of the medial extremity of the clavicle in forensic bone age determination: a new four-minute approach", *European Radiology*, 2011, vol. 21, nr 4, blz. 757-767, doi:10.1007/s00330-010-1978-1.

Echografie

Een medische echografie (ook bekend als echoscopie of ultrasonografie) is een diagnostische beeldvormingstechniek gebaseerd op het gebruik van ultrasone golven om inwendige lichaamsstructuren zoals pezen, spieren, gewrichten, vaten en inwendige organen te zien.

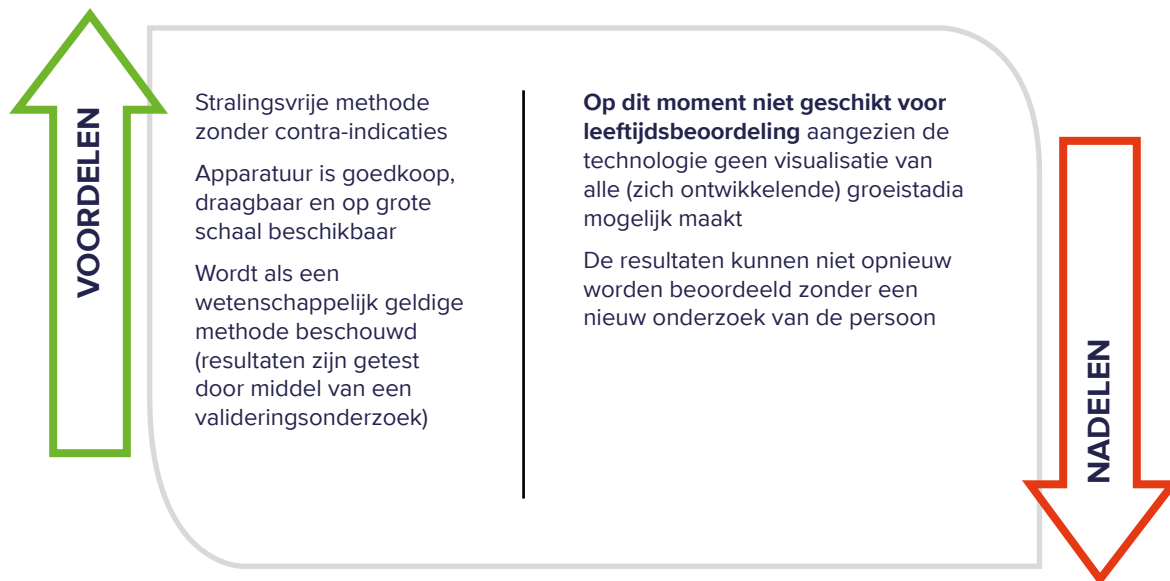
Ultrasone golven zijn geluidsgolven met frequenties die hoger zijn dan die van het voor mensen hoorbare geluid (> 20 000 Hz). Ultrasone beelden, ook bekend als echogrammen, worden gemaakt door ultrasone golven in het weefsel te brengen met behulp van een sonde. De geluidsgolven reflecteren in verschillende mate op de verschillende weefsels. Deze echo's worden geregistreerd en weergegeven als een beeld voor de operator. Deze stralingsvrije methode is getest voor leeftijdsschatting op de hand en pols ⁽¹⁴³⁾, het sleutelbeen ⁽¹⁴⁴⁾ en de bekkenkam ⁽¹⁴⁵⁾.

De studies concludeerden dat beoordeling door middel van echografie **nog niet mag worden beschouwd als een geldige vervanging voor de beoordeling van de botleeftijd** aangezien de groeistadia niet altijd worden gevisualiseerd.

⁽¹⁴³⁾ Mentzel, H.J., Viiser, C., Eulenstein, M., Schwartz, T., Vogt, S., Böttcher, J., Yaniv, I., Tsoref, L., Kauf, E. en Kaiser, W.A., "Assessment of skeletal age at the wrist in children with a new ultrasound device", *Pediatric Radiology*, 2005, vol. 35, nr. 4, blz. 429-433; Khan, K.M., Miller, B.S., Hoggard, E., Somani, A. en Sarafoglou, K., "Application of ultrasound for bone age estimation in clinical practice", *The Journal of Pediatrics*, 2009, vol. 152, nr. 2, blz. 243-247, doi:10.1016/j.jpeds.2008.08.018.

⁽¹⁴⁴⁾ Quirnbach, F., Ramsthaler, F. en Verhoff, M.A., "Evaluation of the ossification of the medial clavicular epiphysis with a digital ultrasonic system to determine the age threshold of 21 years", *International Journal of Legal Medicine*, 2009, vol. 123, nr. 3, blz. 241-245, doi:10.1007/s00414-009-0335-x.; Schulz, R., Zwiesigk, P., Schiborr, M., Schmidt, S. en Schmeling, A., "Ultrasound studies on the time course of clavicular ossification", *International Journal of Legal Medicine*, 2008, vol. 122, nr. 2, blz. 163-167, doi:10.1007/s00414-007-0220-4.

⁽¹⁴⁵⁾ Schmidt, S., Schmeling, A., Zwiesigk, P., Pfeiffer, H. en Schulz, R., "Sonographic evaluation of apophyseal ossification of the iliac crest in forensic age diagnostics in living individuals", *International Journal of Legal Medicine*, 2011, vol. 125, nr. 2, blz. 271-276, doi:10.1007/s00414-011-0554-9.

Beoordeling van de fysieke ontwikkeling

De beoordeling van de fysieke ontwikkeling omvat de vergelijking van de lengte, het gewicht en de huid tussen personen of populaties in verhouding tot een reeks referentiewaarden. Afhankelijk van de praktijk van het EU+-land kan de beoordeling van de fysieke ontwikkeling een algemeen lichamelijk onderzoek omvatten om eventuele tekenen te beschrijven van een aandoening die het ontwikkelingstempo kan verstoren.

Wanneer zichtbare tekenen van geslachtsrijpheid worden gemeten en beoordeeld, spreekt men ook van de **observatie van de geslachtsrijpheid**.

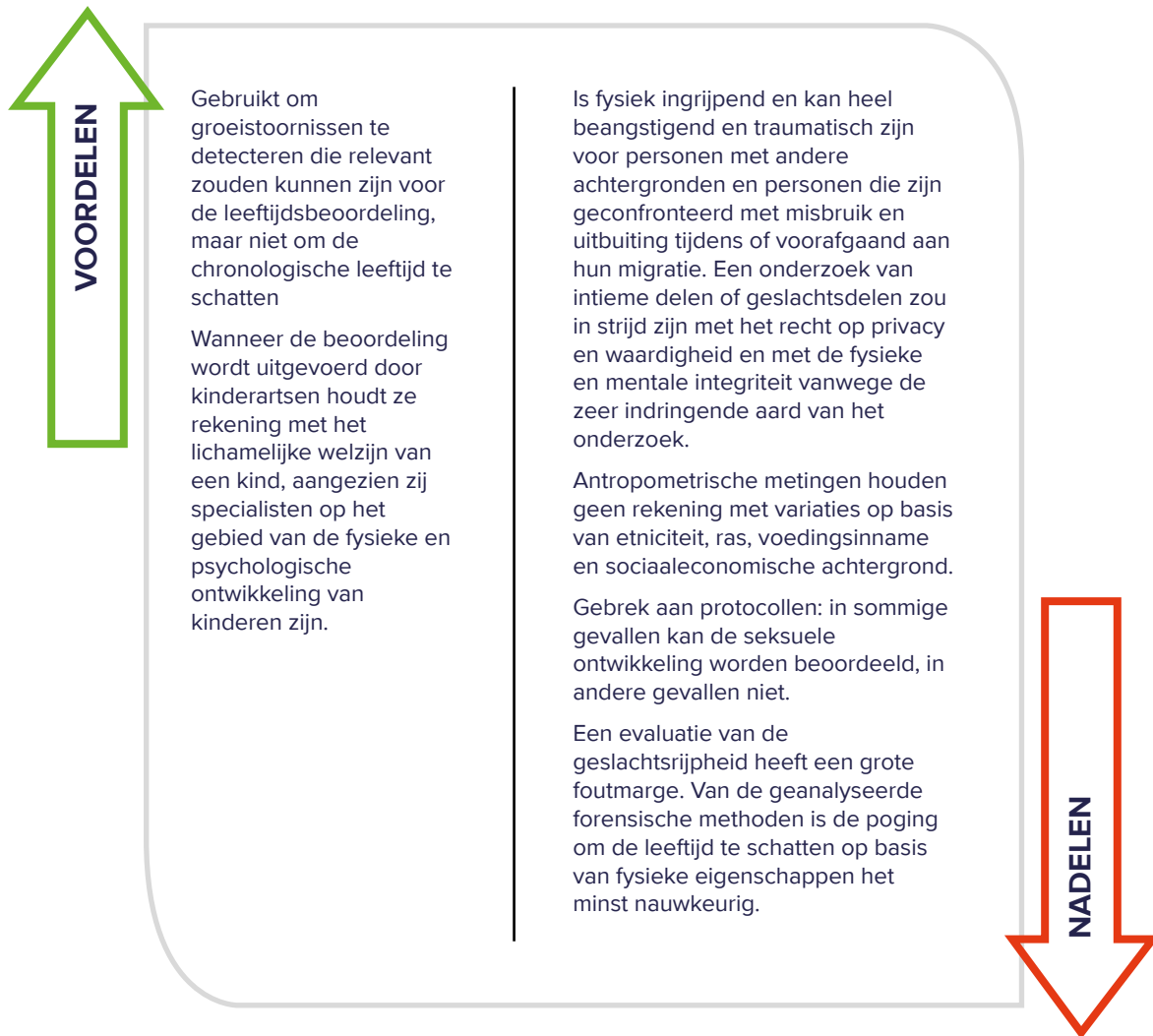
- Bij jongens is het onderzoek gebaseerd op de ontwikkeling van de penis en de testikels, het schaamhaar, het okselhaar, de baardgroei en de adamsappel.
- Bij meisjes is het onderzoek gericht op de ontwikkeling van de borsten, het schaamhaar, het okselhaar en de vorm van de heupen. Gemiddeld zijn meisjes volledig geslachtsrijp op de leeftijd van 16 jaar en jongens op de leeftijd van 17 jaar ⁽¹⁴⁶⁾.

Afhankelijk van de praktijk en de uitgevoerde onderzoeken in de specifieke EU+-landen kunnen, naast een kinderarts, andere artsen zoals een gynaecoloog betrokken zijn bij de beoordeling.

Zoals in deze richtsnoeren en in de slotaanbevelingen wordt aangegeven, is het EASO van mening dat een methode waarbij sprake is van naaktheid of het onderzoek van geslachtsdelen voor de observatie van de geslachtsrijpheid in geen geval mag worden gebruikt.

⁽¹⁴⁶⁾ Voor meer informatie: Voor meer informatie: SCEPT, Position paper on age assessment in the context of separated children in Europe, 2012; Unicef, Age assessment practices: a literature review & annotated bibliography, 2011; Schmeling et al., "Forensic Age Estimation in Unaccompanied Minors and Young Living Adults", *Forensic Medicine – From Old Problems to New Challenges*, 2011; Schmeling et al., "Age estimation of unaccompanied minors. Part I. General considerations", *Forensic Science International*, 2006. Het Royal College of Paediatrics and Child Health concludeert dat "het over het algemeen niet mogelijk is om de leeftijd van een persoon daadwerkelijk te voorspellen aan de hand van een antropometrische meting en dat dit niet zou moeten worden geprobeerd" (The King's Fund and the Royal College of Paediatrics and Child Health, 1999:40).

Medische methoden (die straling gebruiken)

Röntgenonderzoeken

Bij een röntgenonderzoek, ook wel “radiografie” genoemd, wordt een beperkte hoeveelheid straling (elektromagnetische golven) geprojecteerd om beelden van de binnenkant van het lichaam te genereren in verschillende tinten zwart en wit. Dit komt omdat verschillende weefsels verschillende hoeveelheden straling absorberen. Calcium in botten absorbeert röntgenstralen het meest, dus botten zien er wit uit. Vet en andere zachte weefsels absorberen straling minder en zien er grijs uit. Lucht absorbeert straling het minst, dus longen zien er zwart uit.

De skeletleeftijd wordt vastgesteld op basis van het ontwikkelingsstadium van de botten. Deze onderzoeken schatten de ontwikkelingsstadia op basis van de fusie/ontwikkeling van specifieke botten. De belangrijkste methoden zijn röntgenonderzoeken van de handwortelbeentjes, het sleutelbeen, de tanden of de heup. Hoewel veel EU+-landen deze methoden gebruiken, passen ze ze niet op dezelfde manier toe en gebruiken ze vaak verschillende combinaties en/of volgordes. Deze verscheidenheid aan praktijken is voornamelijk te wijten aan het feit dat leeftijdsbeoordelingsprocedures nog steeds, grotendeels, worden bepaald door nationale wetgeving, met procedures die evolueren op basis van nationale jurisprudentie.

Röntgenonderzoek van de handwortelbeentjes (hand/pols)

Bij een dergelijk onderzoek worden de vorm en grootte van botelementen en de mate van ossificatie van de epifyse geëvalueerd door middel van röntgenfoto's van de hand. Een röntgenfoto wordt vergeleken met het volgende:

1. een radiografische atlas, die bestaat uit standaardfoto's van de relevante leeftijd en het relevante geslacht om het ontwikkelingsstadium te bepalen. Voor deze aanpak is de atlas van Greulich en Pyle de standaardreferentie geworden. Deze methode was het resultaat van een studie uit 1935 die erop gericht was de ontwikkeling van het skelet te beoordelen in plaats van de leeftijd te evalueren en die geen rekening hield met interraciale of sociaaleconomische verschillen.
2. individuele botten ("single bone method") waarbij het ontwikkelingsniveau wordt bepaald voor de individuele botten en gecombineerd om een algemeen ontwikkelingsstadium te berekenen. Voor deze aanpak is de Tanner-Whitehouse-methode (bestaat in drie edities) de belangrijkste referentie. De tweede editie is gebaseerd op de beoordeling van de ontwikkeling van het skelet en een voorspelling van de volwassen lengte. Elk van de 20 botten in de hand wordt individueel vergeleken met een reeks foto's van de ontwikkeling van dat specifieke bot. Referentienormen werden vastgesteld in de jaren 1950 en 1960. Gemiddeld hebben de botten in de hand zich volledig ontwikkeld op de leeftijd van 17 jaar bij meisjes en 18 jaar bij jongens ⁽¹⁴⁷⁾.

Hoewel etnische afkomst geen noemenswaardige invloed heeft op de ossificatiesnelheid, is de sociaaleconomische status een belangrijke factor met gevolgen voor de snelheid van de ossificatie. Een hoge sociaaleconomische status zorgt voor een snellere ossificatie, terwijl een lage sociaaleconomische status de ossificatie vertraagt. De toepassing van normen voor röntgenonderzoeken op personen met een lagere sociaaleconomische status leidt bijgevolg tot een onderschatting van de leeftijd van een persoon. Dit wordt beschouwd als aanvaardbaar omdat het geen nadelig effect zou hebben op de onderzochte persoon ⁽¹⁴⁸⁾.

Röntgenonderzoek van het sleutelbeen

Bij deze methode wordt de fusie van het sleutelbeen beoordeeld. Om als een meerderjarige te worden beschouwd, moeten beide sleutelbeenderen van de persoon gefuseerd zijn. Traditionele classificatiesystemen maken een onderscheid tussen vier ontwikkelingsstadia, waarbij het laatste stadium nu verdeeld is in twee extra stadia. (Als de fusie volledig is en er een litteken zichtbaar is, kan bij vrouwen worden aangenomen dat de persoon minstens 20 jaar oud is en bij mannen dat de persoon minstens 21 jaar oud is.) Een volledige fusie van het

⁽¹⁴⁷⁾ Voor meer informatie: Tanner, J.M. et al., "Reliability and validity of computer-assisted estimates of Tanner-Whitehouse skeletal maturity (CASAS): comparison with the manual method", *Hormone Research in Paediatrics*, 1994, vol. 42, nr. 6; Frisch, H. et al., "Computer-aided estimation of skeletal age and comparison with bone age evaluations by the method of Greulich-Pyle and Tanner-Whitehouse", *Pediatric Radiology*, 1996, vol. 26, nr. 3, blz. 226-231; Gertych, A. et al., "Bone age assessment of children using a digital hand atlas", *Computerised Medical Imaging and Graphics*, 2007, vol. 31, nrs. 4-5, blz. 322-331.

⁽¹⁴⁸⁾ Schmelting, A., Garamendi, P.M., Prieto, J.L. en Landa, M. I., "Forensic age estimation in unaccompanied minors and young living adults", in *Forensic medicine – From old problems to new challenges*, Professor Duarte Nuno Vieira (Ed.), *InTech*, 2011, beschikbaar op <http://cdn.intechopen.com/pdfs-wm/19163.pdf>.

sleutelbeen waarbij het litteken niet langer zichtbaar is, werd voor het eerst opgemerkt bij beide geslachten op de leeftijd van ten vroegste 26 jaar ⁽¹⁴⁹⁾.

Röntgenonderzoek van de tanden

Bij deze methode wordt een röntgenfoto van de tanden, bekend als een orthopantomogram, bestudeerd. De ontwikkeling van het skelet wordt gemeten aan de hand van de opeenvolgende veranderingen in de doorbraak en structuur van de tanden tijdens de groei van kinderen. Op de leeftijd van 16-20 jaar zijn alle tanden behalve de derde molaren (verstandskiezen) volledig gevormd. In dit stadium is er een zeer grote verscheidenheid wat betreft de zich ontwikkelende kroon en wortel van deze kiezen.

Dit zijn de twee belangrijkste methoden:

1. Gleiser en Hunt (1955) ⁽¹⁵⁰⁾ beschrijven de ontwikkeling van de tanden in 15 stadia;
2. Demirjian (1973) ⁽¹⁵¹⁾ beschrijft de ontwikkeling van de tanden in acht stadia, waarbij elk stadium van de tandgroei een score krijgt volgens een statistisch model ⁽¹⁵²⁾.

Wat de doorbraak en mineralisatie van de derde molaren betreft, is vastgesteld dat zwarte Afrikanen een versnelde ontwikkeling vertonen in vergelijking met Europeanen; bij Aziaten daarentegen kan een relatieve vertraging in de ontwikkeling worden vastgesteld. Om deze reden moeten populatiespecifieke referentiestudies worden gebruikt om de ontwikkeling van de derde molaren te beoordelen in het kader van de leeftijdsschatting ⁽¹⁵³⁾.

Ondanks de grote verscheidenheid hebben verschillende studies gesteld dat de ontwikkeling van de derde molaar waarschijnlijk de beste methode biedt om een onderscheid te maken tussen een meerderjarige en een kind en een van de meest gebruikte leeftijdsbeoordelingsprocedures zou moeten zijn voor personen in hun late tienerjaren.

⁽¹⁴⁹⁾ Voor meer informatie: Schmeling, A. et al., "Studies on the time frame for ossification of the medial clavicular epiphyseal cartilage in conventional radiography", *International Journal of Legal Medicine*, 2004, vol. 118, nr. 1, blz. 5-8.

⁽¹⁵⁰⁾ Gleiser, I. en Hunt, E. E. "The permanent mandibular first molar: its calcification, eruption and decay", *American Journal of Physical Anthropology*, 1955, vol. 13, blz. 253-283, doi:10.1002/ajpa.1330130206.

⁽¹⁵¹⁾ Demirjian, A., Goldstein, H. en Tanner, J. M., "A new system of dental age assessment", *Human Biology*, 1973, vol. 45, nr. 2, blz. 211-227, beschikbaar op <http://www.bristol.ac.uk/media-library/sites/cmm/migrated/documents/dental-age-assessment.pdf>.

⁽¹⁵²⁾ Voor meer informatie: Eid, R. M., Simi, R., Friggi, M.N. en Fisberg, M., "Assessment of dental maturity of Brazilian children age 6 to 14 years using Demirjian's method", *International Journal of Paediatric Dentistry*, 2002, vol 12, nr. 6, blz. 423-428; Liversidge, H.M., "The assessment and interpretation of Demirjian, Goldstein and Tanner's dental maturity", *Annals of Human Biology*, 2012, vol. 39, nr. 5, blz. 412-431, doi:10.3109/03014460.2012.716080.

⁽¹⁵³⁾ Olze, A., Schmeling, A., Taniguchi, M., Maeda, H., van Niekerk, P., Wernecke, K-D. en Geserick, G., "Forensic age estimation in living subjects: the ethnic factor in wisdom tooth mineralization", *International Journal of Legal Medicine*, 2004, vol. 118, blz. 170-173; Olze, A., van Niekerk, P., Ishikawa, T., Zhu, B.L., Schulz, R., Maeda, H. en Schmeling, A., "Comparative study on the effect of ethnicity on wisdom tooth eruption", *International Journal of Legal Medicine*, 2007, vol. 121, blz. 445-448.

Voorbeelden uit de praktijk

Finland – Een medische leeftijdsbeoordeling om de leeftijd van een verzoeker vast te stellen wordt uitgevoerd door de Faculteit Forensische Geneeskunde van de Universiteit van Helsinki op verzoek van de politie, de grenswacht of de Finse immigratiedienst. Gebruikte methoden zijn de observatie van de tanden en röntgenonderzoeken van de handwortelbeentjes en de tanden. Twee deskundigen stellen een gezamenlijke beoordeling op. Minstens een van de deskundigen is een medewerker van de Faculteit Forensische Geneeskunde van de Universiteit van Helsinki. Een deskundige kan een erkende arts of een erkende tandarts met de nodige competenties zijn.

Nederland – De medische leeftijdsbeoordeling probeert niet de leeftijd van de verzoeker vast te stellen, maar is alleen bedoeld om een onderscheid te maken tussen meerderjarigheid en mogelijke minderjarigheid. In het licht hiervan wordt een röntgenfoto van de hand/pols geanalyseerd. Als de pols niet volledig is gefuseerd, eindigt het onderzoek en wordt de verzoeker beschouwd als een minderjarige. Als hij volledig is gefuseerd, zullen er (drie) extra röntgenfoto's van het sleutelbeen worden gemaakt. Twee onafhankelijke radiologen moeten afzonderlijk tot de conclusie komen dat beide sleutelbeenderen zijn gefuseerd. Een extra deskundige (forensisch antropoloog) zal, na het verzamelen van de conclusies van beide radiologen, een beslissing nemen op basis van hun resultaten. Bij niet-doorslaggevende resultaten of onenigheid tussen de verslagen van de radiologen, wordt de verzoeker als een minderjarige beschouwd. Tegen de beslissing kan bezwaar worden aangetekend.

(c) Enkele aanvullende overwegingen

MRI, röntgenonderzoeken en computertomografie (CT/CAT) zijn technieken die worden gebruikt om de botgroei in beeld te brengen. Deze beelden zullen worden vergeleken met referentiestudies om het groeistadium vast te stellen waarmee het beeld overeenkomt, en uiteindelijk de aan dit groeistadium gekoppelde leeftijdsgroep in kaart te brengen.

MRI of MR

- Combineert een krachtige magneet met een geavanceerd computersysteem en radiogolven om nauwkeurige en gedetailleerde beelden van organen en weefsels, botten en andere inwendige lichaamsstructuren te maken. Om de doorsneden te produceren, gebruikt een MRI-scanner magnetische velden en radiofrequenties.
- Geschikt voor de beeldvorming van organen, zacht weefsel en inwendige structuren.
- Stralingsvrij.

Röntgenonderzoeken

- Bij een röntgenonderzoek wordt een beperkte hoeveelheid straling gebruikt die door het lichaam gaat om een enkel beeld van de anatomie van de onderzochte persoon te maken.
- Objecten met een grote dichtheid, zoals botten, blokkeren de straling en zien er wit uit op de röntgenfoto.
- Maakt gebruik van straling.

CT/CAT

- Onderzoek waarbij röntgenstralen worden gecombineerd met computers om doorsneden van het lichaam van 360 graden te produceren door middel van meerdere röntgenfoto's die onder verschillende hoeken worden genomen.
- Geschikt om botten, zacht weefsel en bloedvaten tegelijk in beeld te brengen. Op deze manier krijgt de radioloog details van botstructuren of letsels. Vanwege de stralingsblootstelling wordt een CT-scan niet aanbevolen voor zwangere vrouwen of kinderen, tenzij absoluut noodzakelijk.

Een andere belangrijke factor waarmee rekening moet worden gehouden, zijn de meest recente ontwikkelingen op het gebied van de computerondersteunde interpretatie van röntgenfoto's of van MRI-beelden. Het doel van deze software is de intra- en interbeoordelaarsvariatie te verminderen, zodat hetzelfde beeld op dezelfde manier wordt gecategoriseerd ondanks mogelijke intrabeoordelaarsfouten (dezelfde beoordelaar die hetzelfde beeld op verschillende tijdstippen evalueert) of interbeoordelaarsfouten (verschillende beoordelaars die hetzelfde beeld evalueren).

Bureau voor publicaties
van de Europese Unie

